VALDO
6-10 ani
CARTEA MEA

BIBLIOGRAFIE ŞCOLARĂ

CEZAR PETRESCU

Năluca

CEZAR PETRESCU

NĂLUCA

CEZAR PETRESCU

NĂLUCA

PIF, PAF, PUF. şi alte povestiri

Ediţie îngrijită de G. ZARAFU

Bibliografie şcolară, clasele I—IV

Editura VALDO, Bucureşti, 1995

Editor
ALDO PRESS S.R.L.

Coperta colecţiei şi a cărţii
Adrian Ionescu

Corector
R. Zarafu

Tipărit la
ROMCART S.A.

Informaţii şi comenzi ramburs
C.P. 76—161, Bucureşti 77450, România

ISBN 973-97079-4-7

NĂLUCA

Când pădurarul a adus-o din codru, era un pui mic şi fricos. Cu ochii mari şi umezi se uita rugân- du-se la toţi, gata să fugă.

Dar cu vremea se îmblânzi. Înţelesese că nimeni nu-i voia răul. Începea să vină singură la doniţa cu lapte. Ziua stătea ascunsă în tufişurile de zmeură din livadă. Seara răspundea la chemarea noastră, când îi întindeam câte o bucată de zahăr.

Fiindcă fugea atât de sprinten, tata a botezat-o „Năluca”. Iar Năluca îşi cunoştea numele.

Toate vietăţile din ogradă: câinii, păsările şi pisicile erau acum dispreţuite de noi. N-aveam altă grijă decât de Năluca. „Ce face Năluca?” „Unde s-a ascuns Năluca?” „I-a dat

cineva lapte astăzi?”, Aşa a crescut în mijlocul nostru.

Tata spunea chiar că s-a îmblânzit prea repede. Parcă îi părea rău că o vede amestecându-se laolaltă cu toate animalele domestice şi că a uitat atât de repede libertatea pădurii.

E adevărat că, uneori, se oprea sub umbra nucilor din livadă, cu urechile ciulite şi cu nările umflate în vânt. Mirosea adierile aduse din poienile codrului. Atunci ochii ei erau mai umezi şi păşea mai încet, cu botul în pământ. Năluca era tristă. Nu mai răspundea la chemările noastre. Nici nu voia să se atingă de bucata de zahăr pe care i-o întindeam în palmă.

Într-o seară, când cineva a lăsat poarta deschisă, Năluca a fugit. A doua zi culcuşul era gol.

În zadar am căutat-o toţi în grădină. În zadar am nădăjduit că poate se întoarce la doniţa cu lapte. Năluca plecase pentru totdeauna. Livada a rămas tăcută. Nu mai răsuna de fuga noastră, când ne jucam de-a ascuinsul cu puiul de căprioară.

Ne-am întors iarăşi la jocul cu pisicile şi cu câinii. Iar vietăţile domestice parcă spuneau: „Vedeţi? Tot la noi aţi revenit. Numai noi suntem credincioase casei. Oricât ne alungaţi

şi ne chinuiţi, noi rămânem aci, unde ne-am înăscut şi unde vom muri.”

Cu încetul, Năluca a fost uitată.

Aseară, mă întorceam cu tata de la Prisaca Mărgineanului, prin pădure.

Ziua cernuse o ploaie măruntă. În frunze picăturile atârnau ca strălucitori cercei de cleştar. În razele soarelui jucau ţânţarii de aur. În afară de sunetul lor subţire de aripi, nu se auzea nici un zgomot. În toată pădurea domnea o tăcere mare şi rece, ca într-o biserică.

Deodată, în calea noastră, pe cărare, a apărut o căprioară. Am tresărit şi noi. A tresărit şi ea. Era o arătare atât de neaşteptată!

Tata a şoptit:

— E Năluca!

Era, într-adevăr, Năluca! Fără să-mi dau seama am întins pumnul strâns, aşa cum o ademeneam altădată cu bucata de zahăr ascunsă. Căprioara şovăi o clipă. Se apropie, cu sfială. Poate îşi amintea şi ea. Mai erau câţiva paşi. Aproape să-i netezesc botul umed. Să-i prind gâtul cenuşiu. Să-i mângâi capul mic, pe care şi-l supunea dezmierdărilor odinioară. Câţiva paşi încă. Doi. Unul.

Şi deodată Năluca nu se mai uită în ochii mei. Privi îndărăt, în codru. Se răsuci scurt, pe picioarele subţiri, şi

zvâcni în goană, spre adâncul codrului. Înaintea noastră nu mai rămâneau decât crengile tremurând. Stropii din frunze scuturân- du-se ca lacrimile.

Mâna întinsă după umbra ei a căzut neputincioasă.

Poteca pădurii ni s-a părut deodată atât de tristă!...

Iar înserarea parcă s-a posomorât.

PORCUL PREFĂCUT ÎN CÂINE

Pe vremea aceea, Transilvania era despărţită de România. La hotar păzeau grănicerii împărăteşti, cu mare asprime, şi nu lăsau să treacă, dintr-o parte în alta, nimic de mâncare.

Un român, care avea rude dincolo, în Ardeal, veni într-o zi cu o desagă în spate. Când vru să treacă graniţa, vameşul îl opri:

— Stai, ce ai în desagă?

— Ce să am? Un câine!

— Nu te cred. Desfă desaga, să văd...

— Domnule vameş, dacă desfac desaga, are să fugă câinele şi am să-mi pierd toată ziua gonind după el, să-l prind.

— Haide! N-am vreme de stat de vorbă. Desfă desaga sau întoarce-te acasă.

Românul desfăcu desaga. Din ea ţâşni, într- adevăr, un câine, care o zbughi la goană înapoi, spre casă.

Omul se scărpină în cap şi se întoarse spre vameş:

— Vezi? Tocmai ce spuneam c-o să se întâmple s-a întâmplat, domnule vameş. De acum am ce umbla după el!

— Ce să-ţi fac? grăi vameşul. Pe voi nu mai ştie nimeni când să vă creadă şi când nu.

Românul porni spre casă, chipurile după câine. Dar cum ajunse acasă, prinse, în loc de câine, un purcel grăsun, pentru neamurile nevoiaşe de peste graniţă. Îl îndopă cu miez de pâine muiat în rachiu ca să adoarmă şi să nu guiţe, îl puse în traistă şi se întoarse la vamă.

Când ajunse, vameşul nu-l mai întrebă ce are în desagă şi-i spuse:

— Haide, treci şi nu mai dezlega desaga, că te pomeneşti că iar îţi fuge câinele.

Românul mulţumi. Dădu bună ziua şi trecu.

Seara, când se întoarse, desaga era goală.

— Se vede că iar ai scăpat câinele! se minună vameşul.

— Taman aşa! spuse românul. L-am scăpat în cuptor, mânc-l-ar fript cine îl are!

UN OM CUMSECADE

Ştefan Boloboacă şi Neculai Paraipan din Ure- cheni se întorceau de la târg. Prin pădurea cea mare de la Topoliţa, tot vorbind de una şi de alta, Neculai spuse:

— Cumetre Ştefane, noi avem o răfuială mai veche, pe care îmi pare că ai cam uitat-o.

— Ce anume? se prefăcu a nu pricepe Ştefan Boloboacă, privind într-o parte.

Neculai Paraipan răspunse:

— Datoria cea de două mii de lei, de anul trecut. Ai venit la mine când erai la necaz. Ţi-am împrumutat banii. Numai eu ştiu cum i-am înjghebat... de atunci te tot păsuiesc şi aştept.

— Dar am plătit dobândă mare la fiecare trei luni. Dobândă mai mare ca la zarafi, cumetre Neculai. Până acum, aproape cinci sute de lei.

— Ei şi! răspunse Neculai Paraipan strângând din umeri. N-ai fi vrut să-ţi împrumut banii fără să trag şi eu vreun folos? Acum nu-i vorba de dobândă... Ai vândut vaca la târg. Ai căpătat pe dânsa taman două mii de lei. Ia fă-te a-mi da banii încoace, fiindcă te-am socotit un om cumsecade.

Ştefan Boloboacă se codea.

Era el om cumsecade, dar când a plecat la târg, să-şi vândă vaca, nu se gândise la datoria cea veche. Credea s-o mai amâne. Îl aşteptau acasă alte necazuri: nevasta bolnavă, acoperişul, prin care sufla vântul, se cerea dres, împrejmuirea din fundul curţii — dărăpănată, la pământ.

Încercă să mai capete o păsuire:

— Gândeşte-te şi dumneata, cumetre Neculai! Mai rabdă-mă până la toamnă...

— Te-am crezut om cumsecade. Acum văd că m-am înşelat. Scoate cele două mii de lei şi rămânem prieteni!

În mijlocul vorbei rămase cu gura căscată. Mai vedea şi altceva. De după doi copaci groşi răsăriră doi hoţi cu puştile întinse şi cu înfăţişarea fioroasă, strigând:

— Punga sau viaţa!

După întâia cutremurare de spaimă, Neculai Pa- raipan se bucură. Punga lui era goală. Putea s-o dea hoţilor fără mare pagubă. El nu vându-se nimic la târg. Dar Ştefan Doloboacă se scotoci repede la chimir, scoase două mii de lei şi îi întinse lui Neculai Paraipan, sub ochii hoţilor spunând:

— Ai dreptate, cumetre Neculai. Sunt un om cumsecade! Îţi plătesc datoria pe faţă, aşa cum mi-ai cerut. Ţine două

mii de lei! Pe urmă scuturǎ punga deşartă, înaintea hoţilor, adăugând:

— Vedeţi şi voi, că de la mine nu mai aveţi ce lua! Încercaţi la cumătru Neculai, care a avut noroc să dea peste un om cumsecade.

ISCUSINŢA ORBULUI

Era odată uin orb foarte sărac şi singur pe lume. Trăia într-o casă mică, din fundul unei livezi. Cum nu făcea nici un rău nimănui, toată lumea avea milă de dânsul. Toţi îl iubeau. Era însă un orb sfătos, care ştia să povestească o mulţime de istorii frumoase. De aceea toată lumea s-a bucurat când a aflat că orbul a moştenit de la o rudă câteva mii de lei.

Orbul s-a întors cu moştenirea acasă. A strâns în noaptea întâi legătura cu bani sub cap. Pe urmă s-a gândit s-o ascundă undeva, ca s-o păzească de hoţi.

În a doua noapte a ieşit tiptil afară şi a îngropat banii la rădăcina unui pom din livadă. Îi numărase bine; erau cinci mii de lei.

Peste vreo câteva zile umblă el la rădăcina pomului, să vadă ce-i fac banii. L-au trecut sudorile. Banii dispăruseră. Caută. Se învârte. Numără din nou pomii, crezând că poate s-a înşelat. Nu mai încăpea nici o îndoială. Cineva îi furase. Îl văzuse când i-a ascuns şi umblase pe urmele lui.

Nemângâiat, orbul se întoarse în casă şi începu să se gândească în fel şi chip cum să dea de urma hoţului. Un gând bun îi veni şi începu să-şi frece mâinile. Cam bănuia el cine fusese. Auzise din toate părţile că vecinul lui e o poamă rea şi că nu se dă în lături de la nimic, când e vorba de bani. Îşi ia toiagul şi se duce la vecin. Bate la uşă.

— Boc! Boc!

— Intră! strigă vecinul din casă.

Când văzu că e orbul, vecinul nu se simţi prea bine, dar spuse foarte nepăsător:

— Ce vânt te aduce pe la mine, prietene?

— Ia, un vânt bun! vorbi orbul, silindu-se să pară foarte vesel. M-am gândit să viu la dumneata ca la un om care ai doi ochi şi poţi vedea şi judeca lucrurile mai bine ca mine. Uite despre ce e vorba: Ştii că am moştenit o sumă mai mare de bani. Jumătate am ascuns-o într-un loc sigur, unde n-o s-o afle nimeni. Jumătate o port la mine... Acum te întreb pe dumneata, ce crezi mai bine să fac? Să păstrez jumătatea la mine, sau s-o ascund în acelaşi loc? Dacă o port la mine, mă tem să n-o pierd...

— De bună seamă că poţi s-o pierzi! se grăbi să spună vecinul. Eu te sfătuiesc s-o ascunzi tot acolo...

— Aşa m-am gândit şi eu, încuviinţă orbul.

Pe urmă îşi luă ziua bună şi plecă.

Vecinul se grăbi să ducă la loc banii, în groapa de la rădăcina pomului, făcându-şi socotelile că, a doua zi, în loc de cinci mii, are să găsească zece mii de lei. Aşteptând, îşi dura planuri; ce-o să facă el cu atâţia bani căzuţi din cer.

Dar nu trecu ziua şi orbul bătu din nou la uşă.

— Boc! Boc!

— Intră! strigă el.

Iar când intră orbul, întrebă nerăbdător:

— Ce vânt te aduce, vecine? A fost bun sfatul meu?

Orbul se opri la uşă şi vorbi:

— A fost bun, fărtate! Dar acum, după ce mi-am găsit banii, pot să te învăţ şi eu ceva: Să ştii de la mine că, uneori, orbul vede mai bine decât cei care au doi ochi.

CÂINELE ISTEŢ

În partea de miazăzi a Franţei, într-un orăşel neînsemnat, se afla un birt sărăcăcios. Acolo se adunau, la vremea mesei, muncitorii de la o fabrică vecină. Erau lucrători săraci şi nu le dădea mâna să se înfrupte din multe feluri. Aşa că ştergeau cu miez de pâine sosul farfuriilor până ce nu mai rămânea nimic pe urma lor.

În preajma birtului se oploşise un câine slab şi flămând ca vai de el. Dădea târcoale meselor, dar nu se alegea cu mare lucru. Abia înfuleca, pe ici- colo, câteva firimituri căzute pe sub scaune. Să capete un os ori o bucată muiată în sos gras, nici vorbă de aşa ceva! Câinele se lingea pe bot şi îşi strâmbase gâtul tot aşteptând să se milostivească vreun muşteriu.

De la o vreme, băgă el de seamă cum merge orânduiala birtului. Ca să-şi împuţineze cheltuielile, stăpânul nu tocmise nici un băiat ori o fată de serviciu. Fiecare muşteriu se ducea singur la oblonul dinspre bucătărie, suna un clopoţel, îşi căpăta porţia şi pleca la masă cu farfuria plină.

„Hm! îşi spuse câinele în sine, într-o bună zi. Mi se pare că e rost să mă înfrupt şi eu, dacă voi avea puţin noroc!”

Zis şi făcut. A aşteptat până ce au plecat muncitorii de la masă. Apoi s-a apropiat de oblon şi a tras cu dinţii de frânghia clopoţelului. Clopotul a sunat, oblonul s-a deschis şi bucătăreasa a pus, ca de obicei, o farfurie plină cu mâncare pe pervazul oblonului. Nu s-a uitat să vadă cine sunase. Ştia că lucrătorii sunt nevoiaşi, dar cinstiţi; după ce mâncau, fiecare trecea la tejgheaua birtaşului să-şi plătească porţiile.

Câinele se căţără până la farfurie, înfulecă mâncarea cu mare poftă, şi, după ce s-a lins pe bot, a plecat frumuşel la plimbare.

Azi aşa, aşa mâine, aşa o săptămână. Începuse să se îngraşe. El era cel mai credincios muşteriu al birtului.

Dar cum urciorul nu mrege de multe ori la apă, într-o zi pungaşul a fost

prins. Cea dintâi pornire a birtaşului l-a îndemnat să apuce mătura de coadă şi să-i dea vinovatului o lecţie straşnică. Însă iscusinţa animalului îl înduioşase. Nu-l alungă şi nici nu-l luă la rost. Din acea zi îi îngădui să-şi ia porţia lui pe faţă, o dată cu muşterii din fiecare zi.

Câinele venea, suna clopoţelul, îşi căpăta porţia, apoi trecea pe la tejghea, clătinând din coadă, în semn de mulţumire. E drept că îşi plătea mâncarea acum, păzind birtul şi curtea de hoţi.

CIOBANUL ŞI HANGIUL

Pe drumul ce duce la Scăieni, în sus, spre munte, e hanul lui Spiridon Barbălată.

Arătos han! Înălţat pe temelii straşnice de piatră, cu ferestre zăbrelite, cu doi tei umbroşi în faţă, sub care se întind mesele cărăuşilor de la munte. Se vede de la o poştă că negoţul merge strună. Nici n-apucă să plece un rând de drumeţi şi poposeşte altul.

Spiridon Barbălată nu stă locului o clipă. E harnic hangiu, vrednic negustor, nu-şi lasă datoria în seama slugilor; ştie că ochiul stăpânului

îngraşă vita. Numai un singur păcat îl cam strică. Nu crede omului la nevoie. N-a plecat nici un calic milostivit de la uşa lui. N-a împrumutat o dată un ban cuiva. Nici măcar nu s-a îndurat să dea o masă pe datorie unui muşteriu vechi, când s-a întâmplat ca muşteriul, din cine ştie ce împrejurare, să nu aibă un gologan în pungă.

Aşa a pătimit cu el, anul trecut, Vlad Ciobanul, de la stâna Muncelului.

Zăcuse bietul Vlad două luni la spitalul din oraş. Scăpase cu viaţă, dar se întorcea galben şi sfrijit ca o vedenie, cu chimirul gol şi sprijinit în toiag.

S-a oprit la hanul lui Barbălată. Au dat mâna cu prietenie ca doi vechi cunoscuţi. S-au întrebat de sănătate şi de mersul treburilor. Pe urmă, Vlad l-a tras la o parte ca să-şi spună păsul:

— Neică Spiridoane, cum mă vezi, mă întorc de la spital. N-am la mine un sfanţ... Şi foamea nu cam vrea să ştie ce ai ori ce n-ai în pungă. Îţi dă ghies. Aşa că te-aş ruga să mă scrii în condică, la datorie, pentru o masă pe cinste.

Spiridon Barbălată s-a scărpinat în barbă, în- cruntându-se deodată şi privind într-o parte. Aşa, fără să se uite în ochii lui Vlad, a început să spună că el n-are nici o condică de datorii, că el

nu dă nimănui pe datorie, că prietenia merge până la ban şi că aşa e lumea: „Cui îi dai pe datorie nu-ţi mai intră-n. prăvălie!”

Vlad Ciobanul a înghiţit în sec. Şi-a luat ziua bună şi a plecat flămând, spre stâna lui. Dar în cuget i-a făgăduit: „Bine, neică Spiridoane! Las’ că-ţi plătesc eu asta cu vârf şi îndesat!”

De atunci, Vlad s-a oprit nu o dată la hanul lui Spiridon Barbălată.

— Bună ziua!

— Bună ziua!

A ospătat, a plătit, ba a mai vândut pe parale şi câţiva caşi cât roata carului. Despre întâmplarea veche, nici un cuvânt. Vedeţi bine că Vlad ţinea să nu râdă singur de cele ce plănuise... Când a socotit că a venit timpul, s-a oprit cu mai mulţi prieteni la han.

Aceasta s-a întâmplat într-o sâmbătă, pe la amiază. Vlad cobora spre sat cu alţi prieteni, ciobani de prin alţi munţi vecini.

Se aşază ei la masă. Vlad tot făcea semne către Spiridon Barbălată ca unul care avea ceva de spus.

— Ce-i, bade Vlad? întreabă Barbălată. Dacă vrei să-mi vinzi ceva brânză, te-ai trezit cam târziu. Am cumpărat de la altul, mai ieftin.

— Te înşeli, neică Spiridoane! a vorbit Vlad. Nu-i vorba de brânză. Ţi-aş spune ceva mai în taină.

— Ei, despre ce e vorba? Repede, că n-am vreme!

Vlad se plecă spre urechea lui Barbălată, între- bându-l în şoaptă:

— Mă rog, cam cât mi-ai da dumneata pe o bucată de aur groasă cât mâna?

Îndată Barbălată a tresărit, spunând:

— Nu vorbi atât de tare!... Aşteaptă să mă gândesc... Mai bine, ştii ce? Intră în han, în odăiţa din fund. Ai să aştepţi şi, ca să nu stai degeaba, am să te cinstesc eu cu o mâncare şi o băutură cum nu am eu pentru oricine.

Barbălată l-a poftit, aşadar, în cămara din fundul hanului. A început a căra toate bunătăţile şi mai ales vin. Îşi făcea socoteală că, dacă va izbuti să-l ameţească pe cioban, are să facă târgul pe nimic.

Bun. Ciobanul înfuleca mai grozav ca un lup flămând. Se lăsase nemâncat înadins din ajun.

Din când în când, hangiul se ivea la uşă, frecân- du-şi mâinile şi întrebând:

— Ei, cum merge, bade Vlad? Ce-ţi mai pofteşte inima?

Şi n-aştepta răspuns, trimitea altă sticlă de vin şi alte bunătăţi.

La sfârşit, Vlad se ridică şi dă să plece, îndrep- tându-se către tovarăşii săi de la masa de sub tei.

— Stai, bade Vlad! rosti îngrijorat Spiridon Barbălată. Aşa ne-a fost vorba? Ce-i cu bucata de aur? Arată-mi-o şi să facem un preţ!

Vlad Ciobanul îl privi în ochi, râzând cu hohote şi spunând:

— Mai încet, neică Spiridoane! De unde vrei să-ţi arăt dacă n-am nici o bucată de aur? Te-am întrebat numai să ştiu cât mi-ai da, dacă s-ar îndura Dumnezeu să găsesc o bucată de aur, aşa cam cât mâna.

Tovarăşii lui Vlad râdeau de se cutremurau frunzele teiului.

Barbălată a rămas cu gura căscată, smulgându-şi barba de necaz. Iar unul dintre ciobani, de colo, mai adaugă:

— Neică Spiridoane, o vorbă a românului spune: cică nu-i bine să vinzi pielea ursului din pădure. Şi să-ţi mai spun uina: prost e cel care o vinde. Dar mai nărod e cel care o cumpără.

Şi trage-i chef, şi râs, şi veselie, sub barba lui Barbălată.

CU ZMEUL

S-a dus zăpada. S-au dus jocurile de iarnă: bătăliile cu bulgări de omăt, săniuşul şi gheţuşul, oamenii burtoşi cu ochi de cărbune şi măturoiul în mână. O dată cu vânturile primăverii s-au schimbat şi jocurile copiilor. Pe cer se înalţă cele dintâi zmeie.

Unele sunt mari, dintr-o coală întreagă, trei zbârnâitori şi cozi de balauri. Altele, mai mici şi mai sărăcăcioase, dau târcoale în jurul lor, cum zboară porumbeii, cu frică, în jurul uliilor.

De-o săptămână se pregătea şi Gheorghieş să-şi facă un zmeu. Dar lucrurile mergeau greu, fiindcă părinţii lui Gheorghieş sunt săraci şi nu prea aveau de unde să-i dea bani. În sfârşit, a cumpărat şi el din banii de covrigi. Într-o zi coala de hârtie, într-o zi spetezele subţiri, în altă zi ghemul de sfoară. Când le-a avut toate adunate, s-a aşternut pe lucru... Duminică dimineaţa s-a închis în casă şi n-a mai ieşit decât când zmeul a fost gata. Pot să vă spun că era uns pe obraz cu clei alb de făină, ca ucenicii de la brutărie. Dar ce-i păsa lui? Cine era mai fericit decât Gheorghieş?

A dat fuga la maidan, căznindu-se să-şi înalţe zmeul până într-al nouălea

cer. Pot să vă spun şi aceasta: n-a fost lucru uşor! Mai întâi nu era cumpăna bine potrivită. Zmeul se ridica de un stat de om şi buf! cădea în bot. Pe urmă, după ce i-a potrivit cumpăna, s-a dovedit că nu era coada destul de lungă. Zmeul făcea tumbe şi-a fost gata-gata să cadă în ogrăzile vecinilor. Mai apoi, când i-a înnădit coada, nu mergeau zbârnâitoarele! Potriveşte-i cumpăna! Lungeşte-i coada! Drege-i zbâr- nâitoarele! După multe necazuri, zmeul lui Gheorghieş a luat vânt şi s-a ridicat cât l-a ajuns sfoara...

Toţi îl căutau pe Gheorghieş acasă, să-l cheme la masă. Gheorghieş nicăieri! Nu-i mai trebuia masă şi mâncare. Se sătura mâncându-şi zmeul cu ochii, de drag ce-i era! Iar zmeul zbârnâia falnic în înălţimi, speriind toate păsările cerului.

Dar deodată S-a ivit dinspre cealaltă uliţă alt zmeu. Roşu şi mare din două coale, cu două cozi fluturând în văzduh, se îndrepta spre zmeul lui Gheorghieş, cu gânduri vrăjmaşe. Acum să te văd, Gheorghieş! Acum să-mi probezi ce-ţi poate isteţimea!

Gheorghieş a cam îngălbenit! Dar nu i-a tremurat mâna. Ştia el al cui era zmeul cel roşu. Ştia că stăpânul uliului — aşa-i spuneau toţi — era un băiat răutăcios şi mare meşter în lupta

zmeielor „pe luatele”. Pândea clipa potrivită şi curăţa toate zmeiele de pe cer, cum alungă uliul păsările speriate şi fără putere.

Gheorghieş nu mai lupta acum de plăcere, ca să se fălească printre colegi cu iscusinţa lui. Îşi apăra averea, fiindcă, dacă pierdea zmeul, multă vreme n-ar mai fi avut cum să adune atâţia bani ca să-şi poată înjgheba altul. S-a socotit el, a mânuit sfoara, s-a prefăcut că dă bir cu fugiţii şi că lasă zmeul să se coboare; apoi, pe neaşteptate, a încâlcit sfoara „uliului” şi a tras-o cu putere la el. Bătălia s-a sfârşit. Un chiot de bucurie a răsunat din curţile vecine. Toţi copiii se bucurau că au scăpat de zmeul cel roşu. Iar Gheorghieş, după ce plecase de acasă cu un zmeu întocmit cu mari necazuri, s-a întors cu două, dintre care cel mai mândru şi mai mare nu-l costase nimic.

El căpătase răsplata agerimii; pe când stăpânul zmeului roşu căpătase răsplata cuvenită lăcomiei şi trufiei.

NICULAE LA PEPENI

Aşa e că n-aţi văzut niciodată un pepene făcând cu ochiul? Nici eu n-am

văzut. Mai întâi cum să facă un pepene cu ochiul, când el n-are ochi?

Totuşi, Niculae m-a oprit săptămâna trecută să-mi spună:

— Ionică, dragă, nu mai am pace de ieri. Am trecut pe lângă grădina lui nea Pandele şi nişte pepeni grozavi mi-au făcut mie cu ochiul. Nu mă las până ce n-oi da iama prin ei!

Am înţeles cum i-au făcut pepenii cu ochiul lui Niculae. Şi am înţeles că e pe cale să săvârşească o faptă rea. Să fure.

— Nicule! Niculae! Nu te văd bine. Mă tem că, după ce ţi-au făcut pepenii cu ochiul, are să-ţi joace şi gârbaciul lui nea Pandele pe spinare. Ştii că nu e de glumit cu dânsul!

— Fugi de-aci, Ionică! Eşti un fricos. Aşa te-am ştiut dintotdeauna.

— Nu-s fricos, dar sunt cinstit. Nu e mai cuminte să aduni bani şi să cumperi un pepene, doi, în loc să furi?

— Eh! cum mai vorbeşti şi tu! Parcă dacă iei un pepene, doi, înseamnă că furi! Furi un bou, o pungă, o haină... Dar cu un pepene înseamnă că-ţi potoleşti o poftă şi nimica mai mult. Mergi cu mine diseară?

— Ferească-mă Dumnezeu! Mai bine cumpăr. Sau dacă n-am bani, cer lui nea Pandeie.

— Ţi-am spus că eşti un fricos şi un prost! Rabdă sănătos! Bună ziua!

Niculae a plecat mânios, fiindcă n-am vrut să mă fac tovarăş la furtişagul lui.

Seara, târziu, mă întorceam cu tata de la fân. Uitasem de pepenii lui Niculae. Mi-am adus aminte când treceam în vale, pe lângă grădina lui nea Pandele, la pârâu. Era întuneric beznă. Şi-o tăcere de se auzea cum suflă vântul prin firele de iarbă.

Deodată aud:

— Valeu! Aoleo! Lasă-mă, nea Pandele! Aoleo!

Şi poc! Şi câinii lătrând. Şi în câteva clipe o zarvă de glasuri şi de lătrături umplu toată valea.

„Acesta e Niculae! mi-am spus. I s-a înfundat cu pepenii lui!”

Tata se întoarse spre mine şi zise:

— Hai să vedem ce s-a întâmplat. Iar a prins Pandele vreun muşteriu la pepeni.

Păşim noi peste straturi, prin întuneric. Ajungem la coliba unde păzea, noaptea, nea Pandele. Lângă foc, Niculae, legat burduf, plângea cu nasul în ţărână.

— Iată hoţomanul care-mi strică mie de o săptămână pepenii! rosti nea Pandele, ridicându-se în picioare şi venind spre tata cu mâna întinsă. Bine

că am pus gabja pe el! De o săptămână îl pândeam:

— Zău, nea Pandele, că e întâia oară când încerc! se jură Niculae. Au furat alţii. Eu până acum nu am ştiut că sunt pepeni în grădina dumitale!

— Taci acolo, hoţomanule! se răsti nea Pandele.

Niculae tăcu. N-avea încotro. Eu ştiam că nu furase până acum. Dar cine îl mai putea crede? Hoţul, o dată prins, trage păcate pentru toţi hoţii.

— Să vedeţi, începe să povestească nea Pandele. Mi-a stricat zece pepeni. I-a încercat cu briceagul. A trecut de la unul la altul. Mai mare jalea! Bunătate de pepeni! Dar îi vin eu de hac! I-am tras vreo şase gârbace bune. Îl ţin legat până mâine dimineaţă. Iar mâine, cum e duminică, îi leg toţi cei zece pepeni de gât, de jur-împrejur, şi îl duc aşa prin faţa primăriei. Să-l vadă toată lumea!...

Aşa a spus nea Pandele şi s-a ţinut de cuvânt. A doua zi, vă jur că nu-i mai făcea nici un pepene cu ochiul lui Niculae, deşi avea zece la gât, atârnând ca pungile guşaţilor.

Uitam să adaug că aseară, când am plecat de la nea Pandele, el mi-a dat un pepene fără să-i cer. Un pepene gustos cum n-am mai mâncat niciodată. Dulce ca zahărul şi parfumat ca mierea.

Atunci am mulţumit lui nea Pândele. Dar am mulţumit mai ales cerului, că nu m-a adus în ispită. Altfel îi ţineam tovărăşie lui Niculae, să ajung de ocara satului.

CUIBUL DE PĂSĂRELE

— Ssst! Păşeşte încet! îmi spune în şoaptă Gheorghiţă, ducând degetul la buze.

Am călcat după el în vârful picioarelor.

Eram în luncă, astă-primăvară... Gheorghiţă trecu pe sub crengi, dădu nuielele la o parte şi, în sfârşit, îmi arătă:

— Aici e cuibul!

M-am înălţat să privesc, cu inima ticăind. Nu văzusem niciodată un cuib de păsărele. Dar nici nu m-am gândit vreodată că o pasăre poate înfăptui o asemenea minune. Cuibul era mic. Pe dinafară, zidit cu paie şi crenguţe subţiri, prinse între trei ramuri de copac. Pe dinăuntru, căptuşit cu puf fin, ca un culcuş de vată. Iar în cuib, patru ouă albastre, cât patru bomboane. Am vrut să le ating. Gheorghiţă m-a oprit.

— Lasă-le, te rog. Au coaja atât de subţire, încât e destul să le atingi, că se sparg. Ar fi păcat! Mai bine veinim

peste două, trei săptămâni, să vedem puii.

În jurul nostru, o păsărică zbura speriată. Piuia plângătoare. Poate se temea să nu-i stricăm cuibul.

— Vezi tu? îmi spuse Gheorghiţă. Dacă ne-am atinge de cuib, chiar dacă nu spargem vreun ou, pasărea tot l-ar părăsi. Şi-ar face alt cuib, mai sus, în altă parte, unde să nu-l ajungă nimeni.

Am plecat. Păsărica a coborât îndată, să se aşeze în cuib şi să clocească.

După o lună, m-am dus din nou cu Gheorghiţă în luncă, la cuibul pe care numai noi îl ştiam.

Am păşit tot aşa, în vârful picioarelor.

Ne-am înălţat peste crengi, să privim.

În locul celor patru ouşoare, se aflau patru pui de păsărică. Mici, golaşi, cu capetele mari, cu pliscurile scurte, late şi albicioase, să spun drept că nu erau prea frumoşi.

— Peste două săptămâni să-i vezi! mă sfătui Gheorghiţă. Atunci numai ai să-ţi dai seama şi tu ce drăgălaşi pot deveni urâcioşii aceştia!

Pasărea zbura în jurul nostru. Veni cu un vier- mişor în plisc. Toţi puii căscară ciocurile lacome. Pasărea dădu viermişorul celui mai slab şi mai mic. Pe urmă se aşează pe marginea

cuibului, cu faţa spre noi şi cu aripioarele zbârlite, gata să-şi apere copiii.

— Fii fără nici o grijă! am spus noi. Nimeni nu-ţi vrea răul. Am venit numai să-ţi vedem cui- buşorul tău minunat şi urâcioşii aceştia care nu se mai satură mâncând.

Pasărea parcă a înţeles cuvintele noastre. Şi-a strâns aripile. A văzut că nu aveam gânduri rele.

Mai târziu am trecut iar prin luncă.

Puii erau mărişori şi nu mai erau urâţi. Cu penele lucioase şi cu ochii ca mărgelele negre, ne-au primit speriaţi cu o larmă de piuituri, parcă dădeau turcii. Se aflau numai trei.

— Pe celălalt, desigur, l-a luat mama lui cu dânsa, să-l înveţe să zboare! spuse Gheorghiţă.

Era adevărat. După câteva clipe, păsărica s-a întors. Alături de dânsa venea zburând şi puiul. Dar zbura ameţit şi ostenit. De două ori a căzut jos şi s-a ridicat iar, până să se poată agăţa de marginea cuibului. Gheorghiţă s-a apropiat. A scos din buzunar un pumn de seminţe de cânepă şi le-a presărat în cuib. Păsărelele nu s-au mai speriat. Poate ştiau acum că suntem prietenii lor.

Dar iată că a venit toamna. Am fost zilele trecute prin luncă. Toate

frunzele erau scuturate. Lunca pustie. Ne-am apropiat de cuib. Cuibul se afla părăsit şi rece. Păsărelele au zburat departe, spre alte ţări cu soare mai cald. A început ploaia din cerul posomorât. Printre crengile goale, cuibul negru părea acum un ghem urâcios. Unde mai este cântecul vostru, voioase păsărele? Pe unde vă sclipesc ochii voştri mici, aşa cum sunt mărgelele negre? Ce urâtă e ploaia! Ce tristă e toamna! Ce pustie e lunca!

MĂGARUL BLESTEMAT

Tândală a plecat la bâlci să cumpere un măgar.

A găsit unul pe gustul lui.

S-a tocmit şi a căzut la învoială din preţ.

Bucuros că a făcut o ispravă bună, a legat măgarul după dânsul şi a pornit spre casă.

Doi hoţomani îl văzură. Unul zise:

— Hai să-l păcălim pe Tândală! E rost să ne facem cu un măgar!

Bun! Zis şi făcut!

Se apropie tiptil de căpăstru, îl scot din capul măgarului. Pe urmă, ca să nu prindă de veste Tândală, unul îşi pune el căpăstrul în cap, iar celălalt fuge cu măgarul.

Acasă, Tândală rămase cu gura căscată. Încă nu mai văzuse asemenea minune.

— Ce înseamnă asta? îl întrebă pe hoţ. Eu cumpăr un măgar şi găsesc un om!

Tâlharul începu să ofteze şi spuse:

— Apoi, să vezi cum a fost, jupân Tândală! Eu am făcut odată un păcat mare şi o babă m-a blestemat să mă prefac în măgar. Aşa am stat eu măgar vreo trei ani. Mulţumesc lui Dumnezeu că iar m-am făcut om!

Tândală se înduioşă şi rosti:

— Bine, omule! Du-te în lumea ta şi vezi de nu mai păcătui!

A doua zi, Tândală plecă din nou la bâlci.

Voia să cumpere alt măgar.

Încearcă unul, încearcă altul. Când colo, vede din nou măgarul de ieri. Îl adusese la vânzare tovarăşul hoţului.

În loc să se înfurie şi să bănuiască vicleşugul, Tândală se plecă la urechea măgarului şi îi şopti:

— Vezi? Ce ţi-am spus eu ieri?... De-abia ai scăpat de blestem şi iar te-ai apucat să păcătuieşti! Acuma eu însă nu te mai cumpăr! Să te cumpere alt prost!

ISPRAVA LUI ŢURLUI

Căprarul Ion Turlui era urât ca dracul şi negru ca fundul ceaunului. Potcovar de felul lui şi ţigan de neam, căpătase uniforma cea mai ruptă şi mai veche din tot „righimentul”.

Aceasta nu-l împiedica să fie fudul nevoie mare.

Mai ales de când fusese înaintat căprar din soldat prost, după bătălia de la Braşov, nu-şi mai încăpea în piele.

Încolo, vesel om, săritor şi gata la tot felul de isprăvi pe front. Eu cred că a făcut mult sânge rău nemţilor. De fiecare dată când se ivea câte o greutate înaintea companiei, Ion Ţurlui născocea vreo năzdrăvănie, de se mirau şi comandanţii, iar nemţii erau siliţi să o ia la goană.

— Eu, dacă învăţam carte, ajungeam ghinărar!

De aceea, camarazii îl porecliseră, în bătaie de joc, „Ghinărarul Ţurlui”.

Ţurlui râdea şi el. Nu purta pică pe nimeni. Nici nu-l văzuse nimeni mâhnit sau îngrijorat. El mergea la război ca la nuntă.

Într-o dimineaţă, compania, care stătea de două săptămâni în aceeaşi tranşee, se trezeşte sub un foc de mitralieră. Nimeni nu pricepea de unde vin gloanţele.

Ion Ţurlui se iţeşte, se suceşte, se scarpină sub capelă. Pe urmă se întoarce către sublocotenent şi spune:

— Le-am aflat sicretul lor, don sublocotenent... De acuma numai să-i lăsaţi pe mâna mea, că le vin eu de hac!

— Ei, ce secret, mă Ghinărarule? întrebă sublocotenentul zâmbind.

— Trag din căpiţe, don sublocotenent...

— Adică de după căpiţe, vrei să spui! vorbi ofiţerul, uitându-se şi el la trei căpiţe de fân care se aflau în faţa şanţurilor.

— Nu de după căpiţe, don sublocotenent, chiar din căpiţe! S-au ascuns acolo cu mitraliere şi trag spurcaţii fără nici o grijă. Dar am eu leac de cojocul lor. Am să le iau sculele şi poate pun şi laba pe vreunul, doi din ei.

Mitraliera tăcuse. Deasupra uneia din cele trei căpiţe se ridica o boare de fum. Ion Ţurlui se dădu în dosul unui dâmb şi tăie o nuia lungă de alun. Ceru la un camarad o lumânare. Ceru la alt camarad şi o cutie de chibrituri. Pe urmă spuse:

— De acu mă duc!

— Unde te duci, măi Ghinărarule?

— La mitralieră. Le-o fac eu lor!...

— Au să tragă în tine şi te omoară.

— Aş! Nu trag ei în mine. Nu strică o bandă de mitralieră pentru un singur om. Au să tacă mol- cum, crezând că mă duc poate spre fântână...

Ion Ţurlui se ridică pe marginea şanţului şi începu să înainteze cu nuiaua cea lungă în mână.

— Al dracului, Ghinăraru! se mirau soldaţii. Ce-o fi vrând el să facă oare cu nuiaua? Parcă se duce la pescuit cu undiţa!

Ion Ţurlui trecu pieziş pe lângă căpiţe, ca un om care merge în altă parte şi nu se gândeşte la căpiţele de fân. Se opri pe urmă şi scoase cutia de chibrituri. Cine îl vedea credea că vrea să-şi aprindă o ţigară. Dar, în loc de ţigară, aprinse lu- mânărica de ceară, o lipi de vârful nuielii şi o întinse încet spre una din căpiţe. Cei ascunşi în căpiţa din mijloc nu puteau să vadă ce face. Întinse nuiaua cu lumânarea aprinsă şi, pe dată ce fânul uscat începu să ardă cu flacără, apucă un braţ de fân aprins şi-l aruncă peste căpiţa a doua. O vâlvătaie mare se încinse, înălţându-se până la cer. Iar de sub căpiţă ieşi un neamţ gras, cu ochii bulbucaţi de fum, frecându-se şi scuturându-se de fânul aprins.

— Stai! strigă Ion Ţurlui.

Neamţul speriat se opri. Ţurlui puse mâna pe umărul lui:

— Prizonier! Neamţule, mă auzi? Prizonier eşti!

Neamţul nu pricepea, dar nu se împotrivi.

Atunci săriră şi alţi soldaţi de-ai noştri din şanţuri, căci şi cealaltă căpiţă aprinsă începuse să se mişte. De dedesupt au mai apărut trei nemţi. Toţi aveau încă fân aprins pe umeri, se frecau la ochi şi nu pricepeau ce s-a întâmplat cu dânşii, scuipau şi blestemau în limba lor.

Aşa a pus mâna Ion Ţurlui pe patru inamici şi pe două mitraliere.

Drept răsplată, a fost înaintat sergent şi decorat. Acum Ion Ţurlui era încă fudul de gradele lui.

— Tot mai ai până ce-i ajunge ghinărar! spuse sublocotenentul zâmbind.

— He-hei! dom-le sublocotenent, să prind eu tot câte patru nemţi pe zi şi să mă înainteze din grad în grad la fiecare ispravă, îndată ajung ghinărar! Şi încă ghinărar mai mare peste alţi ghinărari!

PIF, PAF, PUF
sau
O VACANŢĂ DE POMINĂ

AU FOST ODATĂ TREI PRIETENI

Pif era băiatul.

Paf era paiaţa.

Puf era căţelul.

Şi tustrei erau prieteni la cataramă.

Iar minte? Minte aveau tustrei să mai împrumute şi la alţii.

Nimeni, însă, n-ar putea să spună care din trei e mai deştept decât celălalt. Nici ei nu se pun de pricină, când e vorba să se ştie care e mai deştept. Câteodată, căpetenia jocului o ia Pif. Atunci Puf şi Paf merg după el şi-i ascultă poruncile. Altă dată o ia Puf înainte. Atunci băiatul şi paiaţa se supun căţeluşului. Pe urmă, hop! iată-l şi pe Paf că vine cu ideile lui!

Ideile lui Paf sunt întotdeauna năstruşnice.

E o paiaţă mucalită şi plină de haz, cum nu mai are pereche. Aceasta o ghiceşti îndată ce te-ai uitat întâia oară la Paf.

Te uiţi la el: el râde la tine! Stă rezemat pe spate, în mâini, te priveşte de jos în sus şi râde cu gura întinsă până la urechi.

Are o haină vărgată de toate culorile. În tărcă- tura aceasta afli orice văpsea îţi pofteşte inima. Vrei albastru? Poftim albastru! Vrei roşu, iată şi roşu! Vrei negru, alb, portocaliu, verde, galben, cafeniu? În haina lui Paf se găseşte câte o probă din toate vopselele. Parcă

şi-a făcut costumul din- tr-o farfurie întreagă cu coji de ouă încondeiate.

Altul s-ar ruşina de asemenea împestriţare caraghioasă. Paf e vesel şi pare foarte mândru. Tot aşa de mândru e şi de nasul lui. Un nas lung-prelung, ascuţit şi roşu în vânăt, ca un ardei iute.

Un moţ de păr verde îi spânzură de sub scufie, până pe nas. Cine-a mai văzut oare vreodată păr verde? Ei bine. Paf are părul verde şi el găseşte că-i stă foarte frumos! Ba încă el râde înaintea tuturor de aşa năzdrăvănie!...

Dacă îl apuci cu mâna şi-l strângi la piept, deodată Paf cască gura şi scoate un ţipăt subţire de muzicuţă.

Te-ai speriat şi l-ai scăpat jos.

Paf începe a se da peste cap. O dată, de două ori, de trei, de zece ori. Se învârte, până când cade obosit, pe burtă, cu nasul lui de ardei în pământ: Paf!

Aşa rămâne şi crezi că s-a sfârşit. Te pleci să-l ridici. Paf zvâcneşte încă o dată în sus şi începe a se da peste cap de-a-ndăratele, repede-repede, să nu-l ajungi din urmă.

Căţelul latră la dânsul. Şi strigă:

— Hei, Paf! Ajunge!... Ai să-ţi turteşti nasul, comediantule!...

Iar Paf se opreşte să răsufle. Se aşază în fund, cu moţul scufiei

atârnând pe nas şi râde cu gura lui întinsă până la urechi. Şi râde şi râde...

Nici nu se poate să te uiţi la nasul lui şi să nu te umfle şi pe tine hohotul.

Acesta e singurul lui cusur. Aşa ceva nu-i place nici lui Puf.

Puf spume că Paf nu ştie să fie niciodată serios. Prea le ia toate în glumă.

— Paf!... Îl dojeneşte băieţelul. Fii şi tu o dată serios în viaţa ta... Spune ce ne facem acum? Am spart ghiveciul cu flori. Floarea pe care o uda şi o îngrijea mămica în fiecare dimineaţă... Când o să dea mămica peste isprava noastră, mă tem că o să mâncăm o zdravănă papară. Haide, fii serios şi dă-tmi un sfat: ce să facem acum?

Paf râde cu gura dusă până la urechi:

— Ha-ha-ha! Va să zică mătăluţă ai spart ghiveciul cu flori? Ei bravo!... Te poţi lăuda că azi ai făcut bună ispravă. Dar de ce spui că isprava e a *noastră?* Şi de ce crezi că o să mâncăm papară *noi,* cu toţii?... Tu l-ai spart!... Tu ai să mănânci papară, nu noi!... Şi încă ce papară! îmi vine să râd de pe acum...

Pif se întoarce spre căţeluş si spune foarte necăjit:

— Acum vezi şi tu, dragă Puf, dacă ai cu cine vorbi? Eu sunt amărât ca vai de capul meu! Şi el se hlizeşte! Până când, într-o zi, am să mă supăr...

Paf râde încă mai vesel. Se dă peste cap, înainte şi înapoi. Ha-ha-ha! Pif a spart ghiveciul cu flori şi tot el se supără. Poftiţi cu toţii să râdem şi să ne veselim de aşa omuleţ!... Şi dă-i înainte. Şi dă-i înapoi. Şi râzi. Până când paiaţa cade ostenită în nasul ei de ardei: Paf!

Puf, sprijinit în coadă, se uită şi el tare supărat.

— Ai dreptate!... spune din ochi băiatului. Acest Paf nu ştie ce e aceea supărare şi necaz pe capul omului! Începe să mă scoată şi pe mine din sărite... Ia mai bine să-l înşfăc puţin şi să ţi-l scutur oleacă!

Puf înşfacă paiaţa de piept, cu dinţii. Fuge cu ea în jurul camerii şi o scutură zdravăn. Paf ţipă din muzicuţă. Dar nu se opreşte din râs. Nu-l doare. Se gâdilă!

După ce l-a scuturat bine, Puf îl pune jos. Dă din coadă, îl priveşte şi-l întreabă:

— Ei, onorabile! Ţi-a plăcut? Îţi mai vine şi acum să râzi?...

— Ba bine că nu!

Paf râde, cum n-a mai râs niciodată. A întins o gură, că poate să se muşte cu ea de urechi. Şi ca să arate că nici nu-i pasă, mai face o duzină de tumbe la deal şi la vale.

— Lasă-l încolo! spune Pif, cu lehamite. Din ale lui nu-l putem scoate. Atâta ştie! Râde şi face tumbe... Până când o da şi el odată de nevoie şi de necaz să spargă un ghiveci cu flori. Atunci să-l vedem!

Puf clatină din coadă, semn că e de aceeaşi părere.

Dar mi se pare că nu v-am spus ce fel de căţel e Puf.

Dacă nu-l cunoaşteţi, nu puteţi şti ce inimă are.

E un căţel alb şi pufos, cu nişte ochişori mici şi negri ea doi nasturi de pantof. Are o zgărdiţă cu numele lui scris pe-o placă de alamă. O zgărdiţă, să nu se piardă. Dar cum să se piardă, dacă el nu iese din casă decât din an în paşte?

Puf nu s-a jucat niciodată cu alţi căţei. El s-a trezit în camera lui Pif, la al treilea rând. Şi acolo a rămas de când era mic. Nu cunoaşte alţi prieteni, decât pe Paf şi pe Pif. De la fereastră se uită câteodată în stradă. Vede alţi căţei. Ba vede uneori şi nişte câini mari şi fălcoşi, cât nişte uriaşi. Nu-i dă în gând să se dea jos şi să se zbenguiască cu dânşii. Prietenii lui îi ajuing. Aşa e el, un prieten credincios, cu durere la necazurile altora.

Nu e ea Paf, să râdă când se întâmplă o nenorocire lui Pif.

Chiar acum e gata să arate cum înţelege să ajute pe om în nenorocire.

Îl atinge cu laba pe Pif.

— Tare te mai văd eu amărât, dragă Pif! Cam ghicesc eu ce te doare... Mi se pare că nu ştii ce-ai să răspunzi, când te-or întreba cum s-a spart ghiveciul... Am nimerit bine?

— Lasă-mă, Puf, nu-mi mai aduce aminte!...

Căţelul se uită la prietenul lui, cu ochii mici şi buni. Îl apasă cu laba pe genunchi. Clatină coada pufoasă şi spune din ochi:

— Haide, Pif, nu mai fi mâhnit! Am eu o idee!... Ce-ar fi, adică, să dai vina pe mine? Zici că m-am repezit cu botul şi că eu l-am spart. Cu mine socoteala e mai uşoară. Eu sunt un căţel prost şi nimeni nu-şi pune mintea cu mine...

Pif a ridicat capul şi s-a luminat puţin. Într-adevăr, ar fi bună idee!

Îl apucă pe Puf, de gât, înduioşat, şi-l sărută pe bot:

— Vrei tu să spun asta, Puf? Vrei tu cu adevărat să suferi ocară în locul meu?...

Puf dă din coadă în semn de aprobare:

— Pentru un prieten, ce nu fac eu!

— Şi dacă mănânci bătaie?

— Mă ascund sub pat...

— Şi dacă te ajunge cu băţul până acolo?

— Ţip şi fac scandal să se sperie toţi vecinii...

— Şi dacă te pune la post şi nu-ţi dă porţia de mâncare?

— De asta n-am eu nici o grijă! Ştiu că ai să-mi aduci, pe ascuns, un oscior şi o bucată din prăjitura ta.

Pif îl mai sărută o dată. Căţelul îl linge drăgăstos pe nas. Şi băiatul se întoarce spre Paf, ca să-i dea o lecţie.

— Ai văzut? Aceasta înseamnă adevărată prietenie! Nu ca tine... Să râzi şi să te bucuri de nenorocirea altuia!

Paf râde cu gura până la urechi şi cu canaful scufiei spânzurând pe nas.

— Ha-ha-ha! Auziţi, domnilor! Şi spuneţi dacă aşa ceva aţi mai văzut... Unul face isprava şi altul vrea să mănânce bătaia! Daţi-vă la o parte, să mai fac câteva tumbe de veselie!

— Eşti un măgar! spune Pif, supărat.

Paf s-a oprit din tumbe. Duce o mână pe pieptul lui cu pete tărcate:

— Eu măgar? Ai noroc tu, de ce ai... Altfel, ţi-am spune cine cred eu că are să se prefacă, acuşi-acuşi, într-un măgăruş cu urechile mai mari decât el!...

— Ei spune! Poftim! Cine crezi tu că are să se prefacă într-un măgăruş?

Paf râde şi se uită cu ochii lui de sticlă, în tavan. A cam sfeclit-o! Dar nu e el paiaţa aceea care să se dea în lături când e vorba să spună ce gândeşte. Se uită în tavan şi nu spune chiar de-a dreptul. Spune aşa, ca pentru alţii:

— Ha-ha-ha! Să vă spun eu cum se preface omul în măgar... Eu cunosc unul care nu mai are mult. Au şi început să-i crească urechile!... Omul se preface în măgar atunci când mai întâi face el boroboaţele şi pe urmă lasă să cadă vina pe alţii. Te-aş ruga, domnule Pif, să te uiţi puţin în oglindă! Mi se pare că urechile ţi-s acum mai lungi ca adineaori...

Paf a spus ce gândeşte el şi a pornit iarăşi să se dea de-a tumba, până ce-a căzut cu nasul de ardei pe covor: Paf!

Pif nu ştie ce să creadă. Încă n-a mai pomenit aşa obrăznicie!

Întâi i-a venit să-l ia pe Paf de scufie şi să-l arunce cât colo, sub pat. Ca să se înveţe minte dumnealui şi să mai îndrăznească altă dată. Auzi? Să-l facă pe el măgar?

Pe urmă, Pif şi-a făcut socoteală că prietenul lui cu nas de ardei şi cu zurgălău la scufie tot are puţină dreptate. Ba, nu puţină! Are chiar toată dreptatea, când te gândeşti bine.

Aşa o învârte Paf întotdeauna. Crezi că glumeşte şi că se strâmbă. Când colo, râzând şi scălâmbăindu-se, el spune omului adevărul, în faţă.

Şi în ziua aceea Pif n-a dat vina pe prietenul lui, Puf. A mărturisit singur cum s-a întâmplat isprava cu ghiveciul de flori. Şi bine a făcut!

Se temea el grozav să nu-l pună la post de prăjitură. N-a fost nimic. A scăpat ieftin. S-a ales numai cu o ocară, de care Paf râdea pe înfundate, cu nasul lui de ardei în pământ, gata-gata să-i plesnească muzicuţa.

AU PLECAT CA TREI CRAI DE LA RĂSĂRIT

La începutul verii, au venit în oraş bunicii lui Pif.

Amândoi îl iubesc din cale-afară. Bunicuţa poartă chelari, are părul alb şi întotdeauna are de lucrat ceva cu mâinile. Împleteşte, coase, răsuceşte ţigări pentru bunicuţul. Bunicuţul are o barbă albă, nişte ochi verzi ca acadelele şi miroase întotdeauna a tutun.

Vin amândoi de la ţară, de la moşie.

Pif n-a fost niciodată acolo.

Dar acum se duce. Aşa a hotărât bunicuţa. Din ziua întâi, când l-a văzut, a spus:

— Mie nu-mi prea place cum arată copilul acesta! Prea e alb şi delicat la obraz. Prea îl ţineţi închis în casă... Ia să mi-l lăsaţi mie şi am să vi-l aduc la toamnă, negru ca un pui de ţigan.

— Tu ce zici, Pif? întrebă bunicul scoţând ţigareta din gură. Ţi-ar plăcea ţie să te faci negru ca un pui de ţigan?

Pif n-a văzut în viaţa lui pui de ţigan.

Se uită la prieteni, să-i întrebe, dacă n-au văzut ei cumva. Puf dă din coadă, în semn că nu; nu, n-a văzut nici el până acum un pui de ţigan. Paf râde cu gura până la urechi. Nici el n-a văzut. Dar el crede că trebuie să fie foarte nostim un pui de ţigan. Ceva, să te strâmbi de râs.

— Ei, ce spui Pifişor? îl înteţeşte bunicuţa cu întrebările. Mergi cu noi? Vrei să te joci în livadă? Să te dai în leagăn? Să te plimbi călare? Să mergi la scăldat?...

Dacă e vorba de dat în leagăn, de plimbat călare şi de scăldat, apoi atunci nici nu mai încape vorbă că merge!

Dar nu-şi poate lăsa prietenii. Spune cu îngrijorare:

— Merg... Dar numai dacă îi luăm cu noi pe Paf şi pe Puf.

— Va să zică nu ne putem despărţi de prieteni? întreabă bunicuţul, zâmbind.

— Nu. Fără ei nu merg! rosteşte Pif cu hotărâre.

— Ţi-am spus eu? clătină din cap bunicuţa, în- torcându-se spre bunicuţ. Băiatul acesta are o inimă de aur! Păcat că trăieşte prea singur în cu-curigul acesta de casă.

Pe urmă, bunicuţa i-a dezmierdat creştetul şi l-a încredinţat, cu bunătate, că are să-i împlinească voia.

— Bine, dragă Pif! N-o să te despărţim de prietenii tăi. Numai să vedem dacă o să le placă...

— De asta, fii mata fără grijă, bunicuţo! Ce-mi place mie, le place şi lor. De aceea nici nu ne despărţim niciodată.

— Măi-măi! se miră bunicuţul. Straşnică prietenie! Numai să vă ţină mult.

— Bunicuţule! Eu nici când am să fiu bătrân ca mata şi am să am barbă albă, tot n-am să mă despart de Puf şi de Paf. Am jurat...

Bunicul îşi priveşte nepoţelul cu înduioşare.

— Copile-copile!... Ce ştii tu, copile?... spune într-un târziu, şi face un semn cu mâna, împrăştiind fumul ţigării.

— Ia lasă acum dumneata şi nu mai strica inima băiatului, rosteşte bunicuţa răsucindu-se în jilţ. Mai bine

te-ai duce şi ţi-ai căuta de treburi, că n-o să stăm mult în fumăraia şi hărmălaia aceasta de oraş!... Simt că n-aş putea trăi aici. Mă înăbuş!...

Peste două zile au plecat. Au plecat cu automobilul.

Pif, Paf şi Puf.

Pif stă pe genunchii bunicuţului.

Puf pe genunchii bunicuţii.

Paf pe genunchii lui Pif.

Nici Pif, nici Paf, nici Puf n-au mai mers până acum cu automobilul la câmp.

Pif priveşte.

Puf strănută.

Paf râde cu gura până la urechi.

Şi pe tustrei nu-i încape locul de bucurie.

Vântul vâjâie pe la urechile lui Pif, gâdilă nările lui Puf, clatină zurgălăul de la scufia lui Paf.

Din când în când, trag unul cu coada ochiului la celălalt.

— Ce ziceţi? face şiret cu ochiul Puf.

— Straşnic! aprobă cu coada ochiului Pif. Mergem ca vântul şi ca gândul!

— Eu de-acuma nu mă mai plimb decât cu automobilul! îşi asigură prietenii Paf.

Au trecut priintr-o pădure, printr-un oraş, peste o apă, pe un pod.

Dacă lui Pif i-ar fi povestit cineva vreodată vreun basm, el ar crede că

aleargă acum ca Făt- Frumos, fugărit de zgripţuroaică, mama zmeilor, cea urâtă şi rea.

Iată şi pădurea de aramă. Iată şi lacul de argint. Cetatea cu ziduri de oţel. Podul de aur. Toate au rămas în urmă şi zmeoaica nu se mai vede în vârtejurile de praf.

Dar lui Pif nu i-a povestit nimeni, acolo, în oraş, nici un basm. De aceea n-a putut şti că pădurea a fost de aramă, lacul de argint, podul de aur şi zidurile cetăţii de oţel.

El a văzut numai o pădure de stejar. Un târg cu prăvălii. Un lac unde se adapă boii. Un pod de lemn, care se clatină sub roţi.

N-a auzit, niciodată, nici un basm. Lui i-a citit mămica numai întâmplările lui Robinson Crusoe. Şi Pif nu se poate crede Robinson Crusoe.

El ştie că Robinson a călătorit pe apă, până când furtuna a sfărâmat corabia şi l-au aruncat valurile în insula lui. Pif călătoreşte pe uscat. Pe uscat nu s-arată rost de corăbii.

— Bunicuţo, la moşie, la mata, nu ai cumva o mare cu corăbii?

— N-am, Pif! Marea e tocmai departe, la marginea ţării. Dar ce-ţi trebuie ţie mare şi corăbii?

— Vreau să fiu Robinson Crusoe! îşi mărturiseşte Pif ambiţia lui.

— Pentru asta, avem noi un fel de baltă! spune
bunicuţul zâmbiind. Pe baltă este un fel de barcă şi un fel de insulă... Ajunge pentru un Robinson ca tine!

— Ia te rog, nu mai vârî în capul băiatului istorii de acestea! rosti bunicuţa încruntată.

Bunicul priveşte departe, pe câmpuri, zâmbind unei amintiri. Poate şi el, când a fost copil, a voit să fie Robinson Crusoe şi să ajungă pe-o insulă pustie.

Pif gândeşte la dânsul.

Însă altfel, şi altceva gândeşte.

Va să zică este un lac şi o insulă? Atunci are să fie mai bine chiar decât îşi închipuia el. Cine poate să-l oprească să naufragieze, ca Robinson? Are să se plimbe în insulă, în haine de piele cusute cu sfoară şi cu o umbrelă mare cât un cort. Are să crească pui de capre şi are să vâneze păsări. Puf are să-i păzească noaptea coliba. Iar Paf are să fie, când papagalul din pozele cărţii eu întâmplările lui Robinson, când harapul cel negru pe care l-a scăpat de la moarte şi l-a botezat el cu numele Vineri.

— Eşti obosit, Pif, de-ai tăcut aşa? întrebă bunicuţa. Ţi-e somn?

— Da de unde, bunicuţo!... Şi mă rog matale, spune-mi, oare pe lacul acela

nu sunt câteodată furtuni? Nu s-a înecat nici o corabie?...

Bunicuţa răspunde scurt:

— Nu! Nu trebuie să te gândeşti la aşa ceva.

Pe urmă spune bunicului:

— Istoria aceasta cu insula şi cu Robinson nu-mi prea place mie! Trebuie să avem ochii în patru... Te pomeneşti că-i dă cine ştie ce în gând...

Bunicul zâmbeşte mai departe.

Nu spune nimic.

Numai după un ceas se răsuceşte şi răsuflă uşurat:

— Bine că am ajuns odată!

Automobilul a intrat pe un drum îngust, cu plopi înalţi. Departe, în vale, printre sălcii, se vede un lac strălucind în soare ca o oglindă.

— Acela e lacul, bunicuţo? întrebă cu entuziasm Pif. Atunci ce spunea bunicuţul că e un fel de baltă? E un lac mare de tot... Mai mare ca marea... Dar nu văd nici o corabie.

— Lasă lacul şi corăbiile!...

Pif lăsă atunci lacul şi corăbiile. A înţeles că bunicuţa are ceva contra lor.

ACUM AU O ÎMPĂRĂŢIE A LOR

Livada se termină tocmai în vârful dealului. E o livadă cu pomi bătrâni şi cu iarbă până la brâu.

Şi toată e acum împărăţia lui Pif, Paf şi Puf.

Pif a încercat toate merele crude şi acre.

Puf a alergat după păsări, bondari şi fluturi.

Paf se dă singur în leagănul de frânghie şi râde, şi râde, şi râde!

N-a crezut el niciodată că viaţa la ţară e aşa de veselă.

Nu le mai ajunge ziua. Şi nu-i mai încape nici curtea, livada, grajdurile şi ocoalele.

La început, Puf a cam păţit-o.

Când a ieşit din casă, în cea dintâi dimineaţă, a dat ochii cu nişte câini mari şi păroşi, cum n-a mai văzut în viaţa lui.

Repede, s-a ascuns cu coada între picioare, sub scaunul bunicului din cerdac.

— Mi se pare că ţi-e cam frică dumitale? l-a întrebat Pif, cercând să-l tragă afară de-un picior.

— Lasă-mă! s-a rugat Puf. Nu vezi ce dulăi? Aceştia sunt nişte câini sălbatici şi mă tem că-s nişte rău-crescuţi. Nici nu vreau să am de-a face cu dânşii.

Bunicul zâmbea, scuturând scrumul ţigării.

A strigat:

— Na! Veniţi aci! Ursu! Lupu! Sultan! Doica! Bodolan!

Câinii au dat năvală pe scări, sărind, gudurân- du-se, lătrând şi împrăştiind un miros de stână.

Puf s-a făcut mai mic şi a început să scheaune. De aproape, mai bine vedea că sunt într-adevăr nişte sălbatici. Se cunoştea şi după nume. Ce fel de nume sunt acestea: Ursu? Lupu? Sultan? Doica? Bodolan?...

Bunicul însă avea planul lui.

Începu să râdă şi vorbi:

— Ia ieşi dumneata la lumină, domnule Puf! Haide nu-ţi fie frică! Ieşi, să te recomand...

Puf n-ar fi ieşit din ascunzătoare să-l pici cu ceară. Se încovrigase sub scaun, cu spatele în perete şi simţea că-i ticăie inima micşorată cât un pu- rice.

— Scoate-l tu, Pif!...

— Are să-l muşte, bunicuţule!

— N-avea nici o grijă! îl asigură bunicul. Tocmai de asta, ca să nu-l muşte, vreau să-l prezint dumnealor!... Dacă au să-l vadă în braţe la mine, au să înţeleagă şi ei că dorinţa mea e să-l lase în pace şi să-l apere la nevoie.

— Bunicuţule, au să-l facă bucăţi!

Bunicul râdea în barbă.

Dacă ar fi vorba de aşa ceva, nici nu şi-ar bate ei capul să-l facă bucăţi. Dintr-un căţel cât un pumn, ce bucăţi să mai împartă? L-ar înghiţi întreg!...

— Vezi? scheună desperat Puf de sub scaun. Pif, dacă eşti tu prietenul meu, nu mă da pe mâna unor sălbatici şi hămesiţi!... Eu nici nu vreau să mai stăm aici! Hai să ne strângem lucrurile şi să plecăm acasă la noi... Acolo era linişte şi ne lăsa toată lumea în pace. Acolo sunt câini civilizaţi, cu zgardă, şi nu au miros de stână.

— Bunicuţule, zău mă tem! Alungă mata câinii aceştia, că au să facă o nenorocire...

Fata din casă aducea cafeaua.

Bunicul porunci:

— Catrino! Ia scoate tu căţeluşul de sub scaun şi adă-l la mine!

Catrina scoase căţelul de-un picior. Puf tremura, socotind că i-a sosit ceasul din urmă. Bunicul îl puse pe genunchi, dezmierdându-l cu o mână.

Strigă:

— Ia poftiţi aici! Ursu! Lupu! Sultan! Doica! Bodolan!

Toţi câinii îşi îndesară boturile veseli, dând din coadă şi mirosind foarte miraţi această gânganie de căţel târgoveţ.

— Acum aţi înţeles? întrebă bunicul. E prietenul lui Pif şi nimeni n-are voie să se atingă de el. Vi-l las în paza voastră! Să nu-i clintiţi un fir de păr că, altfel, cravaşa are să ştie de pielea voastră!

Câinii dădură din coadă şi începură să latre voioşi.

— Bine, stăpâne! Am înţeles... Vedem noi că e un becisnic, crescut în puf şi în mătăsuri!

Bunicul îi dădu drumul lui Puf, jos, în mijlocul câinilor.

Puf rămase înlemnit. Nici nu îndrăznea să se mişte. Ceilalţi câini îl miroseau, îl învârteau cu botul şi-l rostogoleau în joacă, cu labele lor.

Uitându-se unul la altul, îşi spuneau părerea:

— Ne-ar fi ruşine să ne punem mintea cu aşa un pitic!... Se vede că l-au hrănit numai cu lapte şi cu acadele... Are şi guler!... Vai de capul lui! Te miri că nu se-nnăduşe, aşa strâns de gât şi cu cravată. Haide, amice! Nu te teme, că nu-ţi facem nimic. Hai cu noi, la grajd şi la bucătărie... Sau poate te temi c-ai să-ţi murdăreşti blăniţa?

Din dimineaţa aceea, Puf s-a împrietenit, puţin câte puţin, cu Ursu, Lupu, Sultan, Doica şi Bodo- lan. A înţeles că nu sunt aşa de răi, cum îi arăta mutra lor fioroasă.

S-a împrietenit şi Pif. S-a împrietenit şi Paf.

Dar au găsit mai ales alţi prieteni, cu care le place să stea la taifasuri.

Unul e Nucă. Aşa îl cheamă, oricât s-ar părea de caraghios. Iliuţă. Nucă. E băiat de grajd. Îl ajută pe Moş Neculai, vizitiul.

Nucă ştie să călărească fără şa. Are şi fluier. Ştie să cânte. Pe urmă ştie o mulţime de poveşti, cu balauri şi zmeoaice, de ţi se ridică părul măciucă in cap, când începe a povesti isprăvile lor.

MÂGÂRDICI ERA UN CĂLUŢ CÂT UN PEPENE

Alt prieten e Mâgârdici.

Mâgârdici e un căluţ negru, rotund ca un pepene şi cu moţ pe frunte. Printre ceilalţi cai, aşa mic şi alintat cum e el, arată drept ca Puf printre dulăii din curte.

Când Nucă pune şaua cea mică pe dânsul şi vine la scară, Mâgârdici nechează de bucurie şi începe a bate din copitele lui mici, ca nişte pantofi de lac. Ştie ce-l aşteaptă!

Porţia de zahăr.

Trei bucăţi; aceasta e porţia lui!

Una la început. Înainte de a se urca Pif, călare. Celelalte două, când a isprăvit de câteva ori ocolul curţii, răsplată că s-a purtat bine şi n-a făcut nazuri, ca alţi cai nărăvaşi.

Pif nu se poate urca singur în şa. Îl ajută Nucă, ţinându-i piciorul. Pe urmă, când Pif a pus picioarele în scări şi a apucat frâul, Nucă i-l întinde şi pe Paf. Fiindcă trebuie să ştiţi că Pif nu pleacă niciodată fără prietenul lui, Paf. Îl urcă în faţa lui, călare, pe şa.

Şi Paf râde cu plăcere, cu gura până la urechi şi cu canaful scufiei pe nasul de ardei.

Puf vine în urmă. Lui nu-i place să călărească. A încercat el de câteva ori, Pif, să-l cocoaţe în braţe. Dar căţelul a scheunat şi s-a cerut jos. Se lasă păgubaş! Mai bine decât aşa plimbare, cu frică şi primejdie, mai bine pe jos şi sigur!

Vine în urmă; sare înainte; latră; dă fuga să alunge gâştele din cale.

Cu gânsacul chiar are el o răfuială mai veche.

Acest gânsac e un obraznic şi un încăpăţânat. N-are nici o educaţie. Nu ştie cum trebuie să se poarte cu „mosafirii”. Închipuiţi-vă că, într-o zi, a îndrăznit să-l apuce pe Puf de coadă şi să-l tragă cu pliscul, scuturând în dreapta şi în stânga, din toate puterile.

Gânsacul trăgea, Puf lătra şi se răsucea să scape. Celelalte gâşte gâgâiau de credeai că s-a întâmplat cine ştie ce balamuc.

Noroc că au sărit în ajutor tocmai prietenii de care se temuse altădată, pe nedrept, Puf. Când au început să latre, Ursu, Lupu, Sultan, Doica şi cu Bodolan, gânsacul a dat drumul speriat şi a căzut pe spate. Puf a căzut în bot. S-a scuturat de praf şi-a plecat foarte ruşinat.

Dar de atunci duce mare război cu gânsacul. Are să-i arate el odată şi odată!

Mâgârdici şi-a făcut datoria. A înconjurat curtea, cu Pif şi Paf călare, de câteva ori. Ajunge! Se opreşte în faţa scărilor.

— Dă-i ajutor, Nucă, să coboare băiatul! strigă bunicuţa îngrijorată, în cerdac.

Nucă se aşează cu spinarea, să facă scară, ca Aprodul Purice lui Ştefan cel Mare. Pif scoboară. Netezeşte botul lui Mâgârdici şi-l bate cu mânuţa pe frunte.

Pe urmă se preface că pleacă, să urce scările.

Mâgârdici urcă după el. Îl trage cu botul de haină.

— Stai! Aşa ne-a fost vorba?

— Ce mai pofteşti, mata, domnule Mâgârdici? se face a nu înţelege Pif.

Mâgârdici împinge, cu botul, în buzunarul unde ştie că se află ceva pentru el.

— Poate vrei zahăr?

— Da! Da! face Mâgârdici din cap.

— Apoi, tocmai zahăr n-am de data asta!

Mâgârdici împinge înainte şi vrea să-şi bage botul în buzunarul lui Pif.

Spune cu ochii lui lucioşi şi umezi:

— Lasă, că nu mă păcăleşti tu cu una cu două! Am simţit zahărul colea.

— Ia-l singur atunci! îi arată Pif buzunarul.

— Nu pot! dă din cap Mâgârdici. Nu pot, că-s murdar pe mâini şi n-am mănuşi. M-a dus ieri la potcovar răul acesta de Nucă!

— Ei haide! se îndură Pif, întinzându-i cuburile de zahăr în palmă.

Mâgârdici ronţăie câte una.

— Ţi-a plăcut? întrebă Pif.

— Da-da! face din cap Mâgârdici. Mai ai? Mai dă-mi!

— Gata! S-a terminat porţia ta de azi.

Mâgârdici oftează şi strănută încet pe nări.

Aceasta nu o poate el înţelege. Cine a inventat oare moda asta cu porţiile? Ovăz cu porţia. Fân cu porţia. Apă cu porţia. Zahăr cu porţia.

Numai Nucă nu-i trage cu biciul şi cu călcâile... cu porţia. La bătaie încă nu s-a făcut porţie. Nu-i drept!

Nucă îşi face vânt în şa, să-l ducă la grajd. Din- tr-un salt a fost sus, cu picioarele goale în scări.

Aşa da! Aşa ar vrea şi Pif să călărească, nu numai la pas şi la trap.

Nucă se zvârle în şa fără să-l ajute nimeni. Bate cu palma pe gâtul lui Mâgârdici, smuceşte frâul şi pleacă la galop chiuind şi lovind cu călcâiele în burta lui Mâgârdici.

— Nu alunga calul, năucule! strigă bunicuţa din cerdac.

Năucul n-aude. Aşa îl face toată lumea: năuc, dezmăţat, smintit! Lui nu-i pasă. Se duce în grajd, râneşte gunoiul, cară apă. Pe urmă scoate fluierul şi cântă.

El ştie să vorbească în limba lor cu toţi caii. Se înţelege cu dânşii şi le cunoaşte păsurile la fiecare.

Acum, înainte de a pleca, i-a şoptit la ureche lui Pif:

— Conaşule, nu vii mata cu mine? Am învăţat eu ceva nou din fluier, de la Culiţă ciobanul. Şi-am mai auzit o poveste cumplită, cu Sfarmă-Piatră, Strâmbă-Lemne, şi cu Ţâncul-Pământului... Nu vrei mata să ţi-o spun?

— Nu pot acum, Nucă. După masă, da!... Când s-o culca bunicuţul şi bunicuţa să mă aştepţi. Acum avem alte treburi.

Într-adevăr, Pif, Paf şi Puf au acum alte treburi.

Mai au un prieten pe la care n-au trecut încă astăzi. Pe Ţurlui, puiul de ţigan de la fierărie.

ŢURLUI, AŞA ÎL CHEMA PE PUIUL UNUI ŢIGAN

Cine nu-l cunoaşte pe Ţurlui nu poate să ştie ce-i aceea un pui de ţigan.

Tot aşa nu ştiau nici Pif, Paf şi Puf, când i-a întrebat bunicul, în oraş.

Au înţeles ei, atunci, nu-i vorbă, că un pui de ţigan trebuie să fie o vietate foarte neagră. Dar nu şi-au închipuit că e chiar aşa. Mai negru ca fundul ceaunului şi mai negru decât cărbunele!

Fierăria e tocmai în fundul curţii. Lângă ocoale. Acolo a auzit Pif, din ziua întâi, nişte sunete foarte ciudate.

Parcă se juca cineva. Întâi o lovitură groasă. Bang. Pe urmă altele mai subţiri: Bing-bili-bing! Bang-bili-bing! Bang-bingbili-bing! Bingbiii-

bang!...

— Ce să fie asta? şi-a întrebat Pif prietenii săi.

— Nu ştim! au răspuns nedumeriţi, într-un glas, Puf şi Paf. Aicea, la ţară, sunt nişte lucruri foarte curioase, pe

care noi nu le-am mai văzut niciodată şi nu le putem pricepe.

— Ia, hai să vedem! propuse Pif.

— Hai!

Pif a pornit cu Paf subsuoară şi cu Puf după el.

Au înaintat cu mare sfială, pe măsură ce sunetele se auzeau mai puternice.

Bang-bingbilibing! Bang-bingbilibing!

Împrejurul fierăriei erau movile de zgură, fier vechi aruncat. Cercuri ruginite. Maşini stricate. Iar înlăuntru, prin uşa deschisă, se vedea un foc grozav. Ceva fosăia pe nări, ca un balaur.

— Hai înapoi! lătră furios Puf. Mie nu-mi place fosăiala asta. N-auzi? Piuuuu! Piuuuu!... Te pomeneşti că e cine ştie ce animal sălbatic şi hămesit, care abia aşteaptă să ne facă felul...

— Nu se poate să dăm înapoi! hotărî Pif, măcar că şi el îşi pierduse pe drum jumătate din curaj.

Un fel de omuleţ, negru, cu ochii şi cu dinţii albi, ieşi afară cu un fier roşu şi îl vârî de câteva ori într-un ciubăr de apă.

Fierul sfârâi şi scoase un nor de aburi albi.

Dar omuleţul cel negru nu se uita la fier şi la aburi. Se uita la Pif, Paf şi Puf.

Se uita şi rânjea. Cumplit mai rânjea!

— Ăsta-i un sălbatic! Nu ţi-am spus eu? lătră Puf, băgându-se între picioarele lui Pif.

— Mi se pare că-i Vineri! spuse Pif. Vineri, robul lui Robinson Crusoe.

Omuleţul era cu părul zburlit, cu o cămaşă flen- duroasă, neagră şi unsuroasă, cu pieptul gol, cu mânecile şi pantalonii suflecaţi. Era chiar Vineri în persoană. De aceasta Pif nu se mai îndoia.

Omuleţul rânjea înainte cu dinţii lui albi şi strigă la cineva dinlăuntru:

— Mă taică, mă! Haoleo!... Mi se pare că-i nepotul boierului. O venit nepotul boierului!

Pif se miră grozav de unde ştie Vineri că el e nepotul boierului. Dar n-avu multă vreme să se mire.

Dinlăuntru păşi un uriaş negru, unsuros şi mustăcios, cu un şorţ de piele şi cu un ciocan cumplit în mână.

— De data asta chiar nu mai scăpăm! se scânci Puf.

Nici lui Pif nu-i prea era îndemână.

Omul era fioros şi ciocanul lui — mai fioros decât el. Pif se uită cu grijă înapoi, să vadă cam cât de departe e casa bunicului, cu cerdacul şi jilţurile unde se simte el în siguranţă.

Casa era foarte departe. Slabă nădejde să mai poată ajunge până

acolo, când o porni după el uriaşul cel negru cu ciocan!

Harapul răsuci ciocanul, săltându-l în mână.

Pif, Paf şi Puf se strânseră unul în altul. Măcar să-i lovească pe tustrei, deodată.

Dar când uriaşul căscă gura şi vorbi, minune!

Nu strigă la dânşii să-i înhaţe şi să-i zvârle în cuptorul lui cu jăratic, care se vedea în casă. Spuse, cu un glas gros, dar foarte vesel:

— Sărut mâna, conaşule! Aţi venit să vedeţi fierăria noastră?

Pif era un băieţel cât o şchioapă. El săruta mâna
la alţii: la cucoane, la domnii bătrâni, mâna preotului. Iar harapul acesta uriaş îi spunea lui „sărut mâna!”

Aceasta îi dădu curaj.

Spuse:

— Da, domnule Harap!... Vreau să văd cine se joacă aicea cu bangbilibingul... Şi mai vreau să-mi arăţi animalul cel mare care fosăie pe nări...

Uriaşul cu ciocanul începu să râdă netezindu-şi mustăţile. Râdea şi omuleţul cel mic şi negru, cu o gură până la urechi, ca a lui Paf.

— Tare mai eşti mata şugubăţ! vorbi uriaşul. Care va să zică, noi ne jucăm

aicea cu bangbilin- gul? Asta-i chiar o istorie bună s-o spun şi boierului.

— Animala care i se pare lui că fosăie trebuie să fie foalele! se dădu cu părerea omuleţul. Numai că asta-i pare lui animală... Asta vrei tu să spui?

Lui Pif nu-i plăcu defel că omuleţul îl tutuia. Omul cel mare îi spunea „Sărut mâna”. Şi puiul lui cel negru îi spunea „tu” şi „lui”. Socoti, însă, că nu e momentul să lămurească aceste chestiuni. Mai pe urmă avea să se înveţe cu felul de a vorbi al lui Ţurlui. Ba, îl găsea acum foarte la locul lui şi s-ar mira grozav dacă Ţurlui i-ar spune *mata, conaşule, sărut mâna* şi alte mofturi.

Căci mi se pare că aţi ghicit? Puiul de harap era pui de ţigan! Şi pe el îl chema Ţurlui, prietenul pentru care Pif, Puf şi Paf au acum cea mai nemărginită admiraţie.

În ziua aceea, Pif a văzut cum se umflă şi se desumflă foalele suflând ca să aprindă jăraticul. A văzut cum bate tata lui Ţurlui în nicovală cu barosul, turtind fierul, foalele suflând ca să aprindă jăraticul. A văzut cum bate Ţurlui trăgând şi el eu ciocanele cele mici: Bang! Bang-bing biling!

Acum a înţeles că nu era joacă măcar că Ţurlui părea că face o treabă foarte

veselă. Aşa râdea el şi lucra fără nici o grijă. Ba chiar spusese:

— Ia-n dă tu oleacă dracu ista pestriţ, să-l punem aici pe nicovală şi să-i tragem un baros! Hao- leo! Numai un baros... Să-i sară muzicuţa!

Paf a scăpat de primejdie. Pif îl strângea subsuoară, să nu i-l smulgă cumva Ţurlui.

Pe urmă, a înţeles că Ţurlui glumeşte, aşa cum face el năzdrăvănii întotdeauna. În privinţa aceasta, se potriveşte cu Paf. Amândoi ar trebui să fie cei mai buni prieteni. Şi chiar sunt.

Când îl vede, Ţurlui începe să-i cânte:

„Hai, Paf! Hai, Paf!
Vin la tetea să te facă el pilaf!”

Şi cântă şi face semn cu ciocanul, să-l întindă pe nicovală, ca să-l facă pilaf.

Dar Paf nu se mai teme. Ştie că Ţurlui n-are să-l facă pilaf. Îl ia numai în mână, îl răsuceşte, îl strânge de muzicuţă şi se minunează ce mecanism are în pântece, de poate sări, dă ochii peste cap, cască gura şi cântă.

— Asta-i a dracului maşinărie! spune Ţurlui. Am să-l desfac, să văd cum e înlăuntru, şi am să fac şi eu una la fel.

Din această prietenie, deocamdată Paf s-a ales cu nişte semne pe toată viaţa. De pe mâinile lui Ţurlui au

rămas pe hainele lui Paf o sumedenie de pete de unsoare şi de funingine, pe care nu le mai poate şterge nimeni. Costumul lui Paf a pierdut din strălucire. Acum, toate culorile, de care era foarte mândru, au început să se prefacă într-un fel de negru unsuros.

Nici nu-ţi vine să te mai atingi de el!

PIF VREA SĂ SE FACĂ LĂUTAR

Uin lucru nu pot înţelege Pif, Paf şi Puf.

De ce toată lumea vorbeşte cu dispreţ despre Ţurlui?

Toţi îi spun că e un pui de ţigan flenduros.

Bunicuţa chiar i-a hotărât lui Pif de câteva ori:

— Ia vezi, dragă Pif, mai răreşte-o pe la fierărie! Mie nu-mi prea place să te văd jucându-te cu un pui de ţigan... De la unul ca el n-ai tu ce să înveţi.

Cum n-are ce să înveţe?

Dimpotrivă. Pif a învăţat de la Ţurlui nişte meşteşuguri şi nişte isprăvi de care e foarte mândru.

Cum se fac belciuge şi cum se pot deschide lă- căţile fără cheie. Cu un cui răsucit. Învârţi cuiul şi gata! Lăcatul s-a descuiat.

A mai învăţat apoi să cânte din drâmbă. Are Ţurlui o drâmbă pe care n-o dă pe toate bogăţiile din lume.

— Ştii tu ce-am să mă fac, când oi fi mare? l-a întrebat într-o zi Ţurlui pe Pif.

— Poate vrei să te faci ministru, ca mine? a răspuns Pif.

Ţurlui a început să râdă.

— Ce-i aia menestru? Mie nu-mi trebuie me- nestrtu... Eu am să mă fac lăutar! Cânt boierilor la nunţi şi la cumătrii. Boierii îmi dau de băut şi-mi azvârl bacşiş. Haoleo! Ce mai bacşiş zvârl boierii la petrecere! Pe urmă, le cânt la ureche... Atuncea să te aţii la bacşiş, taică Ţurlui!

Din ziua aceea, Pif s-a hotărât să se lepede şi el de gândul să se facă ministru. Lăutar i s-a părut ceva mai vrednic de dânsul! Chiar i-a spus bunicuţei acest plan.

— Ştii mata, bunicuţo, că eu nu mă mai fac ministru?

— Şi de ce nu te mai faci ministru, Pif? a întrebat bunicuţa zâmbind şi privindu-l pe sub ochelari.

— Nu-mi place, bunicuţo. M-am săturat...

— Şi pe ce-ai schimbat?... Ce-ţi place acum?

— Bunicuţo, eu mă fac lăutar! încredinţă Pif cu hotărâre.

Bunica a ridicat mâinile spre cer, minunându-se:

— Bine, Pif, ce fel de vorbă e aceasta? Cine a putut să-ţi bage în cap asemenea prostii? Mi se pare că iar ai fost astăzi pe la fierărie...

Pif nu spune dacă a fost ori nu pe la fierărie. Deocamdată, el vrea să dovedească bunicuţei că meseria de lăutar nu-i de lepădat.

— Ascultă mata, bunicuţo!... Învăţ să cânt din seripcă şi din cobză. Şi când se duce vestea, mă cheamă boierii la nunţi şi la cumetrii. Cânt toată noaptea, iar boierii au să-mi dea de băut şi au să mă umple de bacşiş... Pe urmă le cânt şi la ureche... Asta le place boierilor mult. Atuncea să te ţii la bacşiş, mă taică Pif, măi!

Bunicuţa îşi încleştă mâinile de mirare. Spuse:

— Dar aceasta e ceva nemaipomenit, dragă Pif! Te poftesc să nu mai stai de vorbă cu Ţurlui al du- mitale. Acestea sunt bune pentru el... M-ai înţeles? Am să-l chem la mine şi-am să-i răsucesc urechile, dacă-ţi mai bagă asemenea prostii în cap...

— Bine, bunicuţo! Lasă-l mata. Nu mă mai duc pe la el...

Aşa Pif a socotit că îşi apără prietenul cel negru. Are să se mai ducă

pe la el. Dar după-amiază, când doarme bunicul şi bunica.

Până atunci se duce la pârâu.

Pârâuaşul curge prin fundul livezii. E atât de mic, încât îl poate păşi cu piciorul. Puf sare de pe un ţărm pe celălalt, fără să se stropească măcar pe labe.

Acolo a făurit Pif, împreună cu Iliuţă Nucă, o moară de şindrilă. A dat drumul la corăbii de hârtie, făcute de bunicul. I s-a părut la început că e un pârâuaş cum nu se mai află altul pe lume. Nu se mai sătura jucându-se.

Acum îi place mai puţin.

Îi place mai puţin, de când i-a spus Ţurlui că el n-ar da nici două parale pe aşa „spurcăciune" de apă. El se duce la iaz. Acolo se scaldă, înoată, prinde raci şi peşte. A adus într-o zi şi scoici. Toată duminica şi sărbătoarea Ţurlui stă numai la iaz. Fierăria nu lucrează. Şi atunci tot lacul e al lui!

Pif n-are voie să se ducă la iaz. N-a mers niciodată. Bunicul a vrut într-o zi să-l ia cu dânsul. Dar s-a împotrivit bunicuţa.

El nu poate pricepe de ce se teme atât bunicuţa de lac? Poate, pe insulă, sunt sălbatici care mănâncă oameni? Poate, acolo, sunt toată ziua furtuni şi se îneacă corăbii? Aşa ceva ar vrea şi

Pif să vadă şi să i se întâmple, ca lui Robinson Crusoe.

— Ce spuneţi voi, Puf şi Paf? N-ar fi bine să fim şi noi Robinson Orusoe?... Eu Robinson, tu, Paf, să fii papagalul şi tu, Puf, căţelul cel credincios... Pe Ţurlui l-am face Vineri. El chiar e oleacă de harap, ca Vineri...

Puf strănută, fiindcă-l gâdilă un bondar in nări. Lasă bondarul şi vine la Pif, dând din coadă. Şi el e de părerea aceasta. De ce adică n-ar merge la iaz, să se suie pe-o corabie şi să naufragieze într-o insulă?

Cât despre Paf...

Paf râde cu gura până la urechi, când se gândeşte cum s-ar înveseli cu toţii de asemenea ispravă.

ÎN INSULA LUI ROBINSON CRUSOE

Bunicii au plecat la oraş. E sărbătoare şi s-au dus la un prieten bolnav.

Pif, Paf şi Puf au rămas singuri în seama Catri- nei.

Iar Catrina s-a dus la horă.

E cald. Ceilalţi servitori dorm. La fierărie nu se mai aud ciocanele: Bang-bingbilibing. A plecat undeva şi Iliuţă Nucă. Poate o plimbare cu Mâgârdici n-ar strica! Dar, singur, Pif nu ştie să pună şaua şi frâul. Şi nici n-ar putea să se urce în scări.

Au coborât tustrei la pârâuaş.

Pif, Paf şi Puf.

Morişca de şindrilă s-a stricat. Nu se mai învârte. Şi nu e Iliuţă Nucă s-o dreagă. Nu mai au nici co- răbioare de hârtie. Toate s-au înecat! Şi bunicul nu e să facă altele noi.

— Mie a început să-mi fie urât! spune Pif.

— Şi nouă la fel! îi dau dreptate Paf şi Puf.

Paf s-a culcat cu faţa în jos, cu nasul de ardei în iarbă. Puf s-a încolăcit şi încearcă să doarmă. Dar nu-l lasă muştele în pace. Pif aruncă în pârâu cu pietricele.

Deodată, cineva îl strigă:

— Piiiif! Unde eşti tu, măi Pif?

Toţi s-au ridicat bucuroşi. Pif, Paf şi Puf.

E glasul lui Ţurlui. Şi iată-l şi pe Ţurlui! A sărit gardul şi vine la dânşii.

— Am venit să vă iau la iaz... Acuma nu te mai poate opri coniţa... Nu ne vede! Mergeţi?

— Gata! rosteşte Pif, plin de veselie. Stăi, să iau umbrela bunicuţei.

— Ce să faci cu umbrela? se miră Ţurlui.

— Cum ce să fac?... Dacă mergem în insulă, îmi trebuie numaidecât umbrelă. Aşa avea una şi Robinson Crusoe.

Ţurlui râde cu dispreţ şi spune:

— Eu nu ştiu cine e Cruzoia acela, de tot îmi vorbeşti numai de el... Trebuie să fi fost un nebun ori un fel de fudul!... Ce căuta el pe iaz cu umbrela? Mai bine ţi-ai lua şi tu, măi băiete, o pălărie ca a mea...

Lui Ţurlui nu-i plăcea umbrela lui Robinson Crusoe. Şi mai spunea că nu-i plac nici oamenii fuduli.

Dar adevărul cel adevărat este că se simţea şi el grozav de fudul de pălărie! În celelalte zile, umbla cu capul gol şi cu părul plin de unsoare şi de funingine. Numai duminica şi sărbătoarea îşi punea o pălărie verde şi prea mare pentru capul lui. O pălărie căpătată. Iar din pricina acestei pălării nu-şi mai încăpea în pene.

Pif a dat fuga în casă. Şi-a luat şi el pălăria. Au pornit cu toţii tiptil, pe sub gard, pe urmă printre porumburi, să nu-i vadă nimeni.

Până la iaz au scăpat cu bine. Câmpul era gol. Toţi oamenii se odihneau acasă, ca în zi de sărbătoare. Flăcăii şi fetele erau la horă. Printre ogoare şi pe drum nu se afla ţipenie omenească.

I-a văzut o babă. Dar baba n-avea grija lor. Culegea ierburi de leac.

Puf zburda bucuros. Intra în porumburi, mirosea movilele de

cârtiţe, sărea după lăcuste, lătra după vrăbii.

Odată îşi vârî nasul într-un muşuroi de furnici De-abia a apucat însă a mirosi, că a şi sărit scheu- nând, strănutând şi frecându-se cu botul prin iarbă.

Năvăliseră furnicile, îl pişcau de nări şi nu mai putea scăpa de ele.

Când se scutură bine, veni lângă Pif, gâfâind.

— Încă aşa nişte drăcării mici şi rele n-am mai pomenit în zilele mele!... spuse dând din coadă.

— Hei! Ai să mai vezi tu şi altele, măi Pufuleţ cu părul creţ! îl dezmierdă Ţurlui pe spinare.

Şi îndată, pe spinarea lui Puf au rămas urme unsuroase şi negre. Căci Ţurlui îşi punea duminica pălărie nouă, dar pe mâini nu se spăla el nici în zile mai mari decât duminica.

— Iaca, de-amu se vede şi iazu'! vorbi Ţurlui.

— Nu se văd corăbiile! se miră Pif. Cu ce mergem în insulă?

— Înotăm! spuse Ţurlui. Ce, tu nu ştii să înoţi?

Pif mărturisi că nu ştie să înoate.

— Nu face nimic! îl mângâie Ţurlui. Trecem atunci cu barca de la moară. Era acolo o lotcă... Moş Neculai

trebuie să fie la cârciumă. Ne strecurăm pe furiş, eu fur lopeţile...

— Nu-i bine să furi! spuse Pif.

— Parcă eu spun că-i bine!... Dacă te prinde mai ales, apoi atunci e rău de tot! Vai de chelea ta! Dară pe mine nu mă prinde... Ştiu eu unde ascunde lopeţile Moş Neculai... Asta o fac numai pentru tine, Pif... Când sunt singur, eu n-am nevoie de barcă şi de lopeţi. Mă dezbrac şi-mi ascund hainele într-o scorbură de răchită... Pe urmă mă azvârl în apă, încep să înot şi du-te, băiete!

Vorbea numai Ţurlui, foarte fudul sub pălăria lui mare şi verde.

Pif privea. Privea şi se minuna. Aşa un lac înţelegea şi el. Mai mare decât marea! Păcat că nu sunt corăbii şi că nu e furtună. Dar furtuna poate că vine mai târziu!

— Haide apucă pe aici! arătă Ţurlui drumul la barcă. Acuma să mă aştepţi, ca s-aduc întâi lopeţile.

Pif, Paf şi Puf s-au aşezat pe marginea iazului să aştepte.

O broască sări pe mal şi începu să-i privească cu ochii ei mari şi aurii. Puf se repezi să o apuce în gură, dar o lepădă îndată cu scârbă. Încă nu mai prinsese vreodată în gură ceva atât de rece şi umed.

Se întoarse dând din coadă şi scuipând foarte furios:

— De acum nu mai pun gura pe nimic... Urâte dihănii mai sunt pe pământ! Ţie nu ţi se pare, Pif?

— Adevărat, răspunse, în locul lui, Paf, care se credea frumos nevoie mare.

Pif n-avu când să răspundă.

Venise Ţurlui cu lopeţile.

Se zvârli în barcă şi luă el comanda poruncind:

— Acum, urcaţi-vă înainte! Eu dezleg frânghia... Împing, sar după voi şi am să vă duc mai avan ca în corabia lui Cruzoia.

Întâi se urcă Pif cu Paf în braţe; Puf se codea. Intra şi sărea îndată afară. Se vedea că el nu avea încredere nici în corabia lui Robinson Crusoe, nici în meşteşugul de barcagiu al lui Ţurlui.

Şi n-avea dreptate.

Cum sări Ţurlui în barcă şi începu să vâslească, a putut să înţeleagă şi Puf că aşa barcagiu n-a fost nici pe corabia lui Robinson!

Barca porni pe lac, unde apa era adâncă şi întinsă. Pe urmă, Ţurlui o împinse printre trestii şi papură. De acolo zburau stoluri de păsări. Se vedeau în apa limpede peşti, melci şi alte vietăţi, mici ca gângăniile. Apoi barca

ieşi din trestii şi dădu peste altă parte de lac, încă mai mare şi mai liniştită.

— Acolo e plavia! spuse Ţurlui, lăsând o lopată şi arătând cu degetul lui negru ca funinginea.

— Ce e aceea plavie? întrebă Pif.

— Boierii îi zic, pesemne, insulă! Noi îi spunem plavie... Acolo am eu ascunse undiţele mele.

Ţurlui mai vâsli de câteva ori cu lopata, pe urmă opri sub o salcie, în marginea insulei.

— Am ajuns! spuse sărind pe mal.

— Nu sunt sălbatici? întrebă Pif, cu nelinişte.

— Aici nu sunt decât împăraţi! îl încredinţă Ţurlui. Împăratul crapilor şi împărăteasa ştiucilor! Şi mai este împăratul păsărilor! Ei sunt mai mari peste iaz şi papură.

— Atunci n-avem nici o grijă! se bucură Pif

Şi coborî, fiindcă ştia că împăratul crapilor şi împărăteasa ştiucilor, ca şi împăratul păsărilor nu putea avea nimic de împărţit cu Pif, Paf şi Puf.

PE URMĂ S-A RIDICAT O FURTUNĂ ŞI ŢURLUI A MÂNCAT O BĂTAIE

Insula lui Robinson Crusoe nu era mare. Dar se cunoştea că pe acolo a trecut Robinson. Se afla un fel de colibă, veche şi dărâmată.

— Asta-i coliba lui Robinson!... rosti Pif cu bucurie. Ce ţi-am spus eu?...

— Ce mi-ai spus? îl strâmbă Ţurlui în batjocură. Mi-ai spus prostii! Aicea n-a stat nici un Cruzoia... Aci e o colibă unde se adăpostesc pescarii când plouă.

Pif văzu că n-are cu cine vorbi. Şi-i păru rău pentru Ţurlui, că el n-a avut o mamă să-i citească minunata întâmplare a lui Robinson Crusoe. Atunci n-ar mai spune că nici n-a fost un Robinson şi că n-a stat el atâţia ani în această colibă, unde se mai cunosc urmele şi acum.

— Uite, aci făcea el focul! arătă Pif urme de foc pe iarba arsă.

— Da! Aici fac eu focul, când prind peşti şi-i frig. Ai să vezi acuşi!... Îi prind, îi frig singur pe cărbuni şi-i mănânc. Ai să mănânci şi tu.

Acestea îl umplu de admiraţie pe Pif. Dar, în fundul sufletului, tot nu-i venea să creadă că Ţurlui poate să prindă peşte, să facă foc şi să-i frigă.

— Hai după mine, că ne-apucă noaptea stând cu mânele în sân! porunci Ţurlui pornind înainte.

Pif, Paf şi Puf merseră după el.

Intr-o scorbură de salcie, Ţurlui îşi avea ascunse undiţele. Le scoase şi începu să le cerce cârligele.

— Dă-mi şi mie una! se rugă Pif.

Ţurlui îi dădu una. Pe cea mai rea.

Şi îi spuse:

— Ţi-o dau aşa, ca să nu stai degeaba. Dar peşteT ai să prinzi tu când mi-oi vedea eu ceafa, măi Pif!... Pentru asta trebuie meşteşug.

Pif se simţi ofensat. Apucă undiţa, hotărât să prindă numaidecât un peşte, ca să-i arate el lui Ţurlui. Când răsuci undiţa ca un bici deasupra capului, cârligul prinse din zbor pălăria cea nouă şi verde a lui Ţurlui şi o zvârli cât colo, în lac.

Ţurlui rămase cu gura căscată.

Paf râdea cu gura până la urechi.

Începu să latre foarte vesel şi Puf, fugind de colo-colo, pe ţărm.

— Am pus-o de mămăligă! spuse Ţurlui, scăr- pinându-se în cap.

Pe urmă, se aşternu pe brânci şi începu să pescuiască pălăria şi să o tragă la mal cu varga undiţei. O prinse, o stoarse de apă şi o aşează într-un băţ, să se usuce.

— A doua oară, să ştii că ţi-l iau pe Paf şi ţi-l zvârl drept în mijlocul iazului, să facă baie! ameninţă Ţurlui necăjit.

Pif tăcu. Se simţea vinovat. De altfel nu veniseră aici să se certe.

Începură să pescuiască, aşezaţi cuminţi sub răchită.

— Unu! strigă Ţurlui, trăgând cu undiţa şi scoţând un peşte spânzurat de cârlig.

Îl desfăcu din ac şi îl zvârli în iarbă. Peştele se zvârcolea cu solzii lui argintii în bătaia soarelui. Puf se apropie să-l miroasă, dar nu îndrăzni să pună gura pe el. Se învăţase minte, după cele ce păţise el cu muşuroiul de furnici şi cu broasca.

— Doi! strigă Ţurlui, a doua oară, zvârlind alt peşte. Ia să-i pui în ulcică! Eu am aici şi o ulcică... Am şi sare. Trebuie să ştii de la mine, măi Pif, că eu dacă vreau, pot sta aici şi o lună! Ce mânca am!... Ce bea am!... Unde dormi am!...

— Rămâi şi eu cu tine o lună! se hotărî în scurt Pif. Mă înveţi şi pe mine cum să aprind focul şi cum să frig peştii.

— Mai întâi trebuie să înveţi cum să-i prinzi. Că de fript şi de mâncat nu-i mare lucru... Trage repede!

Pif trase repede, cu răsuflarea tăiată de bucurie.

În vârful undiţei spânzura un peştişor mic şi necăjit, cât un deget.

— Tot e bun! îl încurajă Ţurlui.

— Pe acesta îl frig şi-l mănânc eu! vorbi Pif cu mândrie.

Îi dădu drumul în oala de lut a lui Ţurlui. Peştişorul începu să se zbată în

apă, alături de ceilalţi peşti mai mari, prinşi de profesorul lui Pif.

— De-acum ajunge! hotărî Ţurlui. Să facem focul... Mi se pare mie că are să ne prindă oleacă de ploaie.

Un vânt subţire începu să încreţească oglinda apei. Trestia şi papura se clătinau înfiorate. Au trecut zburând, grăbite, nişte păsări mari şi albe.

Ţurlui însă n-avea vreme să se gândească la toate acestea.

El aduna trestie uscată şi bucăţi de găteje, să pregătească focul.

Când ridică o moviliţă, scoase un amnar, o cremene şi o bucată de iască. Scăpără şi suflă să aprindă întâi iasca, pe urmă, cu iasca aprinsă, dădu foc la câteva fire de iarbă uscată şi de trestie, su- flând mai cumplit ca foalele din fierărie.

O aţă subţire de fum se ridică din moviliţă, pe urmă flacăra săltă vesel, întărită de vânt.

Pif privea cu admiraţie.

— Aşa făcea focul şi Robinson Crusoe! rosti plin de convingere.

— Dacă ai să-mi baţi capul cu Crozoia al tău, am să te las cu el aici şi am să văd cum te scoate el la mal!... ameninţă Ţurlui. Eu nu vreau să ştiu ce făcea Cruzoia! Mai bine învaţă de la mine, că eu îs tata focului!...

Ţurlui avea dreptate. Înţelese şi Pif. Îl lăsă în pace, hotărât să nu-i mai pomenească de Robinson, cu care se vede că Ţurlui avea o răfuială veche.

— Acum dă ulcica la mine să ne pregătim un ospăţ ca acela!... porunci Ţurlui.

Pif se duse la ţărm şi aduse ulcica.

Socoteala lui de acasă se cam schimbase.

Când a venit aci, credea că el are să fie Robinson şi Ţurlui are să fie Vineri, robul lui Robinson, ca să facă tot ce-i porunceşte stăpânul.

Aci, însă, Ţurlui poruncea şi Pif asculta.

Cu un briceag, Ţurlui spintecă peştii, îi curăţi, îi presără cu sare, îi înfipse într-o ţăpuşe şi începu să-i frigă la cărbuni. Pif îşi fripse şi peştişorul lui. Rămase îndată în locul peştişorului cu solzi argintii, o bucată neagră şi arsă, ca un tăciune.

— Cu acela n-ai să te saturi tu! rânji cu batjocură Ţurlui. Stai să-ţi frig eu un crăpuştean!

Şi Ţurlui fripse pentru Pif un crăpuştean.

— Acuma, n-avem furculiţi şi farfurii! băgă de seamă Pif.

— Poate vrei şi faţă de masă! râse în bătaie de joc Ţurlui. Măi băiete, aicea se mănâncă cu farfurie de frunză şi se

apucă bucata cu mâna. Ia-n te uită la mine!

Când spuse, Ţurlui şi aruncă o bucată de peşte în gură, pe care o prinse din zbor, o mestecă clefăind şi o înghiţi cu mare poftă.

Pif n-avu încotro. Mâncă şi el eu mâna, gândin- du-se la tot ce-ar păţi el, dacă l-ar vedea cineva de acasă, ospătând în halul acesta.

Deodată picături mari începură să răpăie de sus şi o ploaie repede îi despărţi de lumea cealaltă. Nu se mai vedea nimic de pe malurile de dincolo. Trestiile, încovoiate de furtună, se zbăteau plecându-se într-o parte şi în alta...

— Fugi în colibă! strigă Ţurlui. Eu mă duc să-mi aduc pălăria.

Pif, Paf şi Puf se retraseră în colibă. Prin acoperişul spart, apa începu îndată să curgă gârlă. Cu mare greu îşi găsiră un ungher mai adăpostit.

— Mare furtună! rosti Pif, către Puf şi Paf Acuma se îneacă toate corăbiile!...

Puf se ghemui să nu-l ajungă apa. Paf râdea cu gura până la urechi. Aşa îi plăcea şi lui! Cu barca s-a plimbat. De pescuit au pescuit. Au mâncat şi peşte fript. Acum au şi furtună. Tot ce-au dorit se împlinea după cum au visat.

— Asta-i ploaie care poate să ţină până la
noapte! spuse Ţurlui, când veni cu pălăria care făcuse a doua baie. Ţine până la noapte, şi nu ştiu cum avem să plecăm acasă.

— Dormim aici! hotărî curajos Pif. Facem pe rând de pază. Sau aprindem un foc mare, să ne vadă alţii, să vină şi să ne scape din primejdie.

Pif era să spună: „Să ne scape, cum l-au scăpat corăbierii pe Robinson Crusoe...” Dar îşi aduse aminte că lui Ţurlui nu-i place să-i amintească nimeni de Robinson. De aceea tăcu şi se strânse mai tare, să se ferească de apa care năvălea în colibă.

Aşa au stat vreme de un ceas. Ploaia, în loc să se potolească, se întărise. Începea să se întunece. Pif moţăia ostenit cu Paf pe genunchi. Puf dormea de-a binelea şi visa prin somn.

Deodată se auziră glasuri şi tropote de paşi afară.

— Aicea sunt! I-am găsit!... vorbi un glas gros.

— Aceştia sunt sălbatici! sări în picioare Pif. Ţurlui, scoate repede briceagul să ne apărăm!...

Puf lătra cu înverşunare. Chiar Paf o sfeclise şi râdea ca vai de capul lui.

Iar Ţurlui îşi pierduse tot curajul şi spuse:

— Am păţit-o mai rău decât cu sălbaticii, măi Pif! Aista e glasul lui Moş Neculai. Ne-o căutat şi ne-o găsit!... Am să mănânc o bătaie soră cu moartea... De asta nu scap!...

Moş Neculai apăru în uşă.

Se repezi la Pif şi îl luă în braţe.

— Aici erai, cuconaşule? Bine că te-am găsit, că ne sărise inima din loc.

Pe urmă, se întoarse la Ţurlui şi începu să-l lovească cu piciorul, strigând la el:

— Bine, mă mişelule! Cum ai îndrăznit să aduci în pustietăţile acestea pe nepotul boierului? Dacă se întâmpla o poznă? Dacă se răsturna barca... Ei lasă, că-ţi arăt eu, să mă pomeneşti câte zile-i mai trăi!...

Moş Neculai răcnea din gură şi izbea din picior. Ţurlui, cât era de viteaz când se afla singur sau nu mai cu Pif, începuse acum să se bocească şi să se vaite în chipul cel mai ruşinos:

— Nu mai da, Moş Neculai!... Ia uite, măi Pif, cum mă bate, şi mă ologeşte şi tu îl laşi să mă omoare cu zile!

— Cum spui *tu?* strigă Moş Neculai. Cum cutezi tu să spui la nepotul boierului *măi Pif* şi *tu?* Hai?... Na, pentru *măi!* Şi na, pentru *tu!*... Că pentru celelalte am eu altă socoteală...

— Lasă-l, Moş Neculai! se rugă Pif. Nu-i el vinovat...

— Nu-i el? Atuncea eu sunt?...

Şi dă-i! Şi trage-i!

Ţurlui îşi pusese pălăria pe cap, fiindcă nu găsise un loc mai bun să o ferească de apă şi de murdărie. Moş Neculai i-o trase pe ochi şi îl învârtea cu pălărie cu tot, întorcându-l tot cu spatele şi dându-i câte un picior, unul după altul.

— Îmi rupi pălăria, Moş Neculai! striga şi se văita Ţurlui, fiindcă îl durea pălăria mai rău decât locul unde lovea piciorul morarului.

— Lasă, că ţi-oi rupe eu oasele!

Moş Neculai îl înveli pe Pif în suman şi ieşi cu el, afară prin ploaie. Se urcă în barcă, îl aşteptă pe Puf şi porniră vâslind repede, spre ţărm.

Acolo aştepta Catrina. Se întorsese de la horă, văzuse că Pif, Paf şi Puf nu erau nicăieri. Pornise în căutare, dăduse de veste şi aflase de la baba cea care culegea ierburi de leac, că-i văzuse mergând spre iaz.

Aşa s-a terminat întâmplarea din insula lui Robinson Crusoe. Ţurlui a rămas acolo în noaptea aceea.

N-a vrut să-l ia Moş Neculai. L-a lăsat să vină înot, când o trece ploaia şi când i-o trece lui mânia.

Iar bunicii n-au aflat niciodată.

Se mirau numai de ce Pif nu mai vorbeşte despre lac, despre insula lui

Robinson Crusoe şi de ce nu mai cere să-l ducă nimeni acolo.

POVESTIREA NOASTRĂ SFÂRŞEŞTE AICI

A sosit toamna. Au început să se scuture cele dintâi frunze galbene.

Sus, pe cer, se văd trecând păsări mari, care pleacă spre alte ţări depărtate şi calde.

Lumina soarelui e mai slabă, iar noaptea se face mai devreme.

Au murit fluturii. S-au veştejit florile,

Fără fluturi şi fără flori, grădina e pustie şi tristă.

Iar într-o dimineaţă, bruma a căzut ca un praf mărunt de argint.

— Mâine, plecăm la oraş! vesti bunicuţa. Ce zici?... De-acum, la cealaltă vară mai vii la noi, dragă Pif?

— Se înţelege că vin. Eu nici nu mai vreau să stau vara decât aici, la ţară...

A doua zi, poarta s-a deschis în lături.

Pif s-a urcat în automobil, pe genunchii bunicului.

Toţi au venit să-i ureze drum bun.

Mâgârdici bate din copita lui mică. Face din cap:

— Da-da! La bună vedere! Mai vino pe aci. Te aşteptăm!

Iliuţă Nucă priveşte în pământ cu ochii înotând în lacrimi. A adus un fluier nou şi învârstat, pe care i-l

dăruieşte lui Pif, ca să nu-şi uite prietenul.

De după poartă, negru, flenduros şi uns de cărbuni, Ţurlui îi face semn cu mâna.

— La anul... Şi să vii fără Crusoia cela!...

Măcar că nu e nici duminică, nici sărbătoare,

Ţurlui şi-a pus pălăria cea verde şi mare, în cinstea prietenului.

Toţi câinii s-au adunat în jurul automobilului. Ursu, Lupu, Sultan, Doica şi Bodolan. Privesc cu ochii lor mari şi buni. Înţeleg că le pleacă un prieten. Şi-i spun:

— Să nu ne uiţi, Pif, să nu ne uiţi!... Poate la anul, vreunul din noi n-are să mai fie. Tu, însă, să nu ne uiţi!

Pif face cu mâna lui mică:

— Nu! Nu vă uit. Pe nimeni n-am să uit. Niciodată n-am să uit vara aceasta...

— Haide! porunceşte bunicuţa.

Automobilul a pornit. Poarta s-a închis în urmă.

Paf nu mai râde pe genunchii lui Pif. E negru de tot, plin de unsoare. Şi-a pierdut clopoţelul din moţul scufiţei. Nici muzicuţa din piept acum nu mai cântă. Nici mecanismul care îl dădea peste cap nu mai merge. E acum o

paiaţă murdară şi veche. O paiaţă bătrână care nu mai ştie să râdă.

Ce are de-a face? E o paiaţă care a trăit o vară veselă şi plină de peripeţii, cum n-a mai trăit nici o paiaţă din lume.

Iar Pif e şi el negru ca un pui de ţigan. Pârlit de soare, pare mai mare şi e mai voinic decât acum trei luni.

Puf scânceşte pe genunchii bunicuţei.

Scânceşte.

— De acum iar au să ne închidă în camera noastră, tocmai sus, unde nu mai vine soarele... De acum, iarăşi spargem ghiveciuri cu flori... De acum, iarăşi intrăm la închisoare...

Din vârful dealului, Pif, Paf şi Puf s-au întors să mai privească în urmă.

De-o parte e casa, cu livada cea mare, cu pârâul îngust, cu morişca părăsită.

De cealaltă parte e lacul cu insula lui Robinson Crusoe în trestii şi papură.

Şi toate rămân în urmă. Nu se mai văd.

La revedere!

A început să sufle un vânt rece.

415

— Na! Cuţu-cuţu *415!*

— Marş de-aici *415!*

— Închide uşa la bucătărie. Iar intră *415* şi fură ceva!

— Ia uită-te, de ce latră *415?* Bate cineva la poartă...

Ţipă *415!*

— Dă fuga, Mariţo! Banditul cela de *415* iar a încolţit căţeluşul cucoanei de peste drum.

— Să nu te văd în ochi, *415!* Eşti un câine urât şi nesuferit. M-ai înţeles?

Căţelul dă din coadă. Semn că a înţeles.

Pe urmă pleacă nepăsător la isprăvile lui. Semn
că puţin îl doare pe el, dacă lumea spune că e urât şi nesuferit.

Aşa e *415!* Un adevărat căţel-filozof. Ştie el bine că nimeni nu poate opri gura lumii, când se porneşte.

De altfel, poate chiar el, dacă s-ar uita în oglindă, ar recunoaşte că e cel mai urât căţel de pe faţa pământului. Ei şi? Nici nu se uită în oglindă şi atunci nici n-are de ce să fie amărât.

El nu e un căţel de salon, cu panglică albastră şi zurgălău galben de gât.

A mai văzut el asemenea potăi periate, pieptănate şi frizate, plimbându-se târâte de lanţ. Mai bine liber, zbârlit şi urât, decât fudul şi cu lanţul de gât!

Pe alţii i-a văzut cum privesc de obraznic pe fereastra automobilelor.

Ştie el câtă frică se ascunde, în dosul acestei ţâfne. Numai o dată dacă mârâie la dânşii, se trag înlăuntrul automobilului, ca melcii în găoace. Pe toţi îi cunoaşte! Nişte sclivisiţi şi nişte câini de nimic, care se linguşesc şi ţupăie pe picioarele lor subţiri ca picioarele de păianjen.

Pe câinii aceia înfumuraţi nu-i poate el suferi! Simte scârbă, numai când aude de numele lor. Nişte nume care se găsesc pe toate drumurile. Când strigi unul, răspund zece: Picki. Nicki. Coco. Toto. Pusi. Tip. Top. Dick. Neron. Biberon. Max. Vax!

Nimeni însă nu are un nume fără pereche pe lume, cum e numele lui. Nu? Spuneţi drept, dacă aţi mai auzit vreodată despre vreun câine care se cheamă *415?*

Chiar povestea lui şi a botezului e plină de peripeţii.

Ascultaţi întâmplarea!

Astă-vară, stăpânii de astăzi ai lui *415* se aflau la băi. Undeva, în munţi. Cum vă închipuiţi bine, de acolo nu putea lipsi nici Todică, singurul lor copil.

Todică, prietenul cel nedespărţit de acum al lui *415.*

Poate nu-l cunoaşteţi nici pe Todică? Să vi-l zugrăvesc în câteva cuvinte.

Todică e un băiat sănătos, vesel, neobosit şi gata oricând să născocească jocurile cele mai năzdrăvane. Obrazul lui e rumen ca un măr domnesc. Ochii albaştri şi sclipind de râs. E adevărat că părul lui, cam zburlit, nu păstrează cărarea pieptănată decât jumătate de oră, dimineaţa. Dar cum să-şi păzească el părul lins şi cărarea dreaptă, când are atâtea alte griji? Todică nu e un băiat somnoros şi cocolit, să moţăiască în fundul patului. Abia îi ajunge ziua pentru câte are de isprăvit!

Cum a ajuns la băi, într-o singură zi s-a făcut astă-vară prieten cu toată lumea. A luat îndată comanda jocurilor. El hotăra cine să fie haiduc şi cine poteraş. Cine e cal şi cine vizitiu. Cine e căpitan şi cine prizonier.

Când el lipsea sau întârzia, ceilalţi tovarăşi se învârteau fără rost şi fără veselie.

Îndată ce apărea Todică, toţi făceau roată în jurul său. Parcă se umplea toată valea de larmă şi de râsete, de chemări şi de însufleţire.

— În sfârşit, bine că a venit Todică! răsuflau toţi.

Şi Todică pregătea îndată o expediţie, oare până atunci nu mai trecuse prin minte nimănui.

Dar Todică mai avea şi alte ocupaţii.

Până atunci trăise numai în oraş. Văzuse numai case cu ziduri înalte şi cenuşii, străzi pline de vuiet, de automobile, de tramvaie şi de fum de benzină. De la fereastra de sus, de la etaj, privea în capul trecătorilor, care se vedeau jos, în stradă, întotdeauna grăbiţi şi mici, ca sute şi sute de furnici negre.

Acum, descoperise că pe lume se află ceva mai frumos şi mai plăcut. Un adevărat rai al copiilor! Descoperise pădurea de brad, unde se joacă veveriţele, alungându-se de pe o creangă pe alta. Izvorul rece şi limpede, clipocind sub frunzele înalte de mintă, cu miros răcoros de pastile. Lacul, unde se vede cerul ca într-o oglindă. Potecile ascunse. Tufişul de alun, unde sunt cuiburi ştiute numai de el. Şoseaua albă, urcând şerpuit, tocmai sus, în munte.

Acestea toate erau împărăţia lui.

Nimeni şi nimic nu-l oprea să alerge, să se ascundă, să cutreiere potecile şi să-şi scufunde mâinile, suflecate până la cot, în izvorul rece ca gheaţa.

Ştia un loc sus, pe-un pisc de stâncă, de unde se vede toată valea. De acolo, când îşi striga numele, răspundeau munţii şi văile.

— Todicăăăă! striga el.

— Todică! răspundea îndată, de aproape, muntele.

— ...odică! îl îngâna mai încet, de departe, o vale.

— ...dică! sfârşea alt glas, într-o văgăună.

— Todicăăăă! îl chema, nemaipomenit de aproape şi de limpede, pădurea, undeva, chiar la spatele lui.

Oricine ar fi crezut că, în fiecare ungher al munţilor şi al codrului, se află ascunşi prieteni pe care nu-i cunoaşte.

Prieteni pe care nu-i cunoaşte, dar îl aşteaptă şi-l strigă. Îl cheamă şi răspund singuri. Se joacă de-a ascunsul şi se îngână. El ştia de la şcoală că acesta se numeşte ecoul. Dar nu putea să se împace cu gândul că, din stânci şi poieni, răspunde, îngânân-du-i numele, tot glasul lui, prefăcut în ecou.

Îi plăcea mai degrabă gândul celălalt, că acolo stau tupilaţi alţi copii. Poate copii cu care s-ar înţelege el mai bine decât cu toţi prietenii de până acum...

Câteodată pleca să-i caute. Îi striga, apropiin- du-se. Dar ei nu răspundeau. Todică se întorcea ostenit şi trist. Nu-l mai opreau nici izvoarele cu apa de cleştar. Nu mai vedea nici veveriţele,

care se dădeau în leagănul crengilor, cu coada lor pufoasă.

Aşa se întorcea Todică, într-o după-amiază, pe şoseaua albă, din munte.

Prietenii nevăzuţi îl strigaseră din ascunzişul lor. Pe urmă, deodată au tăcut. Şi Todică era trist! Mergea cu ochii în pământ, gândindu-se ce jocuri ar mai fi născocit el cu asemenea tovarăşi care iubesc pădurea, munţii, văile şi izvoarele.

Deodată, în marginea şoselei, lângă piatra de kilometru, ceva s-a mişcat şi a scâncit.

Todică se opri, cu inima zvâcnind.

Speriat, nu îndrăzni să se apropie.

Poate era o dihanie ascunsă în iarbă? Un pui de lup care muşcă. Un bursuc ori cine ştie ce fiară cu colţi răi?

Vru să ocolească, pe cealaltă parte a şoselei. Dar scâncetul se auzea slab, fără putere, şi nu-i mai păru defel ameninţător... Se întoarse în vârful picioarelor, păşind cu teamă. Strângea în mână varga de alun, gata să se apere sau să o ia la goană.

Încă un pas. Şi altul. Şi încă unul...

Cum i-a venit pe urmă să râdă de frica lui prostească! Era numai un căţel. Un biet căţel slab şi tărcat, scheunând părăsit în marginea drumului.

Inima lui Todică îi veni la loc. Înaintă plin de curaj şi se plecă să dezmierde blana încărcată de praf a căţelului.

Câinele scâncea încet şi prietenos. S-ar fi spus că se bucură şi că rosteşte în limba lui:

— Bine că s-a găsit, în sfârşit, un suflet de om să aibă milă de mine!

— Ce faci tu aci, căţelule? întrebă Todică alin- tându-i blana.

— Ham! răspunde căţelul proptindu-se pe picioarele dinainte. Ham! Adică: „Te aşteptam!”

— Cum te cheamă pe tine, mă necăjitule!... îl întrebă mai departe Todică.

Căţelul dădu din coadă şi privi ruşinat împrejur.

Todică înţelese îndată ce voia să spună căţelul.

Adică: „Nu vezi că sunt atât de mic şi singur pe lume, încât n-am nici măcar un nume?”

— Săracul de tine! îl mângâie Todică.

Căţelul clătină din cap şi scânci amărât.

„Nu e aşa? spunea în glasul lui. Vai de capul meu! Sunt un căţel orfan şi sărman”.

— Văd că ai purici, mata! descoperi, îngrijorat, Todică.

Căţelul nu se ruşină defel de această descoperire. Lătră înveselit, se gudură şi privi la Todică, cu ochi şireţi.

Spunea, eu alte cuvinte: „Atâta am şi eu! E singura mea avuţie... Dar în purici pot spune că sunt bogat, nu glumă. Milionar!”

— Şi eşti grozav de urât. Eşti cel mai urât căţel de pe lume! se dădu cu părerea Todică.

Căţelul dădu mâhnit din coadă şi privi cu umilinţă în pământ.

Oftă şi spuse în limba lui: „Aici, ai dreptate! Sunt grozav de urât... O ştiu şi eu. De asta chiar m-au adus aici şi m-au zvârlit nişte stăpâni răi şi fără inimă... Dar ce pot să fac? Mie, drept să-ţi spun, îmi place mutra mea... Am şi eu hazul meu!...”

Todică stătu pe gânduri. Poate căţelul are dreptate. Era urât, dar avea hazul lui! Era un căţel simpatic.

— Poate eşti rău? îl întrebă Todică. Ia să te văd pe mătăluţă în cerul gurii!...

Îi căscă gura şi privi. Căţelul era negru în cerul gurii ca fundul ceaunului. Semn bun! Aceasta o ştie şi Todică, din auzite. Un câine negru în cerul gurii înseamnă că e rău pentru străini şi bun pentru stăpân.

— Ai să fii rău cumplit, domnişorule!... îl asigură Todică.

„Ehei! Şi încă cum!...” aprobă căţelul plin de mândrie.

Todică iar rămase pe gânduri.

Se hotărî şi spuse:

— Vrei tu să fim prieteni?

„Mai întrebi! lătră căţelul vesel şi dânsul din
covrigul cozii. Se înţelege că vreau să fim prieteni...
Prieteni până la moarte. Fraţi de cruce!”

— Atunci, hai! La drum!...

„Ham-ham! La drum! Să nu ne apuce seara!” o luă înainte căţelul.

Dădea voios din coadă şi întorcea ochii din când în când, să vadă dacă vine din urmă prietenul cel nou.

Aproape de casă, Todică se opri. Îl prinsese o îngrijorare.

Până acum totul fusese uşor şi simplu. Acasă era însă tot greul. Se temea de ce va spune doamna şi domnul Bunescu despre acest amic plin de praf şi de purici, şi urât, urât!... Dacă nu-l primesc? Dacă au să-l alunge?

— Ascultă! spuse căţelului. Ascultă, amice!...

Căţelul se opri şi el, cu urechile ciulite.

„Ascult. Ce veste-poveste?”

— Acum e acum! şopti privind în dreapta şi-n stânga Todică. De-abia

acum începe partea cea grea. Dăm ochii cu tata şi cu mama... Mă tem că n-au să te primească prea bine, cu dulceaţă şi cafea.

„Cum? Vrei să mă laşi? lătră căţelul cu o mare durere. M-ai adus până aici şi acum te lepezi de mine? îmi pare rău... Te credeam altfel de prieten. Unde sunt jurămintele?...”

— Nu mă înţelegi! rosti Todică, mâhnit că prietenul poate să-l bănuiască de asemenea fărădelege. Nu mă gândesc defel să mă lepăd de tine. Dar vezi, acum trecem un examen greu!... Dăm ochii cu tata şi cu mama. Ei hotărăsc! De cum ai să te porţi cu dânşii, atârnă soarta ta. Dacă ştii să te faci simpatic, atunci bravo ţie! Suntem scăpaţi! De nu, mă tem că am să te văd luat de ceafă şi dus la domiciliul tău, la kilometrul 415. Îmi promiţi că ai să te porţi frumos, ca un căţel bine crescut?...

„Las’ pe mine!” lătră căţelul, dând din coadă plin de încredere în sine.

Era să-i spună: „Dacă nu ţi-o place, să nu-mi spui pe nume!”

Dar el îşi aduse aminte că el n-are încă nume, şi nu mai lătră.

— Atunci, hai! porni Todică.

Intrară în poarta vilei. Părinţii lui Todică erau în cerdac. Doamna Bunescu lucra la o dantelă. Domnul

Bunescu, în faţa ceştii de cafea, citea ziarul.

Amândoi ridicară ochii, când au auzit portiţa scârţâind.

— Ce e aceasta, Todică? întrebă doamna Bunescu, uitându-se mirată la animalul păros şi plin de praf.

— Un căţel, mămico! rosti cu tărie Todică.

— Credeam că e un pui de urs, de lup, altă dihanie! se minună domnul Bunescu, punând ziarul la o parte.

Căţelul aştepta smerit. Cu botul în pământ şi cu coada neclintită, părea pocăit, nevoie mare. Numai trăgea cu coada ochiului spre Todică.

Îi făcea semn: „Vezi? Mi-ai spus să fiu cuminte, şi eu sunt cuminte. Ce mai ai de zis?... E rândul tău. Acum să te văd!...”

Todică nu ştia de unde să înceapă povestea.

Îl scăpă domnul Bunescu de această cumpănă.

Îl luă din scurt, întrebându-l:

— Şi ce e cu sluţenia aceasta? De unde e moda să aduni toate urâţeniile de pe drum?

— Tăticule, dar nu e urâţenie... E un căţel destul
de frumos!

Madam Bunescu începe să râdă.

— Asta numeşti tu frumos, Todică? Te credeam mai deştept!... Ţi-ai sălbăticit gusturile prin pădurile aceste. Frumos? Acesta se poate numi frumos?

— E frumos... în felul lui! îşi apără prietenul cu tărie Todică.

Căţelul privea în pământ cu modestie. Altul s-ar fi rotit îngâmfat, auzind că e frumos, măcar aşa... în felul lui.

Atâta modestie îi plăcu însă doamnei Bunescu. Întrebă, mai blând:

— Frumos, nefrumos, nu m-ai lămurit însă ce e cu el! De unde l-ai adus? Ce caută aci? Ce ai de gând cu dânsul?

Todică începu povestea şi puse tot sufletul lui în ea. Îşi apără soarta prietenului cât se pricepu mai iscusit şi mai cald.

Când sfârşi, doamna şi domnul Bunescu erau înduioşaţi de soarta orfanului.

— Bine! hotărî domnul Bunescu. Fie!... Să-l ţinem pe lângă vilă, până ce plecăm. Pe urmă, îl lăsăm aici... S-o descurca singur, că doar n-o fi poftind să-l dăm la pension!

Căţelul abia îşi înăbuşi un mârâit, de revoltă.

„Cum, adică? voia să spună. Vreţi să mă învăţaţi cu trai bun şi culcuş cald, apoi, după o vară, să mă lăsaţi iar pe

drumuri?... Aceasta numiţi voi faptă creştinească?...”

Ar mai fi avut el multe de spus. Dar socoti că e mai cuminte deocamdată să tacă.

De altfel, ştie el că până atunci mai e timp. Multe se pot schimba până la toamnă!

— Să punem pe Mariţa să-l spele! vorbi doamna Bunescu. Altfel ne umple casa de purici...

Mariţa îl spălă cu apă caldă şi săpun. Căţelul îndură fără să scoată glas un chin pe care nici nu-l visase vreodată... Strănuta, tuşea şi lăcrima.

Dar stătea blând ca mielul.

— Putem strica pe el toată apa din gârlă şi toi săpunul din cameră... Tot n-avem să scoatem ceva de seamă dintr-o sluţenie ca dânsul!

Aceasta era părerea Mariţii.

Auzind-o, căţelul mârâi:

„Va să zică aşa-mi vorbeşti? Ai tu răbdare, că ai să afli curând-curând cu cine ai de-a face!”

Mârâi, iar Mariţa se minună grozav:

— Ia uite la el, urâtul! Îl spăl şi-l pieptăn, iar el, nerecunoscătorul, mai are glas...

După un ceas căţelul apăru în cerdacul vilei, aşezându-se cuminte la picioarele domnului Bunescu. Îi venea să apuce cu dinţii papucii de pâslă, să-i

târâie şi să fugă cu ei în straturile grădinii. Dar se stăpâni. Ştie că, de-acum înainte, are să aibă el destul timp şi pentru asemenea isprăvi.

Deocamdată trebuia să pară un câine cuminte şi ascultător. Un model de căţel cuminte şi ascultător, spălat şi pieptănat.

Domnul Bunescu lăsase din nou jurnalul din mână. Se uita foarte atent la căţel. Îşi încruntă sprâncenele, silindu-se să-şi aducă aminte de ceva.

Într-un târziu spuse doamnei Bunescu:

— Nu pot pricepe în ruptul capului din ce neam o fi căţelul acesta? Seamănă cu toate rasele şi nu seamănă cu nici una!

— E un corciu! vorbi doamna Bunescu.

— Şi încă e corcitura cea mai teribilă pe care am văzut-o în viaţa mea! adăugă domnul Bunescu. Uite-te la el şi te cruceşte! Are bot de mops. Urechi de prepelicar. Păr de câine de salon. Pete de foxterier. Picioare de baset. Şi coada!... Coada aceasta covrig e coadă de câine ţigănesc... Nu ştii dacă trebuie să râzi sau să-ţi faci milă de asemenea creatură!

Căţelul se prefăcea că nu aude şi că nu înţelege că e vorba despre el.

De după un jilţ de paie, Todică privea pe sub gene, prefăcându-se şi el că e foarte atent numai la ilustraţiile dintr-un album. Se temea încă de cele ce spun şi hotărăsc părinţii. Şi se temea să nu se apuce cumva noul lui prieten de vreo ispravă, care să strice într-un minut tot ce câştigase într-un ceas! Dar căţelul stătea cuminte.

Domnul Bunescu luă ziarul şi începu să citească.

Căţelul avea, în sfârşit, o casă şi avea stăpâni.

Adormi îmbăiat şi periat. Prin somn, visa fericit şi se tolănea, ca un pui de paşă, pe saltea de puf.

*

După vreo două zile, domnul Bunescu căuta căţelul să-i arunce nişte oase de pui.

Voia să-l strige şi nu ştia cum.

Spuse, întorcându-se în cerdac:

— Căţelul acesta n-are nici un nume! Trebuie să-i găsim numaidecât un nume.

— Poate va fi avut el un nume, la foştii lui stăpâni! îşi dădu părerea doamna Bunescu.

Căţelul rosese oasele şi apăruse clătinând din coada bârligată.

— Să încercăm să-i aflăm numele! rosti şi doamna Bunescu.

Şi toţi de la masă împreună cu Todică şi cu mo- safirul din seara aceea începură să strige fel de fel de nume.

Căţelul nu răspundea la nici unul. Nici la numele câinilor de salon, nici la numele câinilor de stână, nici la numele câinilor de vânătoare.

Picki! Tom! Block! Grivei! Top! Leuţu! Tip! Lupu! Nero! Cezar! Ursulică! Târcuş!

Nimic! Căţelul nu dădea nici un semn că a purtat vreodată vreun nume. Asculta nepăsător toate chemările şi privea în ochi, pe rând, de la unul la altul, încercând să priceapă ce au toţi de-i scornesc atâtea porecle caraghioase.

— Trebuie botezat! hotărî domnul Bunescu. Să-i găsim un nume... Un nume mai năstruşnic, ca pentru el!

Mariţa aştepta cu farfuria de bucate, iar toţi nu puteau găsi un nume potrivit căţelului care nu era nici de salon, nici de curte, nici de stână, nici de vânătoare.

Musafirul, om glumeţ, fiindcă se numea Costică Popescu, spuse că-i dăruieşte el unul din numele lui. De ce adică pe un câine n-ar putea să-l cheme Costică sau Popescu?

Ar fi ceva nou şi neobişnuit.

Domnul Bunescu vorbi atunci, râzând:

— Dacă e vorba de ceva nou şi neobişnuit, am găsit eu... Todică, la ce piatră de kilometru zici că l-ai cules?

— La kilometrul 415! răspunse Todică, fără să înţeleagă ce rost are această întrebare.

— Perfect! Să-l botezăm *415!* hotărî domnul Bunescu. Na! Cuţu, *415!* Vin aci, *415!*

Căţelul dădu din coadă şi se prezintă la chemare, foarte voios. Părea că şi lui îi place acest nume, cum n-a mai avut nici un câine pe lume.

Şi astfel căţelul rămase botezat, pentru totdeauna, cu numărul kilometrului 415.

Acum nu mai avea de ce se plânge de soartă. Avea o casă. Avea stăpâni. Avea un nume. Şi încă ce nume! Avea şi un prieten, un prieten frate de cruce; pe Todică.

Toamna, stăpânii nu s-au mai îndurat să-l lase printre străini. L-au luat la oraş.

*

L-au luat la oraş, spre desperarea Mariţei, cu care *415* ducea un neîmpăcat război.

Fiindcă trebuie să vă spun aceasta; *415* şi-a dat îndată în petec.

Cum a înţeles că stăpânii n-au de gând să se mai lepede de dânsul, s-a

aşternut pe isprăvi. Una mai latră decât cealaltă. Şi când sfârşea una, începea alta!

E adevărat că avea haz în toate isprăvile. Era un câine mucalit! Degeaba spunea Mariţa că e un soi. rău, când arunca cu vătraiul după dânsul. Domnul Bunescu se supăra şi îl ierta. Doamna Bunescu ridica mâna să-l lovească şi nu se îndura. Începea să zâmbească.

Spunea:

— Căţelul acesta are privire de om!... Când se uită în ochi, parcă înţelege nu numai ce-i spui. Parcă înţelege şi ceea ce gândeşti... Păcat că n-are glas!

Dar *415* surâdea pe sub musteaţă. Dădea din coadă şi clipea şiret din ochi. Spunea în felul lui: „Cum, n-am glas? întreabă pe Todică, dacă nu ne înţelegem mai bine, decât am vorbi cea mai frumoasă limbă din lume...”

Cu un lucru mai ales nu se prea împăca *415:* cu locul prea strâmt din curte.

El fusese născut şi crescut în mijlocul pădurii. Avea nevoie de aer şi de libertate. Strada nu-i plăcea. Ce e aceea o stradă? Un drum strâmt, gâtuit între ziduri de temniţă, bătut de pietre şi cu asfalt unde nu e praf, unde nu e iarbă, unde nu-s pomi. Abia ai scos capul şi *bang! bang!* vine tramvaiul ca

o casă de fier pe roate, gata să te strivească. Abia scapi de tramvai şi guiţă un automobil. Mai bine pagubă, decât aşa libertate!

Noroc că Todică, joia după-amiază şi duminica îl lua cu el la plimbare. Atunci ajungeau în nişte grădini mari, cu poteci de nisip şi cu straturi de flori. Era locul de joacă al copiilor. Todică îşi găsea acolo prieteni vechi. În jocurile lor, lua parte foarte însemnată şi *415.*

La început, toţi copiii s-au pornit pe râs, când au văzut aşa câine urât.

— De unde l-ai culeş, Todică?

— Ia uite ce nas are! A furat nasul de la un cârn.

— De ce nu-l duci la muzeu? Sau la Moşi? Câştigi bani cu el!... Toată lumea are să vină, să vadă cel mai urât câine din lume.

Todică îşi muşcă buzele. Iar *415* înţelegea că e vorba despre el. Şi înţelegea că vorbele acelea nu erau de prea mare admiraţie. Privea la Todică, privea la prietenii lui.

Întreba: „Ce spun gălbejiţii aceştia de prieteni ai tăi? Ce-ai zice, oare, să inşfac unul de fundul pantalonilor? Aşa, de-o probă!...”

— Fii cuminte! Lasă-i acum! hotărî Todică. Ai să vezi că în scurtă vreme au să te iubească toţi.

Şi *415* a răbdat batjocura, aşteptând ceasul să le plătească tuturor, după cum merită.

Ceasul acela a venit mai înfricoşător decât se aştepta. Iar *415* s-a purtat mărinimos ca un erou.

Cel mai neastâmpărat dintre prietenii lui Todică era un copil roşcat, care născocise cele mai urâte porecle pe socoteala lui *415*. Ce n-a spus? Cu ce nu l-a asemănat? Venea de acasă, în fiecare zi, cu alte porecle, pregătite din cărţi şi atlasuri. Bietul *415* răbda şi se prefăcea că nici nu ascultă.

Se culca cu botul pe labe şi închidea ochii, ca să pară că doarme şi visează la pădurea lui, de la kilometrul *415*.

Aşa stătea, când a auzit deodată un ţipăt. S-a ridicat în picioare şi a privit încotro fugeau copiii răcnind. N-a simţit niciodată o răzbunare mai mare. De pe pod, căzuse în lacul din mijlocul grădinii tocmai duşmanul lui cel roşcat. Dădea din mâini şi înghiţea apă.

Toată lumea striga, dar nu sărea nimeni.

— Aşa! Încă puţină apă! Mai înghite puţin, prietene! se bucura *415*, dând din coadă şi hămăind cu mare veselie.

Deodată, înţelese că gluma nu mai e glumă. Duşmanul lui mai dădu de

câteva ori din mâini şi începu să se scufunde.

— Nu! Aşa nu! Până aci!... lătră îngrijorat de câteva ori *415*, fugind de pe ţărm pe pod şi alegând
un loc bun.

Îşi făcu vânt şi sări în apă. Înotă şi se scufundă după copilul care era să se înece. Îl târî de haină, scuturându-se şi gâfâind, până aproape de mal.

Abia atunci, prinseră şi oamenii de pe ţărm curaj. Intrară în apă şi-i săriră în ajutor. Copilul fu întins pe iarbă. După o jumătate de oră era în picioare, cu ceilalţi, gata să continue jocul. Numai la o parte, singur, *415* se usca la soare, cu ochii pe jumătate închişi.

Copilul veni să-i dezmierde blana lui tărcată:

— Mă ierţi, *415?* îi şopti, la ureche.

— Te-am iertat! spuse *415,* închizând ochii şi întinzându-şi botul pe labe, cu o înfăţişare plictisită, de câine care cere să fie lăsat în pace, ca să viseze la pădurea lui, din copilărie.

Din ziua ceea *415* fu iubit de toţi prietenii lui Todică. Lua parte însemnată la toate jocurile lor. Se bucura de aceeaşi trecere, ca fratele lui de cruce. Era acum un câine voinic şi pieptos. Crescuse cât un câine de stână şi era spaima celorlalţi fraţi de-ai

lui, de rasă boierească şi fudulă, cu zgărzi argintate şi cu panglici la gât.

Lumea care se plimba prin grădină se oprea să vadă jocul copiilor. Se minunau de deşteptăciunea lui *415*. Câinele alerga, ţinea calea, înţelegea poruncile lui Todică, lătra, se gudura, dar nu lăsa nici un străin să încalce locul jocului.

Câte un trecător spunea uneori:

— Oricum o fi el, e prea urât! Să nu-l visezi noaptea!...

Întotdeauna se găsea cineva să-i ia apărarea:

— Nu vorbi aşa! E câinele care-a scăpat un copil de la înec. A fost scris şi în ziar. Şi are nume foarte nostim. Îi spune *415*.

— Cum ai zis?

— *415*. Patru sute cincisprezece. Numărul *patru sute cincisprezece.*

— Fugi de-acolo! Ce fel de nume e ăsta?

Trecătorii se depărtau vorbind între dânşii despre numele câinilor şi despre isprava lui *415*. Iar faima câinelui creştea, purtată din om în om şi din copil în copil.

Todică era foarte mândru de prietenul său. Mai puţin mândru de *415* deveni, în scurtă vreme, domnul Bunescu.

Începeau să-l necăjească toate întrebările cunoscuţilor, cu tot soiul de mirări neplăcute.

— E adevărat că ai un câine care se cheamă *415?* îl oprea un prieten pe stradă.

Altul îl întâmpina cu altă întrebare:

— Al tău e câinele ăla slut, de face să viseze copiii noaptea?

Al treilea prieten îl sfătui cu bunăvoinţă:

— Daică ai vrut numaidecât un câine, puteai să alegi unul mai de soi... Ai ajuns de pomină cu animalul ăsta. Toată lumea acum, când vorbeşte despre tine, spune: „Aa! Ştiu, Bunescu ăla cu un câine caraghios, care se cheamă şi mai caraghios... Un număr de kilometru...”

Domnul Bunescu începu să vină din ce în ce mai posomorât acasă. Toate întrebările îl supărau. Începuse să înţeleagă că toată istoria aceasta trebuie să sfârşească. Nu mai întâlnea om, să nu-i vorbească despre *415*. Şi lui nu-i mai spunea nimeni ,,domnul Bunescu”. Îi spunea: „Cel cu câinele *415*, ştii tu!...”

— Am să termin odată cu povestea aceasta! anunţă într-o zi, trântind uşa biroului. M-am plictisit! *415* în dreapta, *415* în stânga! Nu mai pot scoate piciorul din casă...

— Dar tu l-ai botezat *415!* vorbi cu blândeţe doamna Bunescu.

— Eu l-am botezat, se vede într-un ceas când n-am avut ceva mai bun de făcut! mărturisi amărât domnul Bunescu. Eu am făcut prostia! Dar eu am s-o repar. L-am botezat eu ori nu; vorba e că eu am să mă scap de el. Îl dau. Îl alung!

— Bietul *415!* Ce e el de vină? îl plânse doamna Bunescu.

— Şi eu ce sunt de vină să sufăr toate întrebările cunoscuţilor şi necunoscuţilor? Asta e! Cât mai repede să mă descotorosiţi de acest *415,* dacă vreţi să nu-i fac eu felul!...

Tocmai în clipa aceea, *415* apăru izbind cu fruntea în uşă şi aducând în dinţi, triumfător, un şoşon.

— Şoşonul meu! strigă scos din fire domnul Bunescu. Uitaţi-vă în ce hal l-a adus! Rupt! Flendurit!... Curg zdrenţele din el. Şoşonii mei cei noi-nouţi!

415 pusese şoşonul pe covor şi dădea victorios din coadă.

— Marş, netrebnicule! răcni domnul Bunescu, lovindu-l cu piciorul în culmea mâniei.

415 se retrase spre uşă. Pe urmă se gândi că mai are de joacă, cu şoşonul. Se întoarse, îl înşfăcă şi fugi cu coada

între picioare, prin antret, pe urmă pe scări, jos, în curte, în zăpadă.

— Ai văzut? întrebă deznădăjduit domnul Bunescu. Acesta nu e un câine. E un bandit! E pagubă şi batjocură în casa omului.

Doamna Bunescu nu mai avu ce răspunde.

În seara aceea, soarta lui *415* a fost hotărâtă. Îl trimiteau departe, la ţară, la o moşie a unei rude. Chiar a doua zi, dimineaţă, pleca o sanie. Mariţa îşi freca mâinile de bucurie.

— Scap de tine, urâtule! Pofteşte acum de mai mârâie, jupâne!

Într-un colţ al bucătăriei, *415* stătea ghemuit. Mâncase bătaie pentru isprava cu şoşonul. Dar nu de aceasta era el pocăit. Mai simţise şi altădată gustul bastonului. Acum presimţea că se pregăteşte altceva. Ceva mai rău. Stătea şi mocnea. Era grozav de amărât; altfel i-ar fi arătat el Mariţei!

Sus în casă, Todică încercase, pentru cea din urmă dată, să-şi scape prietenul. Se rugase. Plânsese. Făgăduise că va ieşi, la sfârşitul anului, primul din clasă, dacă-i lasă pe *415*. Domnul Bunescu era neîndurat.

— Am hotărât! Hotărârea mea e sfântă! Acum pleacă la culcare!...

— Cel puţin, tăticule, lasă-l să doarmă în noaptea asta în odaia mea. La picioarele patului.

— Încetează cu prostiile! Ţi-am spus să pleci la culcare. Haide!

Todică închise uşa, abia înăbuşindu-şi plânsul. Îşi dezlegă băierile plânsului, în camera lui, eu obrazul în perne. Într-un târziu, ridică capul. I se părea că umblă paşi uşori în faţa uşii.

Intră doamna Bunescu şi, după dânsa, *415*. Părea că şi câinele ştie că trebuie să umble în vârful degetelor.

— Ssst! puse doamna Bunescu degetele la buze. Ţi l-am adus eu, fără ştirea tăticului. Acum dormi! Dormiţi!…

La picioarele patului, *415* se culcă pe covor şi închise îndată ochii.

Doamna Bunescu îşi sărută copilul pe frunte.

Abia ieşi, că amândoi au fost în picioare. Todică şi *415*. Câinele scâncea încet, încet de tot, încât numai Todică putea să-l audă şi să înţeleagă cât e de trist, fiindcă pleacă. Au stat aşa de vorbă, în şoaptă.

— Am să vin şi eu după tine! îl îmbărbătă Todică. Eu nu pot trăi fără tine. Am să pornesc prin viscol şi tot am să ajung. Am să învăţ drumul pe hartă.

„Ba aceasta să n-o faci! dădea *415* din coadă. Lasă, că au să vină vremuri mai bune”.

— Şi-ai să te gândeşti tu la mine, *415?*

„Tu ştii, Todică, doar, că suntem fraţi de cruce [f] şoptea câinele cu botul în perne. Lumea vrea să ne despartă, dar pe fraţii de cruce nimeni nu-i poate despărţi. Tot avem să ne găsim... Acum la culcare... Mâine tu trebuie să fii la şcoală, iar eu plec la drum lung”.

Câinele se culcă la picioarele patului. Todică adormi cu mâna peste marginea aşternutului, înfiptă în părul lui *415*.

*

Atunci, în noaptea aceea, au încercat hoţii să prade casa domnului Bunescu.

Au intrat tiptil, târziu, după miezul nopţii. Aveau chei potrivite şi aveau cuţite. Erau hotărâţi să facă moarte de om. Şi poate ar fi făcut moarte de om, dacă n-ar fi fost în casă *415*.

În întuneric, câinele s-a ridicat uşor, când a auzit paşi străini. A întins nările. Ghicise bine; era miros străin. A mers prelingându-şi paşii până la uşă. Dincolo, se auzeau alţi paşi. A aşteptat şi a atins cu botul uşa. Ce noroc! Era numai lipită; nu era închisă în cleampă. A împins-o uşor, uşor. Cu

ochii lui buni vedea în întuneric ca ziua. Erau doi străini în sală, care, după mers şi după îmbrăcăminte, se vedeau că nu vin cu gânduri bune. Unui purta un cuţit lung.

Altul un pumn de chei.

S-au oprit. Îşi fac semne. Cel cu cheile încearcă una, pe urmă alta. Celălalt aşteaptă la spate, să se repeadă, cu tăişul cuţitului ridicat.

Ah! Cum s-a zvâcnit câinele ca o săgeată şi cum şi-a înfipt colţii în gâtul hoţului care ridicase cuţitul!

Răufăcătorul nici nu a avut vreme să scoată un strigăt de spaimă. Nu înţelegea de unde a apărut diavolul acesta, negru, cu dinţii de fier.

Celălalt tâlhar încercă să fugă. „Nu aşa! mârâi *415*. Nu aşa, amice!”

415 culcase unul la pământ. Nu voia să scape pe al doilea. L-a înşfăcat de picior. I-a sărit în cârcă. Hoţul a căzut răsturnând cuierul cu haine, văitându-se, gemând şi zvârcolindu-se.

— Ce este! Ce s-a întâmplat? strigă domnul Bunescu, trântind uşa de perete.

Şi îndată, în prag, rămase cu strigătul înecat în gâtlej. Ca un fulger îi trecu prin minte gândul că a lăsat revolverul pe mesuţa de noapte. Dar nu mai
era nevoie de revolver.

Un tâlhar zăcea jos, în nesimţire. Celălalt cerea iertare. Spunea că se predă, numai ca să-l scape de câinele care stătea cu colţii pe beregată, gata să i-o încleşteze la cea mai mică mişcare.

Domnul Bunescu abia mai avu tăria să sune la telefon. Poliţia era la colţul străzii. În câteva clipe, năvăliră gardiştii cu arme şi cătuşe.

Acum nu mai era nevoie de *415*. El îşi făcuse datoria. Se aşezase modest într-un colţ şi îşi lingea rănile, unde un tâlhar îl lovise, în încăierare, cu cuţitul.

— Aşadar, câinele acesta v-a scăpat? se miră comisarul. Mare noroc! Putea să se întâmple o nenorocire...

— Ar trebui decorat aşa câine! vorbi râzând un gardist.

Hoţii se uitau cu ură la câinele care le stricase tot planul.

Pe urmă convoiul plecă. Hoţii cu mâinile strânse în cătuşe, la spate. Gardiştii, cu revolverele încărcate.

Doamna Bunescu plângea de spaimă. Domnul Bunescu, galben la faţă, se plimba cu paşi mari, dintr-un capăt în altul.

— Şi dacă hoţii întârziau cu o noapte? Dacă veneau mâine noapte, după ce l-am fi expediat pe *415*? întrebă domnul Bunescu.

— Nu-mi mai aduce aminte! îşi acoperi ochii mama lui Todică. N-ar fi fost nimeni să dea de veste... şi...

Domnul Bunescu deschise uşa de la antret. Chemă:

— *415!* Vino aici!

Câinele intră încet, cu ochii în pământ, ca un vinovat. Poate se aştepta să-i ceară socoteală domnul Bunescu cum a ajuns sus în casă, când locul lui era în bucătărie.

Dar domnul Bunescu nu-l mustră.

Se aplecă într-un genunchi, îi netezi părul lui urât şi flocos, îl sărută pe frunte.

— Mă ierţi, *415?* M-ai iertat?

Câinele dădea din coadă, nedumerit. Nu înţelegea ce tot au oamenii aceştia de-i cer mereu iertare.

— M-ai iertat?

„Bine! Poftim! Te-am iertat!” lătră de câteva ori şi tot nu înţelegea ce are el de iertat.

Domnul Bunescu se ridică în picioare. Vorbi:

— De-acum poţi să te duci în camera lui Todică. Ai să dormi lângă patul lui! Acum, şi mâine seară şi întotdeauna...

„Aşa, da! înţeleg şi eu!” lătră fericit *415*.

Şi o zbughi în camera lui Todică, izbind uşa cu fruntea.

FEERIE

Tăticule, ce înseamnă *feerie?*

Tăticul Suzanei e grăbit. S-a oprit la uşă, cu pălăria pe cap. Face un semn cu mâna:

— Lasă acum, Suzano! N-am timp... Am să-ţi explic altă dată...

A închis uşa şi a plecat.

Suzana a rămas între jucăriile ei, cu o mică încruntare între sprâncene. Era o fetiţă cu ochii mari, albaştri, cu un năsuc obraznic şi cu părul auriu. O fetiţă voioasă şi vorbăreaţă, măcar că nu are nici o prietenă. Vorbeşte cu jucăriile. Vorbeşte cu păpuşile. Vorbeşte cu Bubico, motanul. Chiar dacă nu-i răspund, răspunde ea pentru dânşii. Prieteniile acestea îi ajung în camera ei de copil, unde rămâne aproape întotdeauna singură.

Dar, acum, nimeni n-a ştiut să-i răspundă ce e aceea o *feerie*.

A auzit pe mămica, ieri, povestind unei cucoane, în salon.

Mămica istorisea despre un bal sau aşa ceva.

Mămica se duce foarte des la baluri. Atunci e îmbrăcată în rochii de mătase, subţiri ca pânza de păianjen. Şi e frumoasă, frumoasă ca o zână! Dar Suzanei nu-i place cum e mămica în serile când se duce la bal. Uită de dânsa. Abia o întreabă dacă a mâncat, dacă-i e somn, dacă s-a jucat frumos în ziua aceea. O sărută în fugă, cu gândul în altă parte şi pleacă în foşnetul rochiei. În urma ei, rămâne un miros dulce de parfum. Atâta însă nu e destul, ca să ţină de urât Suzanei, în odaia ei unde e singură, numai cu jucăriile.

Afară e noapte. Se aud trăsuri şi automobile trecând pe stradă. Suzana e singură şi nu poate dormi. Iar noaptea e lungă.

De aceea nu poate ea suferi serile când mămica se duce la bal.

Ce e aceea un bal şi cum e un bal nici nu vrea să ştie. Atâta ştie ea, că balul e un duşman al copiilor! Dacă nu ar fi un duşman, n-ar face mamele să vină la el şi să lase copiii singuri, în odăile lor. Să-i lase singuri, noaptea,

când încep să învie chipurile de pe zugrăveala pereţilor, de pe covoare şi din cărţi, şi să joace în jurul copiilor speriaţi, ţupăind şi strâmbându-se.

Mămica, se vede, încă, are altă părere despre bal.

Ieri povestea unei cucoane, în salon:

— Dragă Ortanso, a fost o adevărată *feerie.* A fost ceva încântător, *feeric!* Da! Acesta este cuvântul cel mai potrivit: o *feerie*...

Mămica rămăsese în jilţul de catifea, cu ochii privind departe. Poate vedea *feeria*.

Tot aşa privea pe gânduri şi cucoana din salon, prietena mămicăi.

Suzana a auzit atunci întâia oară cuvântul *feerie*. Şi i-a plăcut de la început. I s-a părut ceva din basm. Ceva dulce, ca o muzică frumoasă. Ca parfumul de la oglinda mămicăi. Ca o grădină cu flori de mătase şi mere de aur.

Mămica a tras scaunul mai aproape de prietenă şi povestea ceva, foarte aprins.

Suzana întrebă:

— Mămico, ce e aceea o *feerie!*

— Cum? Aici erai? întrebă mămica. Du-te în camera ta, şi te joacă!

— Mămico, mă duc. Dar spune-mi mata mai întâi, ce înseamnă *feerie?*

— N-am timp! Altă dată...

Şi mămica apăsă pe butonul soneriei. Când veni Lenţa, fata din casă, mămica porunci:

— Du tu pe Suzana în odaia ei!... Nu ţi-am spus că n-are voie să vină în salon decât când o chem eu? De câte ori trebuie să-ţi spun un lucru ca să-ţi intre în cap?

Lenţa o târî de mână. În odaie, vorbi răstit:

— N-ai jucării să te joci, aici?... Ce căutai în salon, ca să mă ocărască pe mine coniţa?

— Lenţa! Lenţa, ce e aceea o *feerie?*... întrebă Suzana.

Lenţa se opri cu degetul la gură, cum face ea întotdeauna, când se gândeşte.

Pe urmă, răspunse:

— De unde să ştiu eu ce e aceea *forărie?*...

— *Feerie,* nu *forărie!* o îndreptă Suzana.

— *Feerie, forărie,* pentru mine tot una e De unde vrei să ştiu eu ce-s aiestea? La noi, la ţară, nu se află mâncare de asta...

— Nu-i mâncare, Lenţo! vorbi cu siguranţă Suzana. Nu-i nici prăjituri, nici altceva de mâncare. E ceva care se vede, nu care se mănâncă.

— Atunci, dacă ştii de ce mă mai întrebi? se stropşi Lenţa. Ia şi te joacă! Ai atâtea jucării, cât ar ajunge pentru

copiii dintr-un întreg târg. Ce-ţi mai trebuie *forării* şi istorii de astea?... Nu-ţi mai ajung?...

Aşa vorbeşte întotdeauna Lenţa. Răstit şi prosteşte.

Numai la bucătărie, cu bucătăreasa şi cu şoferul, vorbeşte ea altfel. Atunci stă cu coatele pe masă şi povesteşte repede, ca o morişcă.

Lenţa a trântit uşa şi s-a dus la bucătărie.

Suzana a rămas cu jucăriile şi cu Bubico, motanul.

Bubico doarme în fundul divanului, pe perne moi.

Suzana îl deşteaptă şi-i gâdilă mustăţile.

Întreabă:

— Bubico, nu ştii cumva mata ce e aceea o *feerie?*

— Mâr-mâr! toarce Bubico...

Şi se încolăceşte să doarmă pe cealaltă parte.

— Ia gândeşte-te bine! îl roagă Suzana. Poate îţi aduci mata aminte.

— Lasă-mă în pace! Nu ştiu nimic! strâmbă Bubioo din mustăţi. Mie nu-mi arde de *feerie!* Nici nu ştiu ce e aceea şi nici n-am poftă să ştiu... Eu sunt un motan bătrân şi-acum mi-e somn.

Suzana a întrebat pe Muţunachi, maimuţoiul cu ochelari. Muţunachi habar n-avea ce e aceea *feerie.*

A întrebat ursul de pâslă, cu ochii galbeni de
sticlă. Nu ştia nici el.

A întrebat pe cele trei păpuşi. Păpuşa ei cea dragă Felicia, cea cu rochii de mătase ca rochiile de bal ale mămicăi, n-a ştiut nici dânsa să răspundă.

A închis ochii albaştri cu albastrul cerului şi a suspinat din pieptul ei mic.

Suzana a înţeles ce înseamnă aceasta:

— Nu ştiu! Nu pot să-ţi spun acum...

— Dar ai să te gândeşti? Poate ai să-ţi aduci aminte, Felicio... Şi atunci, ai să-mi spui?

— Poate... răspunse păpuşa, deschizând ochii albaştri. Să vedem. Poate...

Celelalte jucării n-au fost în stare să făgăduiască nici atât. Nici căţelul de lemn. Nici Vasilache, cu haina pestriţă şi cu zurgălăii la scufie şi în vârful pantofilor. Nici oiţele pufoase. Nici muzicantul, cu vioară, care cântă când învârţi de resort. Nici mecanismul trenului. Nimeni nu ştie nimic. Nimeni nu auzise ce e aceea o *feerie.*

Suzana începu să se joace mai puţin. Jucăriile rămâneau aruncate în colţurile camerei. În fiecare seară, Lenţa le trântea în dulap, îngrămădindu-le una peste alta.

Spunea:

— Te-ai săturat de jucăriile acestea, hai? Vrei altele? Nu-ţi mai ajung... Aşa sunt copiii de bogaţi! Nu se mai satură de mofturi.

Suzana nu asculta ce spunea servitoarea. Ce înţelegea Lenţa? Jucăriile îmbătrânesc şi ele. Când nu ştii ce e aceea o *feerie* nu mai ai nici un haz.

Într-o zi, Suzana era în curte. Moş Toma tăia lemne. Suzanei i-a fost întotdeauna drag Moş Toma. Ştie o mulţime de basme. Când o vede, lasă fierăstrăul, se aşază pe-un butuc de lemn, aprinde pipa şi o cheamă la el:

— Duduie Suzano, ia poftim mata să-ţi mai spui eu o istorie cu o pasăre năzdrăvană!

Suzana vine şi se aşază pe genunchii lui. Ascultă şi nu mai poate de bucurie, când pasărea năzdrăvană a pedepsit pe baba cea rea şi zgârcită şi când a scăpat de la moarte pe Făt-Frumos.

Are şi ea printre jucării o pasăre albastră, cu resorturi pe care le răsuceşti cu cheiţa. Când ai învârtit bine, începe să cânte. Pe urmă zboară şi se aşază jos, uşor, ca o pasăre adevărată.

Dar pasărea ei de tablă văpsită nu face nici doi bani, pe lângă pasărea năzdrăvană a lui Moş Toma.

Când sfârşeşte de povestit, Moş Toma îşi strânge luleaua în chimir şi o întreabă:

— Ei, ţi-o plăcut, duduiţă Suzană?

— Mai întrebi, Moş Toma?... Numai dumneata ştii poveşti atât de frumoase! Poate eşti dumneata năzdrăvan...

— Mai ştii, duduiţo! râde Moş Toma.

Suzana se uită mai de aproape să vadă, pe obrazul zbârcit al lui Moş Toma, semnele lui de năzdrăvan. Poate e Făt-Frumos, schimbat în tăietor de lemne de-o zână rea... Poate, într-o zi, vine pasărea năzdrăvană, îi picură un singur strop de apă neîncepută pe ochi şi Moş Toma se preface, la loc, în Făt-Frumos, cu zale şi scut. Atunci au să-i crească şi dinţii.

Moş Toma întreabă:

— De ce te uiţi mata aşa la mine, duduie Suzano?

— Mă uit că n-ai dinţi... De ce n-ai dinţi, Moş
Toma?

— Păi să vezi, duduiţă!... Erau urâţi şi negri. Ce-am zis eu? De ce-aş purta adică dinţi urâţi şi negri, când ştiu leacul lor... I-am scos şi i-am să- mănat într-un loc, pe care îl cunosc numai eu. Iară la vară au să crească alţii frumoşi şi albi, de ai să te minunezi şi mata...

Din ziua aceea, Suzana nu se mai îndoieşte că Moş Toma e năzdrăvan.

Acum a venit iar. L-a tocmit tăticul să taie lemne. Se apropie iarna.

Suzana vine încetişor.

— Moş Toma, am să te întreb ceva...

— Spune, duduiţă, spune! se bucură Moş Toma când o vede, lăsând fierăstrăul la o parte.

— Moş Toma, nu poţi să-mi spui mie ce e aceea o *feerie?*

Moş Toma a rămas cu pipa în mână. Despre aşa ceva n-a auzit.

— Poate vrei să spui *ferărie,* duduiţo?... Feră- rie e un fel de cocioabă urâtă şi afumată, unde nişte ţigani fac potcoave şi scoabe, fac cuie cu ciocanul de te surzesc...

— Nu, *fierărie,* Moş Toma. *Feerie!*... *Feerie,* asta vreau eu să ştiu.

Moş Toma înalţă nedumerit sprâncenele stufoase. Se minunează grozav:

— Hm! *Fierie?*... Mare istorie trebuie să mai fie şi asta. *Fierie?*... Iaca, duduiţo, sunt om bătrân, dar despre aşa ceva iacă n-am auzit. O fi vreo drăcie nemţească!... Vreo maşină care umblă singură, de care au scornit oamenii, ca să aducă mai repede sfârşitul lumii.

Moş Toma aprinde luleaua şi se aşază pe butuc Vorbeşte:

— Lasă mata *fieriile* aieste drăceşti, şi mai bine vină aicea, să-ţi povestesc eu o întâmplare nouă cu pasărea năzdrăvană.

— Altă dată, Moş Toma... spune Suzana.

Spune şi se duce în casă. Moş Toma i se pare acum un moşneag urât şi cam leneş, cum spune tăticul. Poate e chiar un beţiv, cum spune mămica.

Oricum o fi, de un lucru acum Suzana nu se mai îndoieşte. Ştie că nu e năzdrăvan, cum l-a crezut atâta vreme, ca o proastă. Dacă ar fi năzdrăvan, ar putea măcar atâta să-i spună: ce e aceea o *feerie*... E însă un moşneag mincinos şi lăudăros. Nici el nu-i năzdrăvan şi nici pasărea lui nu-i năzdrăvană.

— Intră în casă, Suzano! E frig şi mă tem că acuşi are să ningă!...

Din uşă, mămica o cheamă în casă. Dar n-are timp să stea cu dânsa. O trimite în camera cu jucării. În salon a venit altă prietenă a mămichii.

Tot timpul vin şi se duc prietene. Şi mămica tot timpul pleacă de acasă. Tăticul abia vine la masă şi iar se duce. Suzana stă singură, printre jucăriile ei, de care s-a săturat.

În iarna aceea a început să ningă devreme. Copacii s-au împodobit cu

flori albe, de zăpadă. Toată grădina pare o livadă de pomi de Crăciun.

Anul trecut, mămica îi dădea voie să se joace în omăt. O îmbrăca în haină groasă, cu blăniţă albă la gât. Îi închidea singură şoşonii, îi punea mănuşile de lână. Suzana se juca în fulgii care cădeau încet şi lin; totul era ca într-o poveste frumoasă şi fără sfârşit. Poate ceva, aşa, cum trebuie să fie o *feerie.*

Acum mămica n-are timp. Tăticul vine şi pleacă, în casa lor, uşile detună trântite în lături. Iar Suzana rămâne închisă în odaia de sus, uitată de toţi, între jucăriile care, şi ele, par triste şi părăsite.

Îi vine să plângă şi nu ştie de ce. A pus scaunul la fereastră, s-a urcat şi priveşte în stradă. Acolo se văd mame, trecând cu copiii de mână. Altele, cu copii înfăşuraţi în blănuri, trec în sănii cu zurgălăi. Şi clopoţeii săniilor se aud tot mai slab şi tot mai departe, ca zurgălăii unei sănii vrăjite, din basm.

Suzana coboară. Abia îşi înăbuşe plânsul.

Păpuşa o aşteaptă pe pat.

— Felicio, tare mai suntem noi singure pe lume!

Felicia, păpuşa cu ochii albaştri cum era cerul de astă-vară, apleacă

pleoapele. Spune: „Da! ai dreptate... Suntem foarte singure şi părăsite!”

— Măcar de-ai şti ce e aceea o *feerie*... îi şopteşte Suzana. Am avea şi noi *feeria* noastră...

Felicia ridică pleoapele şi o priveşte cu tristeţe în ochi: „Încă nu e timpul, Suzano!”

Felicia nu vrea să răspundă. Şi ochii ei sunt încă mai trişti. Poate e şi ea o păpuşă năzdrăvană, care ştie să citească viitorul. Şi poate ştie că viitorul pentru Suzana e trist şi scris cu litere negre, într-o carte mare şi groasă şi fără milă.

Iarna s-a înăsprit pe la Crăciun. Viscolul se zbătea chiuind şi şuierând deasupra oraşului. Răscolea troiene şi aşternea altele în loc. Zgâlţâia ferestrele noaptea şi se prelingea pe sub uşi, împrăştiind o pulbere îngheţată de zăpadă. Se făcea ziuă târziu şi întuneric devreme. Lumina era tulbure şi posomorâtă. Suzana stătea în faţa focului, printre jucăriile zvârlite de jur împrejur.

Privea în flacăra focului. Limbile roşii jucau, se deşirau, se topeau şi iar izbucneau. Era un joc încântător şi zglobiu. Singura veselie în casă. Poate era o *feerie* în această întrecere săltată a văpăilor.

Dar focul se stingea repede, jarul se înfăşură în cenuşă sură. Lenţa, de la bucătărie, uita să vină cu alte lemne. Casa era pustie. Se lăsa frig. Mămica lipsea. Tăticu nu venea câteodată nici la masă.

Într-o dimineaţă, Suzana a văzut pe fereastră un cârd de copii, jucându-se zgomotos în piaţă. Făceau un om de zăpadă. Se băteau cu bulgări. Se alungau, cădeau şi râdeau. Erau mulţi. Fetiţe şi băieţi. Şi erau veseli, cum n-a văzut vreodată copii atât de gălăgioşi şi voioşi. Parcă a lor era toată iarna, zăpada şi strada!

Viscolul încetase. Coborâse un ger grozav, cu cerul sticlos. Cei de afară, însă, nici nu-l simţeau.

Suzana descoperi, printre copii, două fetiţe care i-au plăcut îndată. Aşa ar fi vrut şi ea să aibă două prietene. Fără îndoială că ele ar şti să-i spună ce e aceea o *feerie*. De altfel, ce-ar fi să coboare, să se ducă la ele şi să le întrebe?

Nimeni n-ar şti nimic. Mămica lipseşte. Tăticul e dus. Lenţa stă la sfat, la bucătărie.

Suzana a îmbrăcat repede paltonul. Nu găsea şoşonii. Nu face nimic! Poate merge şi fără şoşoni. N-o vede nimeni. A deschis uşa. S-a strecurat uşor. A deschis cealaltă uşă. N-a auzit-o

nimeni. Şi uşa de afară... Brr! Ce frig e! Ce frig e afară!

S-a dus la fetiţe. Fetiţele n-aveau timp să stea de vorbă. Au prins-o în jocul lor. Dar nu ştiau ce e aceea feerie.

— Feerie? Cum feerie?... Poate aceasta e o lecţie dela intuiţie sau dela gramatică. Lasă acestea! Suntem în vacanţă. Mai bine la joacă acum!.. Vrei tu, să te îngropăm în zăpadă?...

Suzana s-a jucat cum nu s-a jucat niciodată în viaţă. S-a lăsat îngropată in zăpadă. Pe urmă a alergat târând o sanie. S-a bătut cu bulgări şi a dat paltonaşul ei, ca să îmbrace un copil de omăt.

Când au plecat toţi, a intrat şi ea în casă. Tiptil, păşind în vârful picioarelor. N-a auzit-o nimeni. N-a băgat nimeni de seamă că a fost plecată. Ce noroc! Repede-repede!

Repede-repede, Suzana a schimbat pantofii uzi. Şi-a uscat mâinile şi picioarele la foc. Niciodată n-a petrecut atât de bine! Mâine are să ceară voie de la mămica... Acum e aşa de obosită.

Niciodată n-a fost atât de obosită! Îi ard obrajii. Îi vâjâie urechile. Şi îi clănţăne dinţii. Niciodată nu i-a fost atât de somn!...

* * *

— Coniţă, duduia Suzana n-a vrut să mănânce. S-a culcat aşa! A trebuit s-o dezbrac eu...

Lenţa pare foarte supărată că a trebuit ea s-o dezbrace şi s-o culce pe Suzana.

Mămica e în haină de bal. Într-o rochie galbenă, pe care i-a adus-o astăzi croitoreasa.

A ascultat ce spune Lenţa, cu gândul în altă parte. În faţa oglinzii, îşi mai potrivea părul.

— Bine, Lenţo, poţi să te duci!... Înainte de a pleca, trec eu să văd ce e eu Suzana.

Înainte de a pleca, într-adevăr, mămica a trecut să vadă ce e cu Suzana.

Fetiţa dormea, gemând prin somn. Obrajii erau învăpăiaţi, părul auriu lipit de sudoare.

— Mi se pare că are febră! spuse mămica. Nu cumva a ieşit pe afară şi a răcit?

— Da unde se poate una ca asta! se jură Lenţa. Am stat tot timpul aici, în odaie.

În sfârşit, avem să vedem mâine.

Mămica se plecă, ferindu-şi rochia să nu o boţească... Se plecă şi sărută copila pe frunte.

Suzana deschise ochii. Şopti:

— Mămico, stai cu mine!... Mă tem... Nu te duce!...

— Ce vorbă e aceasta? Fii cuminte, dormi...

— Mămico! chemă încă o dată, slab, Suzana.

— Ei, ce e? întrebă mămica din uşă.

— Mămico, spune-mi, te rog, ce e aceea *feerie?*...

— N-ai mai sfârşit cu *feeria* ta, Suzano? A ajuns o poveste... Bine, mâine am să-ţi spun. Să-mi aduci aminte şi am să-ţi spun... Acum, noapte bună! Fii cuminte şi dormi!

Mămica a închis uşa. S-a mai auzit în antret foşnetul rochiilor de mătase. Pe urmă nimic.

Suzana închise ochii. E aşa de mare tăcere în casă! S-a stins şi focul în sobă. A adormit? Nu! A tresărit. Cineva a atins-o pe umăr. A deschis ochii.

—A! tu erai, Felicio?

Păpuşa îi face din cap, semn să vorbească încet. Duce degetul la buze: „Ssst!”

— Ce e, Felicio? Iar am rămas numai noi... Tare mai suntem părăsite şi singure!

„Lasă aceasta, Suzano! Mi-ai cerut să-ţi spun ce e aceea o *feerie*... Atunci nu puteam. Acum a venit timpul... Priveşte!”

Suzana se întoarse.

Priveliştea o făcu să se ridice în capul oaselor, îşi frecă ochii şi tot nu-i venea să creadă.

„Aceasta e *feeria!*” spuse Felicia, păpuşa cu ochii albaştri.

Da! Aceasta era *feeria*.

Niciodată Suzana nu-şi închipuise că poate avea fiinţă pe lume asemenea minune.

Uşa dulapului se afla dată în lături. Masa trasă la o parte. În mijlocul camerei, pe covor, coborâseră singure toate jucăriile.

Erau ele: le cunoştea! Şi totuşi nu mai erau acele din totdeauna. Nu le-a văzut niciodată aşa.

Acum se jucau singure. Trăiau viaţa lor, cum n-a ştiut Suzana niciodată că au o viaţă şi că se pot mişca după pofta şi plăcerea lor, fără să mai aştepte învârtirea de cheiţă.

Întâi zbură pasărea albastră. Cum a crezut ea vreodată că e pasăre de tablă văpsită? Acum e pasăre adevărată, cu pene muiate în cel mai frumos albastru şi cu ciocul de mărgean. Zbură rotit de câteva ori.

Era, fără îndoială, pasărea năzdrăvană. Pasărea minunată care dezlega toate vrăjile rele.

Se roti deasupra jucăriilor şi dezlegă blestemul care le ţinea împietrite.

Şi iată, deodată, cum toate jucăriile s-au însufleţit! Trenul a început să fugă repede pe şinele subţiri. Caleaşca de aur s-a mişcat şi şoricuţul vizitiu a dat bici celorlalţi şoricuţi de argint înhămaţi doi câte doi. Automobilul cel roşu a pornit sunând din goarna pitică.

Un fluier subţire. Toţi s-au oprit.

Din caleaşcă a coborât un paj şi a întins mâna principesei de dincolo de nori. Din tren s-au dat jos alte păpuşi pe care nu le cunoaşte. Şi din automobilul roşu, o zână mică-mică, într-o rochie de mătase ca rochiile mămicăi, de bal.

S-au dat jos şi pe toate le-a primit muzicantul, cu vioara mecanică.

Muzicantul se apleacă, salută, sprijină vioara sub bărbie şi începe să cânte. Dar nu cântecul din totdeauna, scârţâit şi răsucit în resort. O muzică alta, dumnezeiască.

Şi toţi şi toate au început să danseze. Au început să întovărăşească muzica, cu glasuri argintii. Să se învârte delicat, în vârful pantofilor de mătase, de lac, de căprioară.

Perechile lunecă lin. Ursul dansează şi el greoi, în două labe. Muţunache se dă de-a tumba, scoate limba, întoarce ochii peste cap şi stârneşte râsul tuturora, cu giumbuşlucurile lui. Îi ţine isonul Vasi- lache, ţupăind de se

clatină clopoţelul din vârful scufiei. Toţi râd. Ce râs! Ce râs!

Râde şi Suzana. N-a râs niciodată cu atâta poftă.

Pe urmă, muzicantul se opreşte. Se opresc şi păpuşile din dans. Bate din palme.

— Haide, mai departe!

Ce năvală! Şi ce veselie! Şi ce râsete! Toţi dau fuga, se urcă în tren, în automobilul cu resort, în caleaşcă. Trenul fluieră. Vizitiul caleştei pocneşte din bici. Automobilul strigă din goarnă. Loc. Re- pede-repede! N-avem timp! Şi pornesc în alt ungher al camerei. Acolo, alt dans şi altă veselie. Şi muzica vioarei e alta. Şi altele sunt giumbuşlucurile lui Muţunache.

Da! Aceasta era *feeria* şi ea n-o ştia.

Unde oare se mai duc? Au plecat? Nu. Se opresc în faţa patului. Toţi duc o mânuţă la piepturile lor, fac o reverenţă într-un genunchi şi îşi cer voie:

— Domniţă Suzană, stăpâna noastră, ne dai voie să dansăm şi pentru tine?

Suzana nici nu poate scoate o vorbă de atâta bucurie şi fericire.

Face numai din cap:

— Ce întrebare? Dansaţi cât voiţi!... Cât de mult! Până mâine dimineaţă. Toată viaţa! Întotdeauna...

Iar perechile mulţumesc, îşi prind mâinile mici, pornesc în alt dans. Ursul îi face semn, glumeţ, cu ochii lui galbeni, mormăind a veselie. Şi pajul cu pantofi de atlas şi cu bucle negre o invită pe ea, pe Suzana, să danseze cu dânsul.

— Nu ştiu să joc! îşi cere iertare, ruşinată, Suzana.

— Nu face nimic! spune pajul. În *feerie* nu sunt cuvintele acestea: nu ştiu, nu pot. Totul e cu putinţă! *Feeria* e aceasta…

— Bine! Atunci mă cobor! se hotărăşte Suzana, pregătindu-se să se dea jos din pat.

Dar ce este aceasta? Toţi au tăcut. Totul a dispărut. Totul s-a stins.

E un mare întuneric şi deodată s-a făcut atât de frig!

— Felicio, păpuşa mea mică, unde e *feeria* noastră? Vreau *feeria* mea!… Încă o dată. Încă, te rog!

Felicia a pus degetul la buze.

Din ochii ei albaştri încep să se rostogolească lacrimi. Abia şopteşte înăbuşindu-şi plânsul:

— Ssst! Ajunge, Suzano! Totul s-a sfârşit!… De-acum dormi. De-acum totul s-a stins!

Suzana a mai întins o dată braţele ei mici să cheme îndărăt *feeria*.

Dar braţele au căzut. *Feeria* a rămas pierdută pentru totdeauna. Şi ochii, ochii cei mari ai Suza- nei, s-au închis în somnul cel mare şi veşnic.

BARABUMBOSAUR

— Şi cum spuneai tu, Nelule, că se numeşte animalul acela?...

Nelu închise ochii şi rosti pe nerăsuflate:

— Barabumbosaur!

Toţi rămaseră eu gurile căscate. Nu mai auziseră despre aşa ceva. Unul, mai îndrăzneţ, spuse:

— Prea ne crezi proşti!

Mai prinse şi altul curaj. Era Nicachi, băiatul profesorului de ştiinţe naturale. Îi dădu pe ceilalţi la o parte şi îşi rosti întrebarea lui, cu tărie:

— Pot să-ţi spun, dragă Nelule, că de data asta nu-ţi mai merge. Ai întrecut măsura! Nu numai că ai născocit numele... Dar nici nu este pe lume un astfel de animal. L-ai scornit tu!...

— Ba l-am văzut cu ochii mei. Pot jura!

— Ei şi cum era? Cum s-a întâmplat? întrebă Nicachi, făcând semn cu ochiul celorlalţi băieţi, să aibă răbdare fiindcă, până la sfârşit, tot are „să-l înfunde”.

Nelu nu-şi pierdu cumpătul. Dacă îl lăsau să povestească, nu mai era nici o primejdie. Aci se simţea el tare.

Roti ochii şi începu:

— Cum ştiţi, am fost astă-vară, cu mama, la mare... Voi aţi fost vreunul la mare?

Prietenii lui Nelu se uitară unul la altul. Nu fuseseră nici unul la mare. N-o văzuseră decât la cinematograf.

— N-am fost! mărturisiră umiliţi.

Curajul lui Nelu crescu. Dacă era vorba aşa, le putea turna palavrele cele mai gogonate! Ba încă se mai simţi în drept să le dea şi sfaturi.

— Păcat că n-aţi fost!... Dacă n-aţi văzut marea, nu ştiţi ce-i frumos pe lume! Trebuie să vă duceţi numaidecât...

— Lasă acestea... Spune ce e cu balaurul tău! îl întrerupse Nicachi.

— Nu e balaur! îşi apără Nelu eroul povestirii cu cea mai mare îndârjire. Nu e balaur! Balaurul e aşa, un fel de animal închipuit, din poveşti... Eu vă

spun despre ce am văzut cu ochii mei. Un animal în carne şi oase.

— Bine-bine! Nu-i balaur. Spune-ne mai repede ce-i şi cum e şi cum l-ai văzut.

Nelu se aşează pe bancă, fiindcă simţea că povestea are să fie lungă.

Ceilalţi se strânseră cerc în jurul lui.

— Unde am rămas?... Da!... Eram cu mama, la mare. Acolo nu mă ţinea nimeni de scurt. Aveam voie să mă plimb cât vreau şi unde vreau. Mă duceam, mai ales, într-un loc al meu... Era departe- departe de toată lumea. Şi acolo, era o plajă pe care n-o ştia nimeni. Mă scăldam şi, după aceea, culegeam scoici. Aşa scoici n-am mai văzut niciodată! Urnele mari cât farfuriile... Ba chiar poate şi mai mari.

— Poate cât masa? întrebă în batjocură Nicachi, privind cu înţeles la ceilalţi prieteni.

Nelu crezu de cuviinţă să-şi pună frâu. Se apără cu tărie de asemenea presupuneri, că ar face el din ţânţar armăsar.

Spuse, serios:

— Cât masa, nu! Nici nu există scoici cât masa. Asta v-o garantez eu, care am văzut marea şi tot felul de scoici... Mari şi mici. Albe şi verzi... Despre o scoică mare cât masa însă n-am auzit! Dacă n-am auzit, de ce să vă spun?

Modestia lui Nelu îi câştigă câţiva partizani. Nicachi văzu că pierde câţiva din ai lui. Încrederea povestitorului începea să-i dea avânt.

Istorisi mai departe:

— După ce culegeam scoici, mă culcam în nisip şi mă prăjeam la soare. Mă uitam pe mare şi mă gândeam...

Aci, Nelu avu o idee norocoasă. Căci era ceea ce trebuia ca să-i câştige pe toţi de partea lui şi să-l lase pe Nicachi singur, cu râsul lui uricios şi cu semnele pe care le tot făcea el a batjocură, din coada ochiului.

Spuse, cu un fel de mâhnire:

— Mă gândeam aşa, la voi... La tine, şi la tine, şi la tine. La toţi!... Mă gândeam şi spuneam: „Păcat că nu sunt şi ei aci. Ce scoici am mai culege împreună! Ce ne-am mai prăji la soare împreună! Ce ne-am mai scălda, de trei ori pe zi, împreună! A noastră ar fi plaja şi marea...” Aşa mă gândeam şi-mi părea rău!...

Cercul din jurul lui Nelu se mai strânse încă. Toţi erau gata să creadă, de-acum înainte, orice le-ar fi spus un prieten aşa de bun ca Nelu, care se gândise cu atâta dor la dânşii.

Nicachi rămăsese singur, la o parte. Îşi muşca buzele. Camarazii de şcoală îi întorceau spatele. Nelu îl privea

biruitor de pe acum. De mult îi stătea lui în cale acest Nicachi!

Urmă povestea, mai însufleţit:

— Aşa mă prăjeam eu într-o după-amiază, la soare, şi mă gândeam la voi. Trece un ceas, trec două... Când colo, prind de veste că e târziu!... Soarele gata, gata să apună. Fuga încep să-mi strâng scoicile. Îmi încalţ sandalele. Caut pălăria. Mă pregătesc să plec... Deodată se aude un vuiet dinspre mare şi nişte vâjâituri, şi se ridică, din senin, nişte valuri cât casa. Eu zic: „Ce istorie o mai fi şi asta?” Şi aştept. Şi numai ce apare din apă o dihanie uriaşă, scoţând aburi şi fum pe nări. Gâ- fâia şi venea! Mie, drept să vă spun, mi-a fost frică...

Această mărturisire, spusă din toată inima, fu hotărâtoare pentru toţi.

Dacă Nelu s-ar fi vitejit şi ar fi spus că nu i-a fost frică, atunci, da! Poate istorisirea lui ar fi lăsat oarecare îndoială. Aşa, se vede cât de colo, că e o întâmplare adevărată.

— Mi-a fost frică! continuă Nelu. Nu mi-e ruşine s-o spun. Şi vouă v-ar fi fost frică, să vedeţi ieşind din apă asemenea namilă... Am înţeles că nu mă bagă în seamă. M-am furişat după o stâncă şi am aşteptat să văd ce face. De acolo, eram la câţiva paşi de animal şi nu-mi scăpa nimic din ochi... Întâi să vă spun cum era...

Nelu făcu o pauză. Aceasta mărea nerăbdarea tuturor. Şi toţi înţeleseră că Nelu are nevoie să-şi amintească bine fiecare amănunt pe care l-a văzut, ca povestirea lui să fie cât mai apropiată de adevăr.

De fapt, Nelu nu-şi încorda gândurile să-şi amintească o întâmplare care n-a fost şi un animal pe care nu l-a văzut niciodată.

El voia să-şi amintească altceva.

Duminică, fusese la muzeu cu unchiul Alexe. Acolo se minunase el de tot soiul de păsări şi animale împăiate, fluturi şi şerpi, peşti şi insecte. L-au minunat mai ales scheletele unor animale mari cât casa. Unchiul Alexe i-a istorisit cum trăiau animalele acelea în alte veacuri. Cum se ridicau din mlăştini şi mâncau frunzele din vârfurile copacilor. I-a spus şi cum se numesc. Nişte nume lungi-lungi de tot şi caraghioase, sfârşite tot cu *us* şi cu *os* şi cu *um.*

După această plimbare la muzeu, i-a dat în gând să-şi înmărmurească prietenii, povestind cum a văzut el asemenea dihanie în carne şi oase. Un nume, aşa de aproape, cam potrivise el.

Ba-Ra-Bum-Bosaur. Barabumbosaur. Îl ştie pe de rost. L-a scris şi pe o bucată de hârtie. Acum, toată

greutatea era să-l şi zugrăvească, după chipul şi asemănarea dihăniilor din muzeu. În sfârşit! Câte ceva de la unul, câte ceva de la altul, tot putea face el un animal înfricoşat.

Începu, aşadar, să-l zugrăvească mai cu de-amă- nuntul ca la lecţia de intuiţie:

— Să o iau pe rând. Mai întâi capul... Ce să vă spun? Avea un cap, cât un tramvai. Şi un bot lung cât de aci, în banca din faţă. Ochii lui străluceau ca focul. Dinţii erau mai mari decât un cap de om. Când rânjea şi clănţănea, mă treceau fiorii. Acuma, gâtul... Gâtul era cât trei vagoane de tren. Şi avea o coamă cu ţepi. Adică ţepi, vorba vine. O ţeapă din coama lui era mai lată ca un satâr de bucătărie. Ceea ce nu mi-am închipuit niciodată că poate exista pe lume era însă trupul!... În trupul lui ar fi încăput toată şcoala. Picioarele erau cât turnul bisericii Sfântul Neculai. Cât despre coadă?... Coada nici nu încăpuse pe plajă. O lăsase să spânzure în urma lui, pe mare. Aşa era *Barabumbosau- rul.*

— Ţî-ţî-ţî! se mirau toţi, clătinând din cap, cu mâinile la gură.

Nelu se uita triumfător la Nicachi. Partea întâi a povestirii sfârşise cu bine. Namila crescuse, în cursul

povestirii, de zece ori mai mătăhăloasă decât şi-o închipuise chiar Nelu.

— Şi tu? Tu ce făceai? întrebară toţi cu nelinişte.

— Eu, ce să fac? Stăteam ascuns şi priveam. Pe urmă, am înţeles că am făcut bine... Dacă m-aş fi mişcat, nu mai stăteam eu acum cu voi, să vă povestesc această întâmplare. Praf se alegea de mine!... Stăteam şi priveam... Şi deodată văd că se întoarce pe jumătate. Simţise că pe mare trecea o barcă de pescari. Se răsuceşte, întinde gâtul, cască gura: cleamp! I-a înghiţit pe toţi, cum înghiţim noi un miez de nucă. Pescarii nici n-au avut vreme să strige. I-a înghiţit cu tot cu barcă. Se vedea cum mergea barca pe gât, de pe dinafară, cum se vede când înghit gânsacii o coajă de pâine. Eu, ce să spun? Am început să simt că mi se moaie picioarele... Mai trece un timp! Iaca doi cai, treceau acasă de la păscut. Cleamp!... Îi înghite şi pe aceia. Dragă Nelule, mi-am spus, nu-i de glumă! Dacă te-ai mişcat, vai şi amar de oasele tale!... Pe urmă, iar mai stă şi iar se uită în dreapta şi în stânga. Vede pârâul care se vărsa în mare. Aplecă botul, suge o dată şi-am văzut eu cu ochii mei cum a secat tot izvorul. Rămăsese uscat, parcă n-a fost niciodată apă în el. De

frică, abia îmi ţineam răsuflarea. Noroc că acuma era sătul! Se mai uită, cască, mai scoate aburi pe nări şi începe să plece spre locul lui în mare... Când a intrat îm mare, apa a început să clocotească şi să crească, mai-mai să-mi ajungă la picioare. A mai clocotit ce-a mai clocotit şi s-a făcut pe urmă linişte... Nu-mi venea să cred că am scăpat viu şi teafăr. Am lăsat tot, scoici şi sandale, şi am rupt-o de fugă. Nu m-arn oprit până acasă, la mama. Şi nici n-am spus nimănui. Acum istorisesc întâia oară ce am văzut. Am vrut înadins să o păstrez pentru voi... E un ainimal despre care nu ştie nimeni că se află pe lume. Stă acolo în fundul mării şi tace. Iese numai unde ştie el că e un loc ascuns. Iese, înghite un om, zece, o sută, un cal ori altceva, bea un izvor şi seacă o fântână. Pe urmă, iar nu mai dă semn de viaţă... Merge pe sub apă şi scoate capul dincolo, pe celălalt mal. Dacă eraţi şi voi cu mine, îl vedeaţi şi voi... Şi aveaţi ce povesti la alţii.

— Şi cum ai spus că se numeşte? întrebă Nicachi.

— *Barabumbosaur!* răspunse repede, sigur de sine, Nelu.

— Mai spune o dată, să-l învăţăm şi noi! se rugară prietenii lui Nelu. Spune mai rar. Spune, să spunem după tine.

— Ba...
— Ba...
— Ra...
— Ra...
— Bum...
— Bum...
— Bosaur...
— Bosaur.
— Barabumbosaur!
— Barabumbosaur. Barabumbosaur! repetară toţi de câteva ori.
— Eşti sigur că aşa se numeşte? întrebă Nicachi.
— Dacă o spun eu, însemnează că ştiu!
— Şi eşti sigur că nimeni n-a mai văzut namila ta? Tarabumbosaurul tău? Eşti sigur că numai tu l-ai văzut?
— Fără îndoială! vorbi cu tărie Nelu.
— Atunci te-aş întreba ceva, dragă Nelule! rosti cu o blândeţe vicleană Nicachi.
— Poftim! întreabă şi sunt gata să-ţi răspund!
— Te-aş întreba, dragă Nelule! Să-mi lămureşti aceasta. Nimeni nu l-a văzut!... Nimeni nu ştie că este pe lume un animal, aşa hămesit şi cumplit cum l-ai văzut numai tu!... Te-aş ruga atunci să-mi spui, de unde ştii tu, aşa de sigur, că se numeşte Barabumbosaur?... Cine ţi-a spus?... Cine i-a pus numele?... Poate s-a

recomandat singur?... Poate ţi-a dat un bilet cu numele şi adresa?

Roşu ca para, Nelu nu ştia ce să răspundă. La aceasta nu se gândise.

— Eşti un prost! Habar n-ai!

Atât găsi el de spus.

— Cu acestea, tot nu mi-ai răspuns, dragă Nelule! Tocmai fiindcă sunt prost şi fiindcă n-am habar, te-aş ruga să mă lămureşti. Tu ştii toate, eşti deştept, ai văzut toate... Ei, ce-mi răspunzi?

— Răspund că eşti un prost şi că nu stau de vorbă cu proştii!

Nicachi începu să râdă. Dar râsul acesta nu plăcea defel prietenilor care tremuraseră ascultând peripeţiile animalului cumplit, Barabumbosaur. De ce se amesteca Nicachi? Aşa e el întotdeauna, strică plăcerea şi jocul tuturor.

Se iscă o mare ceartă. Se încleştară pumni... Din încăierare. Nicachi ieşi cu obrazul zgâriat, cu hainele sfâşiate şi cu un smoc de păr smuls.

De departe, fără pălărie, zburlit, plin de sânge şi de praf, Nicachi se mai întoarse şi strigă:

— Nu există Tarabumbosaurul vostru! Sunteţi nişte proşti! Îşi bate joc de voi!

Cei mai înfocaţi partizani ai Barabumbosaurului aruncară cu pietre

după necredincios. Una îl lovi în piept. Căzu, dar se ridică şi fugi mai departe.

— Bine i-aţi făcut! aprobă Nelu.

— Şi încă a scăpat ieftin! rostiră ceilalţi.

*

A doua zi, Nicachi nu veni la şcoală. Unii spuneau că e bolnav. Alţii socoteau că şi aceasta ar fi o pedeapsă meritată, pentru unul care, din încăpăţânare, nu vrea să creadă ceea ce un prieten ca
Nelu a văzut cu ochii lui.

Dar şi unii, şi alţii nu mai vorbeau decât de Barabumbosaur. Pe tablă, Stoian, desenatorul clasei, îi făcu în cretă, chipul înfricoşat, după descripţia lui Nelu. În caietul de gramatică, la analiza frazei, colegii lui Nelu scriau exemple ca acestea: „Barabumbosaurul este animal foarte fioros. Nimeni, in afară de Nelu, nu poate şti cât de fioros animal este Barabumbosaurul, deoarece nimeni nu l-a văzut. Barabumbosaurul mănâncă mult şi e lacom, fiindcă e mare. Picioarele omului sunt mai mici decât o măsea de Barabumbosaur.”

Nimeni nu auzise. Dovada cea mai bună că Nelu avea dreptate.

Dar Nelu era fericit. Născocise un animal. O închipuire a lui dăduse fiinţă

unei dihănii înfricoşate. Şi toţi vorbeau numai despre această închipuire. Credeau în ea. Sufereau pentru ea. Unii o descriau. Alţii o desenau. Ceilalţi o dădeau de exemplu.

Nelu se hotărî, când va fi mare, să scrie o carte despre Barabumbosaur. Atunci toată lumea are să ştie şi despre numele lui. Are să-l salute şi are să-l respecte.

Cu aceste gânduri, pline de fală, se culcă seara, după ce-şi termină lecţia. Stinse lumina şi adormi îndată. Dar nu dormi mult.

Cineva deschise şi intră în vârful degetelor.

— Cine e? Ce este?

Nelu se deşteptase, strigând speriat.

— Ssst! Vorbeşte mai încet! spuse cel care intra.

Lui Nelu nu-i venea să-şi creadă ochilor.

Era Nicachi.

Răsuci butonul luminii electrice şi acum venea
lângă pat. Era eu hainele murdare de praf, zgâriat şi cu părul smuls. Aşa cum îl văzuse pentru cea din urmă dată, când băieţii îl alungaseră cu pietre.

Dar avea o mutră plină de groază, cum n-a mai văzut Nelu în viaţă.

Nicachi se aşează pe marginea patului.

Apucă mâna lui Nelu şi spuse, gâfâind:

— Dragă Nelule, ai avut dreptate!... Tu spuneai adevărul, şi eu, ca un încăpăţânat, nu voiam să-l cred... Recunosc acum... Recunosc, fiindcă am văzut cu ochii mei animalul tău cel grozav: Bara- bumbosaur.

— Cum asta? Unde?

Nelu întrebă, ridicându-se în capul oaselor. Acum nu-i venea lui să creadă.

— Unde?... vorbi Nicachi. Unde vrei tu să fie în altă parte, decât aici, în oraş.

— Nu se poate! rosti Nelu cu hotărâre. Nu se poate să fie aici în oraş, fiindcă...

Era să spună: „Fiindcă nu există. Fiindcă aşa animal n-a existat niciodată. L-am născocit eu...”

Dar îşi dădu seama că nu poate spune aceasta. Şi sfârşi fraza începută:

— Nu poate să fie aci, în oraş, fiindcă Barabum- bosaurul stă numai la mare, în apă.

Nicachi râse amar.

— Nu, dragă Nelule! Numai aici n-ai avut tu dreptate. Înţeleg că n-aveai de unde să ştii... Dar nu stă numai în mare. E aci... Şi are să fie vai şi amar de noi...

— De ce, vai şi amar de noi? întrebă Nelu cu supărare.

El ştie că nu există un animal fioros Barabumbosaur. Deci n-avea de ce se teme de dânsul.

Dar Nicachi vorbi plin de spaimă:

— Tu ai dormit. De aceea nu ştii ce-a făcut. Nu ştii ce face... E prăpăd în urma lui! Am venit la tine, să-ţi spun şi să fugim.

— Ba eu nu fug deloc. Nu mă tem! N-am de ce mă teme... Să poftească!

Nelu se arătă viteaz, fiindcă el credea, într-adevăr, că n-are de ce se teme. Cum să se teamă de o născocire a lui?

— Nu vorbi aşa! îl sfătui Nicachi. Nu ştii nimic. N-ai văzut. Nu-ţi închipuieşti... Îmbracă-te şi hai să fugim!... Dacă ar ajunge aici, sfarmă tot, dărâmă tot. Hai, îmbracă-te!

Nelu stătu la gânduri. Mare istorie mai e şi aceasta! Se hotărî să se îmbrace. Spuse:

— Mă îmbrac şi merg. Dar merg, numai ca să văd şi eu, cum se poate aşa ceva... Înţelegi, Nicachi? Merg ca să văd, nu ca să fugim...

— Bine, bine! Haide mai repede. Când ai să vezi, ai să fugi singur.

Nelu se îmbrăcă. Ieşiră amândoi în stradă, păşind, pe culoar, în vârful picioarelor.

Pe strada lui Nelu era întuneric şi pustiu.

Dar cum se apropiară de centrul oraşului, se vedea bine că se petrece ceva neobişnuit. Tramvaiele, automobilele şi trăsurile goneau. Oameinii fugeau cu capul gol. O lumină mare, ca de foc, se ridica deasupra caselor.

— Fugiţi! Ascundeţi-vă! Vine! E sfârşitul pământului! strigau toţi alergând.

Nelu mergea înainte fără frică. Nicachi îl trase de mână:

— Hai să fugim! Tu nu ştii. N-ai văzut...

— Lasă-mă! strigă Nelu pierzându-şi răbdarea. De ce să fugim? Toţi sunt nişte fricoşi şi nişte proşti.

Dar abia spuse cuvintele acestea şi glasul i se stinse în gâtlej. Din capătul străzii apăruse, în piaţă, namila lui: Barabumbosaur.

Da! Era animalul cel înfricoşat. Aşa cum îl zugrăvise el, din închipuirea lui.

Dar era încă mai înfricoşat şi încă mai furios.

Scotea fum, aburi, şi pară pe nări. Păşea cu labele lui cât clopotniţa de biserică, turtind sub picioare oameni, trăsuri şi tramvaie. Cu botul dărâma casele înainte. Cu coada mătura

sfărmăturile. Un muget cumplit cutremură oraşul...

În urmă, ruinele se aprindeau. Era o pălălaie de sfârşit de lume.

— Fugiţi!... Vine!... Ascundeţi-vă!...

Oamenii mici, ca furnicile, fugeau împiedicându-se... Cădeau, se ridicau, şi porneau mai departe. Mame cu copilaşii de mână. Bătrânii târându-se în cârji. Femei despletite. Copii urlând de spaimă.

Iar după toţi, gonea păşind peste case şi mugind animalul cel fioros: Barabumbosaur.

Inima lui Nelu se făcuse cât un purice.

Nu înţelegea cum s-a putut întâmpla minunea aceasta plină de groază. Dar nu mai era timp să afle şi să-şi explice.

Dihania cea cumplită, Barabumbosaur, scoase un răcnet.

Îl văzuse pe Nelu. Parcă pe el îl căuta. Căci abia l-a văzut şi i-a lăsat pe ceilalţi. S-a întors spre el şi împroşcă pe nări un nor de fum şi de flăcări şi de aburi.

— Să fugim! Să fugim, Nicachi! strigă Nelu îngrozit, apucând-o la goană.

Şi începu să fugă îndărăt, pe străzi întunecoase şi pustii.

Din urmă, Barabumbosaurul venea însă avan. Dărâma case, strivea sub

labe statui şi tramvaie, răsturna cu pieptul bisericile.

Alături de Nelu, fugeau oameni pe care nu i-a văzut niciodată. Ici-colo, mai recunoştea şi câte un domn sau o cucoană, pe care îi ştia din alte zile, de pe stradă.

Atunci erau îmbrăcaţi în haine ca lumea, mergeau încet şi fără grijă, la treburile lor. Acum, dezbrăcaţi, treziţi din somn, cu capul gol, alergau răcnind şi văitându-se în ghearele spaimei.

— Unde e copilul meu?

— A rămas mama paralizată acasă...

— Unde e sora mea? N-aţi văzut pe sora mea?... Sora mea!

Întrebau şi se tânguiau din fugă, dar n-aveau răgaz să se oprească. Îi ajungea din urmă fiara care împrăştia pustiire şi groază.

Un domn mic, cu ochelari, se opri gâfâind şi spuse, arătând cu degetul spre Nelu:

— Uitaţi-vă! Fuge! Din cauza lui s-au întâmplat toate! Pe el îl caută Barabumbosaurul!... Din pricina acestui ticălos îndurăm toată nenorocirea noastră... Opriţi-l!... Daţi-l Barabumbosaurului şi are să ne lase în pace...

Ceilalţi se opriseră şi ei.

Nelu simţi că s-a sfârşit de data aceasta cu dânsul.

— Să-l oprim! îi. ţinu calea un bătrân, ridicând cârja. Din pricina ticălosului acestuia mi-au murit napoţeii mei...

— Şi ai mei. Copilaşii mei! se văita o femeie.

Nelu coti pe sub mâinile lor întinse, lovi în dreapta şi în stânga, răsturnă pe bătrânul cu cârjă şi fugi mai departe.

În urmă, Barabumbosaurul lupta să dărâme cu pieptul palatul prefecturii, care îi stătea în cale.

— Opriţi-l! Aruncaţi-l fiarei, ca să scăpăm oraşul! Să ne scăpăm copiii! Să ne scăpăm viaţa!...

Toţi strigau, toţi fugeau după Nelu; iar Nelu, gâfâind, alerga tot înainte, simţind că puterile îl lasă.

— Vino pe aici!... Să ne ascundem pe aici şi să scurtăm drumul! vorbi, cu răsuflarea tăiată, Nicachi.

Intrară într-un gang întunecos şi fugiră spre altă stradă.

— Cunosc drumul. Este alt gang. Au să ne piardă urma... şopti Nicachi.

Nelu ar fi vrut să prindă mâna lui Nicachi şi să-i arate toată recunoştinţa lui. Să-i ceară iertare. Din cauza lui, Nicachi îndurase batjocura, bătaia şi fusese alungat cu pietre. Şi în loc să-i

poarte ură, Nicachi venise să-i scape viaţa cu preţul vieţii lui.

Acestea le simţea Nelu, dar nu era acum timp să le spună. Cum nu era timp să înţeleagă lucrul neînţeles. De unde a apărut acest fioros Barabum-bosaur, să împrăştie jalea şi prăpădul?

Până ieri, era numai o închipuire a lui Nelu. Şi iată că ieşise din închipuirea sa, în carne şi oase, să sfarme, să dărâme şi să ucidă. Da! Aveau dreptate oamenii de adineauri. Mamele şi copiii, bătrânii şi femeile. Aveau dreptate când strigau că, din pricina lui, a născocirii lui Nelu, se întâmplă prăpădul oraşului.

Amândoi se opriseră în gang, să-şi tragă suflarea. Pe stradă, în capătul gangului, se vedeau, în lumina focurilor, oamenii fugind, ţipând, văitându-se.

— Să intrăm în curte. Este alt gang. Dăm în altă stradă...

Nicachi porni înainte. Nelu după dânsul.

Dar abia au ajuns în celălalt capăt de stradă, că apăru Barabumbosaurul, dărâmând zidurile cu pieptul.

— Înapoi, să fugim înapoi! strigă Nicachi.

Era prea târziu. Poarta gangului se închisese grea în faţa lor.

Şi Nicachi nu mai avu când să spună o vorbă.

Deasupra capului căzu, ca un ciocan uriaş, laba fiarei. Se auzi numai un trosnet de oase şi ţâşni de sub labă o împroşcare de sânge.

— Bietul Nicachi!

Atât avu timp să gândească Nelu. În aceeaşi clipă, botul fiarei cumplite, botul Barabumbosau- rului, se aplecă spre el. Îl prinse de un picior şi îi făcu vânt. În sus, în aer, peste case şi acoperişuri.

Nelu zbură în văzduh, ca o jucărie aruncată de un copil pe casă, se rostogoli de câteva ori şi căzu, într-un vuiet asurzitor, pe un acoperiş de tablă. Oasele îi trosniră, sângele năvăli... Nelu simţi o durere înfricoşătoare, pe urmă din nou se rostogoli ca o minge, pe acoperişul de tablă...

...Se rostogoli şi se trezi în camera lui, căzut jos, cu ligheanul de tablă în braţe. Asudat, tremurând, clănţănind din dinţi, numai în cămaşa de noapte, strângea în braţe ligheanul de tablă.

Se luminase de ziuă. Totul fusese un vis. Un vis urât şi alt nimic.

Dar niciodată, Nelu nu şi-a putut explica, în ce chip a ajuns el, din pat,

în faţa ligheanului. Ce căuta? Şi cum de a căzut peste lighean?

— Astăzi, mă duc la Nicachi! se hotărî Nelu. Dacă e bolnav, îi duc fructe şi flori. Îi spun tot şi-i cer iertare. Îi spun că n-a existat niciodată, că nu există nici un Barabumbosaur. De altfel, el ştie mai bine ca mine!

Pe mesuţa de noapte se afla bucata de hârtie scrisă de mâna lui Nelu. Hârtia cu numele închipuit, al animalului închipuit: Barabumbosaur.

Nelu o rupse în bucăţi mici, mici de tot. Şi o aruncă pe fereastră, afară.

Vântul împrăştie fluturii albi de hârtie.

Şi astfel Barabumbosaurul dispăru de pe lume cum apăruse.

CUPRINS

Năluca
5
Porcul prefăcut în câine
7
Un om cumsecade
9
Iscusinţa orbului
10
Câinele isteţ
12
Ciobanul şi hangiul
14
Cu zmeul
18
Niculae la pepeni
20
Cuibul de păsărele
22
Măgarul blestemat
25
Isprava lui Ţurlui
26
Pif, Paf, Puf, sau o vacanţă de pomină
29
Au fost odată trei prieteni
29

Au plecat trei crai de la răsărit
36
Acum au o împărăţie a lor
41
Mâgârdici era un căluţ cât un pepene
44
Ţurlui, aşa îl chema pe puiul de ţigan
48
Pif vrea să se facă lăutar
53
În insula lui Robinson Crusoe
56
Pe urmă s-a ridicat o furtună şi Ţurlui a
mâncat o bătaie
61
Povestirea noastră sfârşeşte aici
67
415
70
Feerie
94
Barabumbosaur

110

Colecţia „Cartea mea“

BIBLIOGRAFIE ŞCOLARĂ

PENTRU CLASELE I—IV

Ziua cernuse o ploaie măruntă. În frunze picăturile atârnau ca strălucitori cercei de cleştar. În razele soarelui jucau ţânţarii de aur. În afară de sunetul lor subţire de aripi, nu se auzea nici un zgomot. În toată pădurea domnea o tăcere mare şi rece, ca într-o biserică.

Deodată, în calea noastră, pe cărare, a apărut o căprioară. Am tresărit şi noi. A tresărit şi ea. Era o arătare atât de neaşteptată!

*

Pret: 1750+
35 T.L (2)
Total: 1785 lei

ISBN 973-97079-4-7